

Ellen G. White Estate

MYŠLIENKY Z VRCHU BLAHOSLAVENSTIEV

Ellen G. Whiteová

Myšlienky z Vrchu blahoslavenstiev

Ellen G. White

**Copyright © 2021
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby. (See [EGW Writings End User License Agreement](#).)

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at

mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Obsah

Information about this Book	i
Úvod	vii
1. kapitola — Na úbočí	viii
2. kapitola — Blahoslavenstvá	xi
„Prehovoril a začal ich učiť’: Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ Matúš 5,2.3. . . .	xi
„Blahoslavení žalostiaci, lebo oni budú potešení.“ Matúš 5,4.	xiii
„Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.“ Matúš 5,5.	xv
„Blahoslavení hladní a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.“ Matúš 5,6.	xviii
„Blahoslavení milosrdní, lebo im sa dostane milosrdenstva.“ Matúš 5,7.	xx
„Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.“ Matúš 5,8.	xxii
„Blahoslavení tvorcovia pokoja, lebo oni sa budú volať Božími synmi.“ Matúš 5,9.	xxiv
„Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ Matúš 5,10.	xxv
„Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa haníť...“ Matúš 5,11.	xxvi
„Vy ste soľ zeme.“ Matúš 5,13.	xxix
„Vy ste svetlo sveta.“ Matúš 5,14.	xxxii
3. kapitola — Duch zákona	xxxv
„Neprišiel som zrušiť ale, naplniť.“ Matúš 5,17.	xxxv
„Kto by teda zrušil čo len jedno z týchto najmenších prikázaní a učil by tak ľudí, bude označený za najmenšieho v nebeskom kráľovstve.“ Matúš 5,19. .	xxxix
„Vravím vám, že nikdy nevojdete do nebeského kráľovstva, ak vaša spravodlivosť neprevýši spravodlivosť zákonníkov a farizejov.“ Matúš 5,20.	xl
„Každý, kto sa hnevá na brata, musí ísť pred súd.“ Matúš 5,22.	xli
„Najprv sa zmier so svojím bratom.“ Matúš 5,24.	xliii

„Každý, kto sa žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou scudzoložil v srdci.“ Matúš 5,28	xliii
„Ak ť'a zväzda na hriech pravá ruka odsekni ju a zahod'.“ Matúš 5,30	xliv
„Dovolené je mužovi prepustiť svoju manželku pre akúkoľvek príčinu?“ Matúš 19,3	xlvi
„Ja vám však hovorím, aby ste vôbec neprisahali.“ Matúš 5,34	xlvii
„Ja vám však hovorím: Neprotivte sa zlému! Naopak: tomu, kto ť'a udrie po pravom líci, nastav aj ľ'avé.“ Matúš 5,39	xlix
„Milujte svojich nepriateľov...“ Matúš 5,44	lii
„Bud' te teda dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.“ Matúš 5,48	liii
4. kapitola — Pravá pohnútko k službe	lvi
„Varujte sa preukazovať svoju zbožnosť pred ľ'ud'mi len preto, aby vás obdivovali.“ Matúš 6,1	lvi
„Keď sa modlíte, nebud' te ako pokrytci.“ Matúš 6,5	lix
„Pri modlitbe nevravte priveľ'a ako pohania...“ Matúš 6,7	lx
„Keď sa postíte, netvárite sa zachmúrene, ako pokrytci.“ Matúš 6,16	lxi
„Nezhromažďujte si poklady na zemi...“ Matúš 6,19	lxii
„Ak teda bude tvoje oko čisté, celé tvoje telo bude plné svetla.“ Matúš 6,22	lxiii
„Nikto nemôže slúžiť dvom pánom.“ Matúš 6,24	lxv
„Nebud' te ustarostení o svoj život...“ Matúš 6,25	lxvi
„Hľ'adajte však najprv kráľ'ovstvo Božie...“ Matúš 6,33	lxviii
„Nebud' te teda ustarostení o zajtrajšok...Každý deň má dost' vlastného trápenia.“ Matúš 6,34	lxix
5. kapitola — Modlitba Pánova	lxx
„Vy sa teda modlite takto...“ Matúš 6,9	lxx
„Keď sa modlíte, hovorte: Otče náš...“ Lukáš 11,2	lxxi
„Posväť sa meno tvoje...“ Matúš 6,9	lxxii
„Príď kráľ'ovstvo tvoje...“ Matúš 6,10	lxxiii
„Bud' vôľ'a tvoja ako v nebi, tak i na zemi.“ Matúš 6,10	lxxiv
„Chlieb náš každodenný daj nám dnes...“ Matúš 6,11	lxxv
„Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšť'ame svojim vinníkom...“ Lukáš 11,4	lxxvii

„Neuvod' nás do pokušenia, ale zbav nás zlého.“ Matúš 6,13.	lxxix
„Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky.“ Matúš 6,13.	lxxxii
6. kapitola — Nesúď te, ale pracujte	lxxxiii
„Nesúď te, aby ste neboli súdení.“ Matúš 7,1.	lxxxiii
„Prečo vidíš triesočku v oku svojho brata...?“ Matúš 7,3.	lxxxiv
„Nedávajte svätú vec psom...“ Matúš 7,6.	lxxxvi
„Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám.“ Matúš 7,7.	lxxxvii
„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im.“ Matúš 7,12.	lxxxix
„Do života vedie tesná brána a úzka cesta...“ Matúš 7,14.	xcii
„Usilujte sa vojsť tesnou bránou...“ Lukáš 13,24.	xciii
„Dajte si pozor pred falošnými prorokmi...“ Matúš 7,15.	xcvi
„Nezrútil sa, lebo mal základy na skale.“ Matúš 7,25.	xcvii

Úvod

Ježišova Reč na vrchu zaznela ako hlas z Božieho trónu a pre svet znamená nebeské požehnanie. Ľuďom mala byť smernicou správania a svetlou cestou života, nádejou a útechou v malomyselnosti, radosťou a povzbudením vo všetkých životných situáciách. V Reči na vrchu prehovorilo Knieža kazateľov. Najväčší Učiteľ v nej vyjadroval odkaz, ktorý mu zveril jeho Otec.

Kristov pozdrav vystihnutý v blahoslavenstvách nepatrí len veriacim, ale celému ľuďstvu. Ježiš akoby na chvíľu zabudol, že je na zemi, keď použil pozdrav nebeského sveta. Z jeho úst zaznievajú blahoslavenstvá, ako keď náhle vytryskne silný prúd vody.

Kristus nás nenecháva na pochybách, aká povaha zodpovedá jeho vôli s prísľubom požehnania. Od ctibažných obľúbencov sveta sa obracia k tým, ktorými títo povýšenci pohrdajú, a za blahoslavených vyhlasuje všetkých, čo sú ochotní prijať svetlo a život. Duchovne chudobným, tichým, pokorným, zarmúteným, opovrhovaným a prenasledovaným otvára svoju spásnu náruč a volá: „*Pod' te ku mne všetci, ... ja vám dám odpočinutie*„, [Matúš 11,28](#).

Večný Boží Syn pri pohľade na biedu a utrpenie tohto sveta nemusí ľutovať, že stvoril človeka. V ľudskom srdci vidí viac než len hriech a ubohosť. Vo svojej nekonečnej múdrosti a láske vidí možnosti a výšiny, ktoré človek môže dosiahnuť. Ľudia síce zneužili jeho dary milosti a znevážili Bohom im prepožičanú dôstojnosť, no napriek tomu ich vykúpením má byť Boh oslávený.

Kristove blahoslavenstvá, z Reči na vrchu, si naveky zachovávajú svoju moc. Každá ich veta je drahokam z klenotnice pravdy. Zásady obsiahnuté v tejto Reči platia pre všetky veky a všetky vrstvy ľuď. Kristus svojou mocou vyjadril vieru a nádej, keď blahoslavil jednu skupinu ľuď za druhou, pretože dosiahli spravodlivú povahu. Vierou v neho môže každý dospieť k cieľu vyznačenému v jeho Slove, ak bude žiť tak, ako žil ten, z ktorého vychádza život.

[6]

1. kapitola — Na úbočí

[7]

[8]

[9]

Viac ako štrnásť storočí pred narodením Ježiša v Betleheme sa Izraelci zhromaždili v Sícheme, kde z oboch návrší okolo krásneho údolia bolo počuť hlasy kňazov oznamujúcich požehnanie i zlorečenie. Bude to „*požehnanie, ak budete poslúchať prikázania Hospodina, svojho Boha,*“, a zlorečenie, „*ak nebudete poslúchať*“, „[5. Mojžišova 11,27.28](#)“. Takto sa vrch, z ktorého zazneli slová požehnaní, stal známym ako Vrch blahoslavenstiev. Slová, ktoré hriešnemu a trpiacemu svetu priniesli požehnanie, nezazneli z vrchu Gerizím. Izrael nedosiahol vznešený ideál, ktorý mu bol predstavený. Nebude to Józua, ale niekto iný, kto má priviesť Boží ľud k pravému odpočinku viery. Vrch Gerizím prestal byť Vrchom blahoslavenstiev a stal sa ním bezmenný kopec pri Genezaretskom jazere, odkiaľ Ježiš oznamoval slová požehnaní učeníkom i zástupu.

Predstavme si tú scénu, posad' me sa s učeníkmi na úbočie a vžime sa do myšlienok a pocitov, ktoré naplňali mysle i srdcia. Keď pochopíme, čo znamenali pre vtedajších poslucháčov Ježišove slová, aj my v nich postrehneme krásu nového života a hlbšie poučenie.

[10] Všeobecne rozšírené predstavy o Mesiášovi a jeho diele nedovoľovali ľuďom prijať Spasiteľa hneď od začiatku jeho verejného pôsobenia. Pravá zbožnosť sa strácala v tradičnom obradníctve a prorocká vykladali pyšní a zosvetšení ľudia. Židia očakávali prichádzajúceho Mesiáša nie ako Vysloboditeľa z hriechu, ale ako mocné knieža, ktoré podriadi všetky národy pod vládu „*Leva z Júdovho pokolenia,*“. Márne ich Ján Krstiteľ mocou dávnych prorokov vyzýval, aby sa kajali. Márne pri Jordáne poukazoval na Ježiša ako Božieho Baránka, ktorý sníma hriech sveta. Boh chcel usmerniť ich mysle na Izaiášovo proroctvo o trpiacom Spasiteľovi, ale oni to nechceli počuť.

Keby boli učiteľia a predstavitelia Izraela prijali Kristovu milosť, ktorá môže zmeniť ľudskú povahu, Ježiš by bol z nich urobil svojich vyslancov medzi ľuďmi. Zvest' o príchode Božieho kráľovstva a výzva kajati' sa zazneli najprv v Judsku. Vyhnaním tých, čo zne-

uctievali jeruzalemský chrám, sa Ježiš predstavil ako Mesiáš, teda ten, kto očistí človeka od poškvŕn hriechu a zo svojho ľudu urobí svätý chrám Pánovi. Židovské kniežatá sa však nechceli pokoriť a neprijali krotkého učiteľa z Nazareta. Pri druhej návšteve Jeruzalema obžalovali Ježiša pred Veľradou a len strach z ľudu im zabránil siahnuť mu na život.

Vtedy odišiel Ježiš z Judska a začal pôsobiť v Galilei. Niekoľko mesiacov tam učil a potom začal kázať. Zvest' o tom, že „sa priblížilo nebeské kráľovstvo,, (Matúš 4,17), sa rozniesla po celej krajine. Zaujala pozornosť všetkých vrstiev a roznieťla plamene ctibažných nádejí obyvateľstva. Sláva nového Učiteľa prenikla za hranice Palestíny a napriek odporu kňazstva sa šíril názor, že by mohol byť tým dlho očakávaným Vysloboditeľom. Ježiša na každom kroku sprevádzali veľké zástupy a zavládlo všeobecné nadšenie.

Učeníkom, ktorí boli v najužšom spojení s Kristom, nadišiel čas ešte dôkladnejšie sa venovať jeho dielu, aby títo ľudia nezostali bez opatery ako ovce bez pastiera. Niektorí z učeníkov sa pripojili k Ježišovi hneď na začiatku jeho verejnej služby a takmer všetci dvanásť spolu nazývali ako členovia Ježišovej rodiny. No aj ich zviadlo učenie rabínov natoľko, že podľa hli všeobecnému očakávaniu založenia pozemského kráľovstva. Nemohli pochopiť Ježišovo spravanie. Mýlilo a znepokojovalo ich už to, že sa v záujme svojho diela neuchádza o podporu kňazov a rabínov a že nerobí nič pre to, aby sa chopil moci ako pozemský kráľ. Ježiš bude musieť vynaložiť ešte mnoho úsilia, aby učeníkov pripravil na ich posvätné poslanie, ktoré majú splniť po jeho nanebovstúpení. Napriek pomalému rastu vo viere učeníci opätovoali Ježišovu lásku a on v nich videl užitočných pomocníkov vo svojom rozsiahlom diele. Boli s ním už dost' dlho nato, aby verili božskej povahe jeho poslania. Ľud tiež videl dôkazy jeho moci, o ktorých sa nedalo pochybovať. Cesta na vyhlásenie zásad, ktoré im mali pomôcť pochopiť pravú podstatu jeho kráľovstva, bola teda pripravená.

Blízko Galilejského jazera sa Ježiš na jednom z vrchov osamote celú noc modlil za svojich vyvolených. Na úsvite ich zavolať k sebe, prosil za nich, poučal ich, svoje žehnajúce ruky kládol na ich hlavy a takto ich oddelil na službu evanjelia. Potom šiel s nimi na pobrežie, kde sa už od skorého rána začal zhromažďovať veľký zástup.

[11]

Okrem davu z galilejských miest prišlo veľa ľudí z Judska, ba aj z Jeruzalema, z Pereje a z peloponézskej časti Dekapolisu, z Idumey ležiacej južne od Judska, z Týru a zo Sidóna, z fenických miest na pobreží Stredozemného mora, „*lebo sa dopočuli, čo robí,*“ a „*prišli ho počúvať a dať sa uzdraviť zo svojich chorôb,*“. Úzke pobrežie neposkytovalo dost' miesta ani na státie pre všetkých, čo ho chceli počuť, Ježiš ich teda zaviedol späť na úbočie vrchu. Tam na vhodnom priestranstve, kde si každý mohol pohodlne sadnúť, posadil sa do trávy aj Ježiš s učeníkmi.

[12] Dvanásť vyvolení sa primkli k svojmu Majstrovi v predtuche, že sa stane niečo nezvyčajné. Z toho, čo sa onoho rána už prihodilo, boli presvedčení, že Ježiš povie niečo o kráľovstve, ktoré, ako dúfali, čoskoro založí. Napäté tváre poslucháčov svedčili o ich hlbokom záujme.

Pri očakávaní prejavu nebeského Učiteľa začali prítomní na tomto zelenom úbočí uvažovať o budúcej sláve. Boli tu aj zákonníci a farizeji, ktorí dúfali v úsvit dňa, keď ovládnu nenávidených Rimanov a zmocnia sa bohatstva a nádhery svetovládnej ríše. Úbohých roľníkov a rybárov nadchýnala predstava, ako sa ich biedne chatrče, chudobná strava, tvrdá práca a starosti o každodenný život zmenia na príbytky hojnosti a nastanú dni bezstarostnej pohody. Dúfali, že Kristus im hrubé oblečenie, ktorým sa cez deň odievali a v noci prikrývali, vymení za drahé a nádherné rúcha ich utláčateľov.

Srdcia im prenikla hrdá nádej, že Izrael budú čoskoro uctievať všetky národy ako Bohom vyvolený ľud a Jeruzalem sa stane hlavným mestom budúceho svetového kráľovstva.

2. kapitola — Blahoslavenstvá

[13]

[14]

„Prehovoril a začal ich učiť: Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ **Matúš 5,2.3.**

[15]

Tieto slová zazneli žasnúcemu zástupu ako neslýchane nové. Niečo také od kňazov a rabínov dosiaľ nikdy nepočuli. Nebolo v tom nič, čo by lichotilo ich pýche alebo v nich utvrdzovalo ctibažné nádeje. Z toho nového Učiteľa však prúdila moc, ktorá si ich podmaňovala. V jeho prítomnosti cítili prívetivosť Božej lásky ako vôňu kvetov. Jeho slová padali „*ako keď dážd' padá na pokosenú líuku a ako keď rosa zvlažuje zem*„. **Žalm 72,6**. Všetci akosi mimovoľne vnímajú, že číta tajnosti duše, ale blíži sa k nim s nežným súcitom. Ich srdcia sa mu otvárajú a pri počúvaní jeho slov im Duch Svätý zjavuje význam učenia, ktoré ľudstvo v každom čase tak naliehavo potrebuje.

V Kristovej dobe sa náboženský predstavitelia Izraela pokladali za duchovne bohatých ľudí. Farizejova modlitba: „*Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia*„, (**Lukáš 18,11**), vyjadrovala nielen pocity príslušníkov jeho spoločenskej triedy, ale aj duchovný stav väčšiny národa. Niektorí spomedzi tých, čo sa zišli okolo Ježiša, si uvedomovali svoju duchovnú chudobu. Keď sa pri zázračnom rybolove prejavila Kristova božská moc, Peter padol Spasiteľovi k nohám a zvolal: „*Pane, odíď odo mňa, lebo som hriešny človek*„, (**Lukáš 5,8**). Aj v zástupe tých, čo sa zhromaždili na vrchu, boli ľudia, ktorí si v blízkosti Kristovej čistoty uvedomovali, že sú „*biedni, úbohí, chudobní, slepí, a nahí*„, (**Zjavenie Jána 3,17**) a túžili po spásonosnej „*Božej milosti*„. **Títovi 2,11**. Kristove slová prebudili v týchto ľud'och nádej a oni pochopili, že života sa dotklo Božie požehnanie.

[16]

Ježiš ponúkol kalich požehnaní tým, čo sa nazdávali, že sú „*bohatí, zbohatli a nič nepotrebujú*„. **Zjavenie Jána 3,17**. Oni sa však opovržlivo odvrátili od tohto daru milosti. Kto sa pokladá za dokonalého, kto si myslí, že je dosť dobrý a so svojím duchovným

stavom môže byť spokojný, ten netúži stať sa účastníkom Kristovej milosti a spravodlivosti. Pýcha si neuvedomuje nijaký nedostatok, a preto zatvára srdce pred Kristom a nezmerným požehnaním, ktoré priniesol. Tí, čo sa pokladajú za bohatých a úctyhodných, nemôžu prosieť vo viere, a teda ani prijať Božie požehnanie. Nazdávajú sa, že majú dostatok všetkého, preto odchádzajú naprázdno. Ponúknutú Kristovu pomoc ocenia len tí, čo vedia, že sami sa nemôžu zachrániť, ba ani urobiť dobrý skutok. Oni sú tí chudobní duchom, ktorých Spasiteľ nazýva blahoslavenými.

Koho Duch Svätý usvedčí z hriechu, toho Kristus vedie k pokániu a odpúšťa mu. Tí, ktorých Boží Duch usvedčil z hriechnosti, poznávajú, že v nich nie je nič dobré a že všetko, čo doteraz robili, bolo vždy poškvrnené hriechom a sebeckom. Podobní úbohému publikánovi zostávajú obďaleč a neodvažujú sa ani zrak pozdvihnúť k nebu vravia: „Bože, *bud' milostivý mne hriešnemu!*„, [Lukáš 18,13](#). Takíto ľudia dostávajú požehnanie. Kajúcnikovi sa odpúšťa, pretože Kristus je „*baránok Boží, ktorý sníma hriech sveta*„, [Ján 1,29](#). Boží prísl'ub znie: „*Ak sú vaše hriechy ako šarlát, môžu zbeľieť na sneh; ak sú červené ako purpur, môžu byť ako vlna*„, [Izaiáš 1,18](#). „*Dám vám nové srdce a nového ducha dám do vášho vnútra... dám svojho Ducha do vášho vnútra a spôsobím, aby ste chodili podľ a mojich ustanovení... a budete mojím ľudom a ja budem vaším Bohom*„, [Ezechiel 36,26-28](#).

O ľuďoch duchovne chudobných Kristus hovorí: „*Ich je nebeské kráľovstvo*„. Toto kráľovstvo však nie je časné, pozemské, ako dúfali Kristovi poslucháči. Ježiš sprístupnil ľuďom duchovné kráľovstvo svojej lásky, milosti a spravodlivosti. Znamením vlády Mesiáša v srdci veriacich je to, že sa podobajú Synovi človeka. Občania jeho kráľovstva sú duchovne chudobní, tichí, pokorní, prenasledovaní pre spravodlivosť. Im patrí nebeské kráľovstvo. Aj keď dielo obnovy nie je v nich celkom dovŕšené, predsa sa už začalo a umožní im „*mať podiel na údele svätých vo svetle*„, [Kološanom 1,12](#).

Tí, čo si uvedomujú svoju veľkú duchovnú chudobu a cítia, že v nich nie je nič dobré, môžu pohl'adom upretým na Ježiša dosiahnuť spravodlivosť a duchovnú silu. Kristus povedal: „*Pod'te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste pret'ažení!*„, [Matúš 11,28](#). Vyzýva vás, aby ste svoju chudobu vymenili za bohatstvo jeho milosti. Božiu lásku si nijako nezasluhujeme, ale náš obhajca Kristus ju zasluhuje

a môže spasit' všetkých, ktorí k nemu prichádzajú. Nech ste v minulosti prežili čokoľvek, nech je vaša prítomnosť akokoľvek tiesnivá, ak sa rozhodnete ísť ku Kristovi takí slabí, bezmocní a zúfalí, akí práve ste, náš súcitný Spasiteľ vám vyjde zďaleka v ústrety, privinie vás do svojho láskyplného náručia a zaodeje rúchom svojej spravodlivosti. Predstavuje nás svojmu Otcovi oblečených v bielom odeve svojej povahy. Prihovára sa za nás u Boha: Ja som zaujal miesto tohto hriešnika. Nehľad', Otče, na toto zblúdené dieťa, ale na mňa! Aj keď nás satan tvrdo obviňuje z hriechu a pokladá nás za svoju korisť, Kristova krv nás obhajuje oveľa presvedčivejšie.

„*Len v Hospodinovi mám spásu a moc... V Hospodinovi nájde spásu a chválu všetko potomstvo Izraela.*„ [Izaiáš 45,24.25](#). [18]

„**Blahoslavení žalostiaci, lebo oni budú potešení.**“ [Matúš 5,4](#).

Plač, o ktorom sa tu hovorí, je úprimná ľútosť nad hriechom. Ježiš povedal: „*Ja, keď budem povýšený zo zeme, všetkých pritiahnem k sebe.*„ [Ján 12,32](#). Človek totiž len pri pohľade upretom na Ježiša pribitého na kríži poznáva hriešnosť ľudskej povahy. Vidí, že práve hriech zbičoval a ukrižoval Pána slávy. Uvedomuje si, že napriek nevýslovne nežnej láske, ktorou ho Boh miloval, správal sa v živote nevd'áčne a neposlušne. Zaprel svojho najlepšieho Priateľa a zavrhol najvzácnejší Dar neba. Znova ukrižoval Božieho Syna a ranil jeho prebodnuté a krvácajúce srdce. Od Boha ho teraz delí široká, temná priepasť hriechu, a preto ho zviera kajúcny žiaľ.

Takto žalostiaci človek „*bude potešený*„. Boh nám ukazuje naše viny, aby sme sa utiekli ku Kristovi, dali sa vyslobodiť z otroctva hriechu a tešili sa slobode Božích detí. V pravej ľúlosti smieme prísť ku krížu a pri ňom zložiť bremeno svojich vín.

Spasiteľove slová sú posolstvom útechy ľuďom, ktorých tiesni zármutok a ten nebýva bezdôvodný. Boh „*nerád trápi a zarmucuje synov ľudských*„. [Plač Jeremiášov 3,33](#). Ak dopúšťa a skúšky a ťažkosti, karhá nás „*pre náš ošoh, aby sme mali účasť na jeho svätosti*„. [Židom 12,10](#). Skúška akokoľvek ťažká a trpká sa nám nakoniec stane požehnaním, ak ju prijmemo vierou. Krutý údol, ktorý zmariť pozemskú radosť, môže obrátiť náš pohľad k nebu. Keby ich utrpenie neprinútilo hľadať uňho pomoc a útechu!

[19] Životné skúšky sú ako Boží pomocníci, ktorí majú zbaviť našu povahu nečistôt a hrubostí. Otesávanie, brúsenie a leštenie bolí. Nebýva príjemné nechať sa pritlačiť k brúske. V nebeskom chráme však môže zaujať svoje miesto len opracovaný kameň. Majster nevenuje neužitočnému materiálu takú starostlivosť a dôkladnú prácu. Brúsi len vzácne a drahé kamene „ako stĺpy tesané podľa chrámového vzoru„. [Žalm 144,12](#).

Boh pomáha všetkým, ktorí mu dôverujú. Veriaci ľudia dosiahnu veľké víťazstvá. Získajú dôležité naučenia a nadobudnú významné skúsenosti.

Náš nebeský Otec nikdy neprehliada zarmútených. Keď Dávid vystupoval na Olivový vrch „a stále plakal, hlavu mal zahalenú a šiel bosý„, ([2. Samuelova 15,30](#)), Pán ho súciteľne sprevádzal. Kráľ a v rúchu kajúcnika trápilo svedomie. Jeho zovňajšok bol prejavom pokory a pokánia. S plačom a plný úzkosti sa zveril Bohu, a ten svojho služobníka neodmietol. Dávid nebol nikdy drahší srdcu večnej Lásky než vtedy, keď s výčitkami svedomia utekal, aby si zachránil život pred nepriateľmi, ktorých k vz bure podnietil jeho vlastný syn. Pán oznámil: „*Ja všetkých, ktorých milujem, napomínam a prísne vychovávam. Bud' teda horlivý a kajaj sa!*„, [Zjavenie Jána 3,19](#). Kristus potešuje zarmútených a očisťuje kajúce a plačúce srdce, kým sa nestane jeho príbytkom.

Koľkí z nás sa však v súžení správajú ako Jákob! (Pozri [1. Mojžišova 32,24-30](#).) Nazdávame sa, že sme sa ocitli v rukách nepriateľa, a preto v temnote slepo zápasíme do vyčerpania síl, no nenachádzame nijakú útechu ani vyslobodenie. Na úsvite zjavil božský dotyk Jákobovi, že zápasil s Anjelom zmluvy. Vyčerpaný a bezmocný patriarcha sa potom v plači vrhol do náručia nekonečnej Lásky, aby prijal vytúžené požehnanie. Aj my by sme mali pochopiť, že skúšky sú vlastne dobrodením. Nesmieme teda opovrhovať Božou výchovou a ochabovať, keď nás Pán karhá.

„*Blahoslavený človek, ktorého Boh karhá... On raní, on aj obväzuje, on udiera, ale jeho ruky aj liečia. Zo šiestich súžení t'a vytrhne, v siedmich sa t'a nedotkne nešťastie*„, [Job 5,17-19](#). Ježiš prichádza ku každému trpiacemu a chce ho uzdraviť. V jeho vzácnej prítomnosti sa zo života vytráca zármutok, bolesť a utrpenie.

Nie je Božou vôľou, aby sme zostávali v nemej bolesti so zraneným srdcom. Boh chce, aby sme sa zadívali do jeho láskyplnej,

milujúcej tváre. Žehnajúci Spasiteľ je pri mnohých, oni ho však pre nával slz nepoznávajú. Chce nás uchopiť za ruku a viesť, keď sa naňho spoľahneme s detinskou dôverou. Jeho úprimné srdce má porozumenie pre náš žiaľ, utrpenie a starosti. Miluje nás večnou láskou a obklopuje svojou dobrotou a súcitom. Smieme sa primknúť k nemu celým srdcom a celý deň uvažovať o jeho milosti. On pozv

[21]

Ubolení a zarmútení trpitelia, myslite na to a tešte sa z nádeje! „*Tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera.*“, [1. Jána 5,4](#).

Blahoslavení sú aj tí, čo spolu s Ježišom plačú nad utrpením sveta a zarmucujú ich jeho hriechy. V takom zármutku nieto sebeckva. Ježiš bol „*Mužom bolesti*“, a prežíval úzkosť, ktorá sa nedá vyjadriť slovami. Mučila a ranila ho hriešnosť celého ľudstva. Pracoval do úmoru v snahe pomôcť obyvateľom tohto sveta. Veľmi trpel pri pohľade na zástupy tých, čo sa zdráhali prísť k nemu a zachrániť život. Všetci úprimní nasledovníci Krista budú mať podobnú skúsenosť. Keď spoznajú Ježišovu lásku, zapoja sa do diela záchrany hynúcich. Budú mať podiel nielen na utrpení Krista, ale aj na jeho budúcej sláve. Pretože s ním spolupracujú na jeho spásnom diele a pijú s ním z kalicha utrpenia, budú sa s ním aj radovať.

Ježiš môže potešovať na základe svojho utrpenia. Všetko, čo trápi ľudí, trápilo aj jeho, a „*pretože sám trpel, keď bol pokúšaný, môže pomáhať tým, čo sú pokúšaní*“, [Židom 2,18](#). (Pozri [Izaiáš 63,9](#)). Do tejto služby smie vstúpiť každý, kto má podiel na jeho utrpení. „*Ved' ako vo veľkej miere prichádzajú na nás utrpenia Kristove, tak sa nám v hojnej miere dostáva aj potešenia skrze Krista.*“, [2. Korint'anom 1,5](#). Pán dáva plačúcemu zvláštnu milosť, ktorej moc obmäkčuje ľudí a získava ich. Jeho láska nachádza prístup k ranenému, ubolenému srdcu a zarmúteným ľuďom sa stáva hojivým balzomom. „*Otec milosrdenstva a Boh všetkého potešenia... nás potešuje v každom našom súžení, aby sme aj my mohli potešovať tých, ktorí sú v akomkoľvek*“, [2. Korint'anom 1,3.4](#).

„**Blahoslavení tichí, lebo oni budú dedičmi zeme.**“ [Matúš 5,5](#).

[22]

V poradí blahoslavenstiev sa javí určitá vzostupná línia kresťanského života. Tí, čo si uvedomujú potrebu Krista, plačú nad

hriechom a s Kristom prechádzajú školou utrpenia, naučia sa od nebeského Učiteľa aj tichosti.

Trpezlivosť a miernosť tvárou v tvár bezpráviu a krivde, to neboli vlastnosti, ktoré si pohania či Židia vážili. Keby ľudia z Mojžišovej doby boli počuli Duchom Svätým inšpirovaný výrok, že Mojžiš bol najtichším človekom na zemi, nepokladali by to za nijakú prednosť, skôr by to v nich vzbudzovalo útrpnosť a pohrdanie. Ježiš však označuje tichosť za jednu zo základných podmienok vstupu do jeho kráľovstva. V jeho vlastnom živote a povahe bola zjavná božská krása tejto vzácnej vlastnosti.

Ježiš, odblesk Otcovej slávy, „*svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za ulúpenie, zriekol sa tejto hodnosti, keď vzal na seba podobu otroka*„, [Filipským 2,6.7](#). Bol pripravený znášať všetky príkoria života a žiť medzi ľuďmi nie ako kráľ vyžadujúci si úctu, ale ako človek, ktorý prišiel slúžiť iným. V jeho správaní nebolo ani stopy po náboženskom fanatizme či strohej prísnosti. Kristova prirodzenosť neporovnateľne prevyšovala prirodzenosť anjelov, ale jeho božský majestát zdobila tichosť a pokora, čím k sebe priťahoval všetkých ľudí.

Ježiš „*zaprel sám seba*„, nijakým činom sa u neho neprejavilo sebecko. Všetko podriadil vôli svojho nebeského Otca. V závere svojho pozemského poslania mohol povedať: „*Ja som t'a oslávil na zemi tým, že som dokonal dielo, ktoré si mi dal vykonať*„, [Ján 17,4](#). Nás vyzýva: „*Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom*„, [Matúš 11,29; 16,24](#). Nedovoľte, aby vám sebecko ovládalo srdce.

Kto pozoruje Kristovo sebazaprenie a pokoru, zistí o sebe to, čo Daniel pri pohľade na toho, ktorý mal vzhľad Syna človeka: „*Skvelý výzor mojej tváre sa strašidelne zmenil a sila ma opustila*„, [Daniel 10,8](#). Snaha o nezávislosť a možnosť robiť, čo sa človekovi zachce, čím sa ľudia radi vystatujú, sa potom vyjaví vo svojej zvrhlej podstate ako znamenie podriadenosti satanovi. Svojvoľná ľudská povaha sa chce presadiť a húževnato o to bojuje s inými. Kristovho nasledovníka však netrápi sebecko, pýcha či panovačnosť. V srdci má pokoj. Vlastné ja sa podrobuje Duchu Svätému. Netrápi nás túžba dosiahnuť najvyššie postavenie. Nechceme sa presadzovať a upútať pozornosť iných, pretože si uvedomujeme, že naše najvyššie miesto je pri Spasiteľových nohách. Pri pohľade

na Krista očakávame, že nás povedie jeho ruka a usmerní jeho hlas. Apoštol Pavol mal podobnú skúsenosť. Píše o nej: „*S Kristom som ukrižovaný. Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. A to, čo teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý si ma zamiloval a seba samého vydal za mňa.*“, [Galat'anom 2,19.20](#).

Ak bude Kristus v našom srdci stálym hosťom, potom bude Boží pokoj, ktorý prevyšuje každý rozum, chrániť naše srdce i myseľ v Kristu Ježišovi. Pozemský život Spasiteľ a bol pokojný, aj keď ho Kristus prežíval v pal'be zákerných útokov zo strany nepriateľov. Povedal: „*Ten, čo ma poslal, je so mnou. Nenechal ma samotného, pretože ja robím vždy, čo sa jemu páči.*“, [Ján 8,29](#). Nijaká zloba človeka či satana nemohla narušiť pokoj jeho dokonalého spoločenstva s Bohom. Ježiš nám hovorí: „*Pokoj vám zanechávam, svoj pokoj vám dávam.*“, „*Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý s pokorným srdcom, a nájdete odpočinutie.*“, [Ján 14,27](#); [Matúš 11,29](#). Ak budete so mnou niest' jarmo služby na Božiu slávu a povznesenie ľudstva, zistíte, že moje jarmo netlačí a bremeno netiesni. [24]

Sebecká láska ničí pokoj. Kým v nás žije staré ja, stále sme pripravení brániť ho pred ponižovaním či urážkami. Keď sme však pre svet mŕtvi a náš život je s Kristom skrytý v Bohu, nebude nás pohrdanie či podceňovanie nijako znepokojovať. K urážkam budeme ako hluchí a k posmechu a ponižovaniu ako slepí. „*Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá, nezávidí, láska sa nevystatuje a nenadáva; nespráva sa neslušne, nehl'adá svoj prospech, nerozčul'uje sa, nezratáva zlo; neraduje sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy; všetko znáša, za všetkých okolností verí, dúfa a vytrvá. Láska nikdy neprestáva.*“, [1. Korint'anom 13,4-8](#).

Šťastie z pozemských zdrojov je nestále a rovnako aj okolnosti, z ktorých môže pochádzať. Kristov pokoj je však stály a trvalý. Nezávisí od nijakých okolností života, od množstva majetku, či počtu priateľov. Kristus je prameňom vody života. Šťastie, ktoré dáva on, je nepominuteľné.

Keď sa Kristova tichosť prejaví v rodine, šťastní sú všetci jej členovia. Nevyvoláva hádky, neodpovedá hnevom, upokojuje podráždenosť a šíri prívetivosť, ktorú pociťuje každý rodinný príslušník. Úsilím o tichosť sa pozemská rodina stáva súčasťou veľkej nebeskej rodiny.

Radšej by sme mali znášať krivé obvinenia, než myslieť na to, ako sa nepriateľom vypomstiť. Duch nenávisti a pomsty pochádza zo satana a tomu, koho ovláda, môže priniesť len zlo. Pokora srdca a tichosť ako svedectvo spojenia s Kristom sú pravým tajomstvom požehnanja. „*Hospodin...pokorných ozdobuje spásou.*„ [Žalm 149,4](#).

[25] Tichí „*budú dedičmi zeme*„ [Matúš 5,5](#). Sebecká túžba po zvýšení priniesla na zem hriech, následkom čoho naši prarodičia stratili vládu nad touto krásnou planétou, ktorú mali zveľaďovať ako svoje kráľovstvo. Ulúpenú korisť vykúpil Kristus svojím sebazapieravým životom a nám prikazuje zvíťaziť, ako on zvíťazil. (Pozri [Zjavenie Jána 3,21](#).) Pokorou a poslušnosťou sa môžeme stať jeho spoludedičmi, keď „*pokorní budú vlastníť zem*„ [Žalm 37,11](#).

Zem, ktorú Boh sľúbil tichým, nebude podobná terajšej zemi zatienenej mrakom smrti a zlorečenia. „*Podľa jeho zaslúbenia očakávame nové nebo a novú zem, v ktorých prebýva spravodlivosť*„ „*Už nebude nič prekliate, ale Boží a Baránkov trón bude v ňom a jeho služobníci mu budú slúžiť*„ [2. Petra 3,13](#); [Zjavenie Jána 22,3](#).

[26] Nebude tam sklamanie, žiaľ, ani hriechu. Nebude nikoho, kto by povedal: „*Som chorý*„. Nebudú tam pohrebné sprievody, plač, smrť, lúčenie, ani zúfalstvom zlomené srdcia. Bude tam však Ježiš, bude tam pokoj. Tam „*nebudú lačniť ani žízniť, neraní ich horúčava ani slnce, lebo ich poženie ten, čo sa zľutúva*„ [Izaiáš 49,10](#).

„Blahoslavení hladní a smädní po spravodlivosti, lebo oni budú nasýtení.“ [Matúš 5,6](#).

Spravodlivosť je svätosť, podobnosť Bohu a „*Boh je láska*„ [1. Jána 4,16](#). Spravodlivosť je súlad s Bohom a s Božím zákonom. Žalmista hovorí: „*Všetky tvoje príkazy sú spravodlivé*„ [Žalm 119,172](#). „*Naplnením zákona je láska*„ [Rimanom 13,10](#). Kristus je stelesnením Božej spravodlivosti. Prijatím Krista prijímame spravodlivosť.

Spravodlivosť nedosiahneme namáhavým úsilím, či neúnavnou prácou, darmi alebo obetami. Pán ju ochotne dá každému, kto po nej túži, kto má duchovný hlad a smäd. „*Všetci smädní, podte k vode! Podte i vy, ktorí nemáte peňazí; podte, kupujte bez peňazí, bez platenia*„ „*Ich spása je odo mňa – znie výrok Hospodina*„

a „*toto bude jeho meno, ktorým ho budú volat’*: *Hospodin naša spravodlivosť*“, „[Izaiáš 55,1](#); [54,17](#) ; [Jeremiáš 23,6](#).

Nikto z ľudí nemôže uspokojiť hlad a smäd ľudského vnútra. Ježiš však hovorí: „*Stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou.*“, „*Ja som chlieb života. Kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačniť*“; a *kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť*“, „[Zjavenie Jána 3,20](#); [Ján 6,35](#).

Ako potrebujeme potravu na udržanie telesnej sily, tak potrebujeme aj Krista, Chlieb z neba, na udržanie duchovného života a získanie síl na dielo Pánovo. Ako si telo udržuje život a silu prijímaním potravy, tak musí byť človek aj ustavične vnútorne spojený s Kristom, bezvýhradne sa mu odovzdať a byť závislý len od neho.

Ako si unavený pútnik uháša smäd, keď na púšti nájde prameň, tak aj kresťan môže utíšiť svoj veľký smäd čistou vodou života, ktorá vyviera z Krista. [27]

Len čo spoznáme dokonalú povahu svojho Spasiteľa, zatúžime po úplnej premene a obnove podľa vzoru jeho čistoty. Čím lepšie budeme poznať Boha, tým vznešenejší bude náš ideál povahy a tým vrúcnejšia bude naša túžba podobať sa mu. Pri túžbe po Bohu sa Božie spája s ľudským a človek môže povedať: „*Len v Bohu sa moja duša upokojí, od neho je moja nádej.*“, [Žalm 62,6](#).

Ak cítite hlad a smäd po spravodlivosti, je to dôkaz, že vo vašom srdci pôsobí Kristus a chce sa vám dať nájsť, aby prostredníctvom Ducha Svätého mohol vykonať pre vás to, čo sami nemôžete urobiť. Smäd si nemusíme uhášať pri potôčikoch, pretože nad nami je nebeský prameň a z jeho hojných zásob smieme piť podľa ľúbosti, len čo vystúpime na cestu viery.

Božie výroky sú zdrojom života. Ak hľadáte tento živý zdroj, Duch Svätý vás spojí s Kristom. Známe pravdy sa vám vyjavia v novom význame. Pochopíte hlbší zmysel poznaných výrokov Písma, akoby vás osvietili lúče jasného svetla. Uvidíte súvis ostatných právd s plánom vykúpenia a zistíte, že vás vedie Kristus, že je pri vás nebeský Učiteľ. [28]

Ježiš povedal: „*Voda, ktorú mu dám, stane sa v ňom prameňom vody vyvierajúcej pre večný život.*“, [Ján 4,14](#). Len čo vám Duch Svätý sprístupní pravdu, prežijete veľa vzácnych skúseností a zatúžite aj iným povedať o radostnej nádeji, ktorú vám odhalil Boží Duch.

Záujemcov zoznámite s novými poznatkami o povahe a diele Ježiša Krista. Budete môcť povedať niečo nové o súcitej láske Spasiteľ a tým, čo ho milujú i tým, ktorí ho nemajú radi.

„Dávajte, a bude dané aj vám.,, [Lukáš 6,38](#). Božie slovo je „*prameň záhradný, studnica živej vody, čo prúdi z Libanonu*,, [Pieseň Šalamúnova 4,15](#). Srdce, ktoré spoznalo Kristovu lásku, chce jej mať čo najviac. Keď ju začne rozdávať, hojnou mierou ju aj dostane. Každé Božie zjavenie umocňuje v človekovi schopnosť poznávať a milovať. Srdce akoby ustavične žiadalo: „*Chcem t'a mať viac*,, a Duch odpovedá: „*Dostaneš viac*,, Duch ochotne urobí pre nás „*omnoho viac, ako my prosíme alebo rozumieme*,, [Efezským 3,20](#). Ježiš, ktorý sa v záujme spásy strateného ľudstva všetkého vzdal, dostal plnosť Ducha Svätého. Dar tohto Ducha dostane každý nasledovník Krista, ak mu odovzdá celé srdce. Pán povedal: „*Dajte sa naplniť Duchom*,, [Efezským 5,18](#). Tento príkaz je súčasne zasľúbením, že sa tak stane. Otec chce, aby v Kristovi prebývala „*všetka plnosť*,, a aby sme aj my „*dosiahli plnosť v ňom*,, [Kološanom 1,19; 2,10](#).

[29] Boh vylial svoju lásku tak štedro ako dážď, ktorý zvlažuje zem. Hovorí: „*Rosu dajte nebesá zhora a oblaky nech lejú spravodlivosť! Nech sa otvorí zem, nech rodí spásu, nech spolu s ňou raší spravodlivosť*,, „*Biedni a chudobní hl'adajú vodu, ale jej niet, ich jazyk smädnom schne. Ja, Hospodin, ich vypočujem; ja, Boh Izraela, ich neopustím. Na pustých holiach otvorím potoky, uprostred údolí pramene, púšť premením na jazero a vyprahnutú zem na vodotrysky*,, [Izaiáš 45,8; 41,17.18](#).

„*Z jeho plnosti sme my všetci prijali, a to milosť za milosťou*,, [Ján 1,16](#).

„**Blahoslavení milosrdní, lebo im sa dostane milosrdenstva.**“

Matúš 5,7.

Ľudské srdce je svojou prirodzenosťou chladné, zatemnené a neláskavé. Keď niekto prejavuje milosrdenstvo a ochotu odpustiť, nerobí tak z vlastnej vôle, ale pod vplyvom Božieho Ducha, ktorý ho oslovuje. „*My milujeme, lebo on nás miloval ako prvý*,, [1. Jána 4,19](#).

Zdrojom všetkého milosrdenstva je Boh. Jeho meno je „*Boh milosrdný a ľútostivý*„, 2. Mojžišova 34,6. Nezaobchádza s nami podľa toho, ako si zaslúžime. Nepýta sa, či sme hodní jeho lásky, ale zahŕňa nás bohatstvom svojho zľutovania, aby sme sa jej stali hodnými. Nie je pomstivý. Nechce trestať, ale zachraňovať. Aj prejavy prísnosti v jeho opatreniach slúžia na záchranu hriešnikov. Úprimne chce zmierniť utrpenie ľudí a svojím balzomom milostivo vyliečiť ich rany. Je pravdou, že Boh vinníka „*nenecháva bez trestu*„, (2. Mojžišova 34,7), ale chce ho zbaviť viny.

Milosrdní majú mať „*účasť na Božej prirodzenosti*„, (2. Petra 1,4) a prejavovať Božiu súcitnú lásku. Komu srdce bilo súzvučne so srdcom veľkej Lásky, ten sa snaží naprávať, nie odsudzovať. Kristus prebývajúcí v ľudskom srdci je prameňom, ktorý nikdy nevyschýna. [30]
Srdce, v ktorom býva Ježiš, preteká dobročinnosťou.

Keď kresťan počuje, že blúdiaci, pokúšaní a vášňou zotročení ľudia volajú o pomoc, nepýta sa, či si ju zaslúžia, ale uvažuje, ako by im ju pomohol čím skôr poskytnúť. V tých najúbohejších a najskazenejších vidí ľudí, pre ktorých spásu Kristus zomrel a kvôli ktorým Boh posielala svoje deti konať službu zmierenia.

Milosrdní sú tí, čo prejavujú súcit s chudobnými, trpiacimi a utláčanými. Jób pripomína: „*Zachraňoval som bedára, keď volal o pomoc, aj sirotu, keď nemala pomocníka. Požehnanie hynúcich prichádzalo na mňa a srdce vdov som privádzal k plesaniu. Ja som si obliekal spravodlivosť a mňa odievalo moje právo ako plášť a turban. Slepému som bol očami a chorému som bol nohami. Chudobným som bol otcom a aj neznámemu som preskúmal spor*„, Job 29,12-16. [31]

Mnohým sa život javí ako tvrdý boj. Uvedomujú si svoje nedostatky, sú nešťastní, neveria a nazdávajú sa, že nemajú dôvod byť vdáční. Láskové slová, súcitný pohľad či výraz uznania sú pre nejedného takto zápasiaceho a opusteného človeka tým, čím je pohár osviežujúcej vody smädnému. Súcitné slovo alebo láskyplný skutok môže ul'ahčiť bremeno, ktoré ťažko dolieha na unavené plecia. Každé slovo alebo nezištný čin je výrazom Kristovej lásky k stratenému ľudstvu.

Milosrdnému „*sa dostane milosrdenstva*„, „*Dobročinný človek bude bohato nasýtený a kto občerství, bude občerstvený*„, Príslovia 11,25. Súcit vnáša do srdca pokoj a život nezištnej služby pre blaho iných požehnanú spokojnosť. Duch Svätý, ktorý býva v človekovi

a prejavuje sa v jeho živote, obmäkčí nejedno tvrdé srdce, prebudí súcit a vľúdnosť. Zožnete to, čo zasievate. „*Blahoslavený, kto sa ujíma bedára. Hospodin ho zachráni v deň nešťastia. Hospodin ho ochráni a zachová pri živote, bude blahoslavený na zemi. Nevydá ho pažravosti nepriateľov. Hospodin ho posilní na lôžku chorých a celkom ho zbaví choroby.*“, [Žalm 41,2-4](#).

Kto odovzdáva svoj život Bohu, aby mohol slúžiť jeho deťom, spája sa s Vládcom všetkých zdrojov vo vesmíre. Jeho život je spätý s Bohom zlatou reťazou nezmeniteľných zasľúbení. Boh ho neopustí v súžení ani v nedostatku. „*Môj Boh vám dá všetko, čo potrebujete, podľa svojho bohatstva v sláve skrze Krista Ježiša.*“, [Filipským 4,19](#). Milosrdný človek nájde v poslednej hodine útočisko v milosrdenstve súciteľného Spasiteľa, ktorý ho prijme do večných príbytkov.

[32] „**Blahoslavení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha.**“ [Matúš 5,8](#).

Obradnú čistotu sa Židia snažili dodržiavať tak úzkostlivo, že ich nariadenia sa stali neznesiteľným bremenom. Stále mysleli len na príkazy a zákazy v obave z vonkajšieho znečistenia, pričom si nevšimli vnútornú nečistotu, ktorú im v srdci necháva sebecko a zloba.

Medzi podmienkami vstupu do nebeského kráľovstva Ježiš neuvádza obradnú čistotu, ale zdôrazňuje potrebu čistoty srdca. Múdrost', ktorá je zhora, „*je predovšetkým čistá.*“, [Jakoba 3,17](#). Do Božieho mesta nevojde nič, čo znečistí uje. Každý jeho obyvateľ musí už počas pozemského života získať čisté srdce. V živote Ježišovho nasledovníka sa prejaví stále väčší odpor k nedbalému správaniu, neslušným výrazom a k nemravnému zmýšľaniu. Kristova prítomnosť v srdci sa vyznačuje čistotou a ušľachtilosťou v myslení i správaní.

Ježišove slová: „*Blahoslavení čistého srdca.*“, majú hlbší význam. Neznamenajú len určitú zdržanlivosť, sebaovládanie, ale aj čistotu úmyslov a pohnútok, život bez pýchy a sebecka, pokoru, nezištnosť a úprimnosť dieťaťa.

Človek vie oceniť len toho, kto zmýšľa podobne ako on. Ak nebudeme žiť podľa zásad Božej obetavej lásky, nemôžeme Boha poznať. Satanom oklamané srdce vidí v Bohu tyranskú, nemilosrdnú bytosť a láskyplnému Stvoriteľovi prisudzuje sebecké črty

človeka, ak nie samého satana. Stvoriteľ hovorí: „*Myslíš si, že som ako ty?*“, [Žalm 50,21](#). Božie skutky označuje za prejav svojvoľnej a pomstychtivej povahy. Podobne posudzuje aj Bibliu, pokladnicu Božej milosti. Nechápe vznešenú majestátnosť jej nebotyčných a večných právd. Pre mnohých je aj Kristus len „*ako výhonok... z vyschnutej zeme*“, a preto nevidia na ňom nič vznešené, aby „*po ňom túžili*“, [Izaiáš 53,2](#). Keď Ježiš žil medzi ľuďmi ako Boh v ľudskej podobe, zákonníci a farizeji mu povedali: „*Si Samaritán... posadnutý démonom*“, [Ján 8,48](#). Sebeckto zaslepilo aj jeho učeníkov, a len ťažko chápali toho, ktorý im prišiel ukázať Otcovu lásku. Preto žil Ježiš aj uprostred ľudí osamelý. Úplne mu rozumelo len nebo. [33]

Bezbožní ľudia neznesú pohľad na Krista pri jeho príchode v sláve. Svetlo jeho prítomnosti, ktoré dáva život tým, čo ho milujú, bude pre bezbožných znamením smrti. Im je očakávanie jeho príchodu „*iba hrozným očakávaním súdu a páľavou ohňa*“, [Židom 10,27](#). Pri advente toho, ktorý ich prišiel vykúpiť svojou smrťou, by sa najradšej skryli.

Ľuďom, ktorým Duch Svätý očistil srdce, sa všetko javí inak. Smú poznávať Boha. Mojžišovi sa Božia sláva zjavila, keď bol v skalnej priehlbine. Ak sme skrytí v Kristovi, aj my môžeme byť očitými svedkami Božej lásky.

„*Kto miluje čistotu srdca, koho pery sú láskavé, ten je kráľovým priateľom*“, [Príslovia 22,11](#). Vierou sme vidieť Boha už tu a teraz. Súcitnú lásku a dobrotu nebeského Otca poznávame z jeho každodenného zaobchádzania s nami. Zoznamuje nás s ním povaha jeho Syna a Duch Svätý nám umožňuje pochopiť pravdu o Bohu aj o jeho Synovi. Tí, čo sú čistého srdca, poznávajú Boha v novom, dôverivejšom vzťahu ako svojho Vykupiteľa. Spoznávajú krásu a čistotu jeho povahy a chcú odzrkadľovať jeho obraz. Vidia v ňom otca, ktorý túži objasniť kajúcneho syna a srdce každého z nich oplýva nevýslovnou radosťou a šťastím.

Ľudia čistého srdca poznávajú Stvoriteľa v dielach jeho mocnej ruky, v majestátnej nádhere vesmíru. V písanom Slove nachádzajú ešte zreteľnejšie zjavenie jeho milosrdenstva, lásky a milosti. Pravdy skryté ľuďom múdrym a opatrným sa tu vyjavujú deťom. Tým, čo priam s detskou dôverou a úprimnosťou túžia poznať a konať Božiu vôľu, Písmo odhaľuje krásu a vzácnosť pravdy, ktorú svetská [34]

múdrosť nechápe. Čím viac sa prejavujú v našom živote črty Božej povahy, tým ľahšie poznávame pravdu aj my sami.

Ľudia čistého srdca žijú už počas svojho Bohom im na zemi vymedzeného času akoby v zjavnej prítomnosti Boha. Keď dosiahnu nesmrteľnosť, uvidia ho tvárou v tvár, ako ho vídaval Adam, kým žil a zhováral sa s Bohom v raji. *„Teraz vidíme len akoby v zrkadle, v záhade, ale potom tvárou v tvár.“*, [1. Korint'anom 13,12](#).

[35] **„Blahoslavení tvorcovia pokoja, lebo oni sa budú volat' Božími synmi.“ [Matúš 5,9](#).**

Kristus je *„knieža pokoja“*, ([Izaiáš 9,6](#) - ROH; [Izaiáš 9,5](#) - ECAV) a jeho poslaním je obnoviť na zemi i v nebi pokoj, ktorý bol narušený hriechom. *„Ospravedlnení sme teda z viery, máme pokoj s Bohom skrze nášho Pána Ježiša Krista.“*, [Rimanom 5,1](#). Tento nebeský pokoj môže získať každý, kto sa rozhodne odporovať hriechu a svoje srdce otvorí Kristovej láske.

Inak sa pokoj získať nedá. Kristova milosť odstraňuje zo srdca nepriateľstvo, urovnáva spory a človeka naplňa láskou. Kto má pokoj s Bohom a s blížnymi, nemôže prepadnúť zúfalstvu. V jeho srdci sa nezahniezdi závisť, nebude v ňom miesta pre podozrievanie či nenávisť. Kto žije v súlade s Bohom, získava nebeský pokoj a vo svojom okolí šíri požehnaný vplyv. V unavenom a životným bojom skľúčenom srdci sa rozhostí mier.

Kristus poslal svojich nasledovníkov do sveta s posolstvom pokoja. Tvorcom pokoja je každý, kto tichým, spontánnym vplyvom zjavuje Kristovu lásku a slovom či skutkom vedie iných k tomu, aby sa zriekli hriechu a svoje srdce odovzdali Bohu.

„Blahoslavení tvorcovia pokoja, lebo oni sa budú volat' Božími synmi.“, Vplyv pokoja, ktorý šíria, je dôkazom ich spojenia s nebom. Obklopuje ich príjemné ovzdušie Kristovej prítomnosti. Blahodarným príkladom svojho života a krásou povahy svedčia svetu, že sú Božími synmi. Ľudia poznávajú, že *„bývali s Ježišom“*, *„Každý, kto miluje, narodil sa z Boha.“*, *„Ak niekto nemá Duchu Kristovho, ten nie je jeho“*, ale *„tí, ktorých vedie Duch Boží, sú Boží synovia“*, [1. Jána 4,7](#); [Rimanom 8,9.14](#).

[36] *„Vtedy bude zvyšok Jákovov uprostred mnohých národov ako rosa od Hospodina, ako dážď na trávu, ktorá neskladá nádej v*

človeka a nečaká na ľudských synov., [Micheáš 5,7](#) (ROH); [Micheáš 5,6](#) (ECAV).

„Blahoslavení prenasledovaní pre spravodlivosť, lebo ich je nebeské kráľovstvo.“ [Matúš 5,10](#).

Ježiš nedal svojim nasledovníkom nijakú nádej na pozemskú slávu, bohatstvo, či pohodlný život. Ponúkol im však prednosť, že môžu ísť s ním cestou sebazaprenia a pohany, pretože svet ich nepozná.

Proti Spasiteľovi ako záchrancovi hynúceho sveta sa zomkli sily nepriateľov Boha i človeka. Spojili sa podlí ľudia i padlí anjeli, brojili proti Kniežat'u pokoja. Aj keď jeho slová a činy boli výrazom súcitu, narážal na zaryté nepriateľstvo, pretože sa nepodobal svetu. Keďže odmietal prejavy temných stránok ľudskej povahy, vyvolával proti sebe odpor a veľkú nenávisť. Niečo podobné prežijú aj tí, čo chcú zbožne nasledovať Krista. Medzi spravodlivosťou a hriechom, láskou a nenávisťou, pravdou a lžou sú nezmieriteľné rozpory. Kto prejavuje Kristovu lásku a krásu jeho svätosti, vyslobodzuje poddaných z kráľovstva satana. Knieža zla sa tomu snaží zabrániť. V kom býva Kristov Duch, musí počítat' s prenasledovaním a pohanou. Spôsob prenasledovania býval síce v priebehu vekov rôzny, ale zlý duch v pozadí sa nemení. Prenasleduje a hubí Božích vyvolených už od čias Ábela.

Len čo sa ľudia snažia žiť v súlade s Bohom, poznávajú, že odpor voči krížu stále trvá. Mocnosti zla útočia na všetkých, čo zachovávajú Božie prikázania. Prenasledovanie nemá teda Kristových učeníkov zarmučovať, ale byť im útechou, pretože je to dôkaz, že idú v šľapajach svojho Majstra.

Pán nesľúbil, že svoj ľud ušetrí od skúšok, ale prisľúbil niečo oveľa lepšie. Povedal: „*Tvoja sila nech trvá, pokiaľ žiješ.*“, „*Stačí ti moja milosť, lebo sila sa dokonale prejavuje v slabosti.*“, [5. Mojžišova 33,25](#); [2. Korint'anom 12,9](#). Ak ste povolaní pre Božiu vec prejsť „*ohnivou pecou*“, Ježiš je s vami, ako bol kedysi s tromi vernými mládenkami v Babylone. Tí, čo milujú svojho Vykupiteľa, mali by sa tešiť z každej príležitosti, keď môžu s ním znášať poníženie a potupu. Láska k Pánovi im uľahčí všetky útrapy, s ktorými sa preňho v živote stretnú.

[37]

[38] Satan v každej dobe prenasledoval Boží ľud. Prostredníctvom svojich pomocníkov ho mučil a zabíjal. Mučeníci sa však svojou smrťou stávali víťazmi. Neochvejnou vierou sa hlásili k tomu, ktorý je mocnejší než vládca zla. Satan mohol síce zabiť a zničiť telo, nemohol však zničiť život, ktorý je s Kristom skrytý v Bohu. Mohol väzniť, nemohol však spútať ducha. Prenasledovaní sa smeli zahľadiť ponad mračná do budúcej slávy a s Apoštolom si povedať: „*Usudzujem, že utrpenia terajšieho času sa nedajú ani porovnať s hodnotou slávy, ktorá sa má zjaviť na nás.*“, „*Ved' toto terajšie naše ľahké bremeno súženia získa nám nesmierne bohatstvo večnej slávy.*“, [Rimanom 8,18](#); [2. Korint'anom 4,17](#).

V skúškach a prenasledovaní sa zjavuje sláva, teda povaha Boha na jeho vyvolených. Božia cirkev, ktorú svet nenávidí a prenasleduje, sa vzdeláva v Kristovej škole. Veriaci idú na zemi tou úzkou cestou a očisťujú sa v príkorí. Nasledujú Krista v bolestných zápasoch, v sebazapieraní i vo veľkom sklamaní. Keď im trpké skúsenosti ukážu nepravosť a úbohosť hriechu, hľadia na to s odporom. Ako účastníci na Kristových utrpeniach majú prislúbený podiel na jeho sláve. Prorok smel vo videní pozorovať víťazstvo Božieho ľudu. Napísal: „*Videl som akési sklené more, zmiešané s ohňom, a tí, čo zvíťazili..., stáli na sklenom mori. Mali Božie citary a spievali pieseň Božieho služobníka Mojžiša a pieseň Baránkovu: Veľké a obdivuhodné sú tvoje skutky Pane, Bože vševládny, spravodlivé a pravdivé sú tvoje cesty, Kráľ národov.*“, „*Toto sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia a oprali si rúcha a zbielili si ich v krvi Baránkovej. Preto sú pred trónom Boha a dňom i nocou mu slúžia v jeho chráme, a ten, čo sedí na tróne, bude ich ochraňovať.*“, [Zjavenie Jána 15,2.3](#); [7,14.15](#).

„**Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa haniť...“** [Matúš 5,11](#).

[39] Satan od svojho pádu vždy konal podvodne. Ako nesprávne predstavoval Boha, tak pomocou svojich sluhov nesprávne predstavuje aj Božie deti. Spasiteľ povedal: „*Hany tých, čo ťa tupia, padli na mňa.*“, [Žalm 69,10](#). Podobné hany padajú aj na jeho učeníkov.

Nikto z ľudí nebol zlomyselnejšie ohováraný než Syn človeka. Posmievali sa mu a tupili ho, pretože dôsledne uskutočňoval zásady Božieho zákona. Ľudia ho nenávideli bez príčiny. No napriek tomu

sa pokojne postavil pred svojich nepriateľov a oznámil im, že údelom kresťanov je aj potupa. Svojim nasledovníkom pripomínal, ako majú čeliť útokom zla a vyzýval ich, aby neochabovali pod tlakom prenasledovania.

Ohováranie môže síce ublížiť dobrej povesti, nemôže však poškvrniť povahu, lebo tú chráni Boh. Kým s hriechom nebudeme súhlasiť, nijaká ľudská či démonická moc nemôže poškvrniť naše vnútro. Kto vierou kotví v Bohu, zostáva rovnaký vo chvíli svojej vrcholnej skúšky a za najhorších okolností, aký bol v čase blahobytu, keď sa zdalo, že Pán ho miluje. Ľudia môžu jeho slová, pohnútky a činy nesprávne pochopiť alebo prekrútiť, no on na to nedbá, pretože mu ide o vyššie hodnoty. Zostáva neochvejný ako Mojžiš, „*akoby videl Neviditeľného*„. [Židom 11,27](#). Nehľadá „*na viditeľné, ale na neviditeľné*„. [2. Korint'anom 4,18](#).

Kristus vie o všetkom, čo ľudia nesprávne chápu a prekrúcajú. Jeho nasledovníci môžu byť pokojní, trpezliví a plní dôvery, nech by sa stali terčom i tej najväčšej zloby a opovrhnutia, pretože nič nezostane tajné, aby nebolo zjavené, a tých, čo ctia Boha, poctí aj on pred ľuďmi i anjelmi.

Ježiš povedal: „*Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa haniť, prenasledovať a všetko zlé na vás lživo hovoriť; radujte sa a vesel'te sa, lebo máte v nebesiach veľkú odmenu*„. [Matúš 5,11.12](#). Spasiteľ pripomenul učeníkom, aby si „*za vzor trpezlivosti v utrpení*„. ([Jakoba 5,10](#)) vzali prorokov, ktorí hovorili v mene Pánovom. Ábel [40] bol z Adamových potomkov prvým nasledovníkom neviditeľného Krista, ktorý zomrel ako mučeník. Enoch chodil s Bohom a svet ho nepoznal. Nóacha vysmiali ako fanatika a panikára. „*Iní zasa zakúsili výsmech a bičovanie, ba i okovy aj žalár*„. „*Iní boli mučení a neprijali oslobodenie, aby dosiahli lepšie vzkriesenie*„. [Židom 11,36.35](#).

Bohom povolaní poslovia boli v každom čase hanobení a prenasledovaní, ale práve ich súžením sa šírila zvesť o Bohu. Každý Kristov služobník sa má stať ich spoločníkom a pokračovať v diele s presvedčením, že nepriatelia nemôžu urobiť nič proti pravde, ale pre pravdu. Boh chce, aby sa pravda dostala do popredia a stala sa predmetom poznávania a rozhovorov aj napriek tomu, že ľudia ňou opovrhujú. Mysel' treba prebúdzat'. Boh každým nedorozume-

ním, potupou či nepriateľskou snahou obmedziť slobodu svedomia prebúdza ľudí, ktorí by inak zostali celkom ľahostajní.

Ako často potvrdil túto skúsenosť život Božích poslov. Keď bol šľachetný a výrečný Štefan na podnet Veľrady ukameňovaný, šírenie evanjelia sa tým nezastavilo. Nebeské svetlo, ktoré mu osvietilo tvár a nebeský súciteľ, ktorý vyslovil vo svojej predsmrtnej modlitbe, zasiahli prítomných fanatických členov Veľrady ako ostré šípy. Popredný prenasledovateľ kresťanov Saul sa stal Božím vyvoleným nástrojom, ktorý oznámi Kristovo meno pohanom, kráľom a synom Izraela. Pavel po mnohých rokoch už ako stavec napísal zo svojho väzenia v Ríme: *„Niektorí síce zvestujú Krista zo závidosti a hašterivosti,... nie úprimne, lebo si myslia, že mi v mojich putách spôsobia bolesť. Čo na tom?! Len nech sa akýmkoľvek spôsobom, či naoko, alebo úprimne zvestuje Kristus.,, [Filipským 1,15-18](#). Uväznenie Pavla pomohlo rozšíriť evanjelium ešte ďalej a pre Krista sa rozhodli aj ľudia priamo v cisárskom paláci. Satan chce zničiť „neporušiteľné semeno,, slova „živého a večného Boha,,. [1. Petra 1,23](#). Tým ho však nechtiac do ľudských srdiec zasieva. Potupou a prenasledovaním Božích detí sa Kristovo meno oslavuje a ľudia sú privádzaní k spásu.*

Veľká odmena čaká v nebi tých, čo napriek prenasledovaniu a prekážkam vydávajú svedectvo o Kristovi. Kým sa ľudia ženú za pozemským bohatstvom, Ježiš ich upozorňuje na nebeskú odmenu. Nehovorí, že ju dostanú len v budúcom živote, lebo ju môžu získať už tu na zemi. Kedysi sa Hospodin zjavil Abrahámovi a povedal mu: *„Ja som ti štítom, čaká ťa veľmi veľká odmena.,, [1. Mojžišova 15,1](#). To je odmena všetkých, čo nasledujú Krista. Dedičstvom Božích služobníkov je Hospodin – Immanuel, „v ňom sú ukryté všetky poklady múdrosti a poznania,, v ňom „telesne prebýva celá plnosť Božstva,,. [Kološanom 2,3.9](#). Dedičstvo Božích služobníkov znamená mať úzky vzťah s Kristom, poznať ho a privlastniť si ho takou mierou, akou sa mu srdce stále viac otvára a ochotne prijíma jeho vlastnosti. K dedičstvu Božích služobníkov patrí aj poznanie jeho milosti a moci, prijatie Kristovho nevyspytateľného bohatstva, stále hlbšie chápanie „šírky, dĺžky, výšky a hĺbky,, spolu s pochopením „Kristovej lásky, ktorá prevyšuje poznanie,,. [Efezským 3,18.19](#). „Toto je údel sluhov Hospodinových a ich spása odo mňa – znie výrok Hospodina,,. [Izaiáš 54,17](#).*

Táto radosť napĺňala Pavlovo a Sílasovo srdce, keď sa o polnoci vo filipskom väzení modlili k Bohu a spievali mu chválospevy. Kristus bol s nimi a svetlo jeho prítomnosti rozjasňovalo tmú nebeskou slávou.

Rozmach evanjelia potešil Pavla. Z Ríma napísal: „*Tomu sa teším, a aj sa budem tešiť.*“, [Filipským 1,18](#). Rovnaké slová, aké Kristus vyslovil v Reči na vrchu, znova zazneli v poslanstve apoštola Pavla veriacim vo Filipách počas prenasledovania: „*Ustavične sa radujte v Pánovi. Opakujem: Radujte sa!*“, [Filipským 4,4](#). [42]

„Vy ste soľ zeme.“ [Matúš 5,13](#).

Ľudia si cenia soľ pre jej konzervačnú vlastnosť. Ak Boh nazýva svoje deti soľou, tým ich pouča, že jeho milosť dostali preto, aby sa každý z nich stal pomocníkom pri záchrane hynúcich. Zmyslom voľby jedného národa spomedzi ostatného sveta nebolo len to, aby sa jeho príslušníci stali Božími synmi a dcérami, ale predovšetkým misijné poslanie tohto ľudu, aby prostredníctvom neho svet mohol prijať spásnu milosť. (Pozri [Títovi 2,11](#).) Hospodin si Abraháma vyvolil nielen za svojho zvláštneho priateľa, ale najmä za sprostredkovateľa mimoriadnych výsad, ktorými chcel požehnať národy. Ježiš vo svojej poslednej modlitbe s učeníkmi pred ukrižovaním povedal: „*Posväcujem sa pre nich, aby aj oni boli posvätení v pravde.*“, [Ján 17,19](#). Pravdou očistení kresťania získavajú konzervačné schopnosti, ktorými chránia svet pred úplným mravným rozkladom. [43]

Soľ uplatní svoju konzervačnú vlastnosť len vtedy, keď sa premieša s potravou a keď ju dôkladne prenikne. Podobne sa aj spasiťná moc evanjelia dostáva do ľudských srdiec len pomocou osobných stykov a priateľstiev. Ľudia nie sú spasení kolektívne, ale jednotlivito. Osobný vplyv býva pôsobivý. K tým, ktorým chceme pomôcť, sa musíme priblížiť.

Chuť soli predstavuje životnú silu kresťana – Kristovu lásku v srdci, jeho spravodlivosť, ktorá preniká život. Kristova láska sa šíri a podmaňuje si ľudí. Ak je v nás, určite ovplyvní aj iných. Snažíme sa k nim priblížiť, aby náš nezištný a prívetivý záujem rozohrial aj ich srdce. Z úprimne veriacich ľudí vyžaruje pôsobivá moc a

dáva mravnú silu tým, ktorým chceme pomôcť. Zmenu srdca však nepôsobí ľudská moc, ale moc Ducha Svätého.

Ježiš pripojil vážne varovanie: „*Ak soľ stratí slanú chuť, čím ju osolia? Už nie je na nič súca, len ju vyhodit', aby ľudia po nej šliapali.*„ [Matúš 5,13](#).

[44] Pri počúvaní Kristových slov si prítomní predstavovali bielu lesklú soľ vyhodenuú na cestu, pretože stratou svojej slanej chuti sa znehodnotila. Takáto soľ vystihovala duchovný stav farizejov a vplyv ich pokryteckej zbožnosti na spoločnosť. Znázorňuje tiež život každého človeka, ktorého opustila moc Božej milosti, lebo zľahostajnel a žije bez Krista. Taký jednotlivec sa napriek svojmu vyznaniu stáva ľudom i anjelom nechutným a odporným. Kristus mu hovorí: „*Kiežby si bol studený, alebo horúci! Takto, že si vlažný, ani horúci, ani studený, vypl'ujem t'a zo svojich úst.*„ [Zjavenie Jána 3,15.16](#).

V neveriacom svete nemôžeme uplatniť svoj vplyv bez živej viery v Krista ako svojho Spasiteľa. Nemôžeme dať iným, čo sami nemáme. Náš prínos pre blaho a povznesenie ľudstva je úmerný tomu, ako sme oddaní a posvätení Kristovi. Kde nieto obetavej služby, úprimnej lásky ani hlbokých skúseností, tam nieto sily pomáhať, neexistuje spojenie s nebom a chýba Kristova vôňa k životu. Ak nás Duch Svätý nemôže použiť ako nástroj na hlásanie Kristovej pravdy svetu, potom sa podobáme soli, ktorá stratila svoju slanú chuť a nedá sa upotrebiť.

Ak sa v našom živote neprejavuje Kristova milosť, dávame tým svetu dôkaz, že pravda, ktorej zdanlivo veríme, nemá posväcujúcu moc. Našou vinou zostane potom Božie slovo bez účinku v celom rozsahu nášho vplyvu. „*Keby som hovoril jazykmi ľudskými, ba aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som iba cvendžiacim kovom a zuniacim gongom. A keby som mal aj dar prorokovať a poznal všetky tajomstvá a mal všetko poznanie, a keby som mal všetku vieru, tak, že by som hory prenášal, no lásky by som nemal, nič nie som. A keby som rozdal všetok svoj majetok a keby som obetoval svoje telo, aby som bol spálený, no lásky by som nemal, nič mi to neosoží.*„ [1. Korint'anom 13,1-3](#).

Srdce plné lásky ovplyvní aj iných. Táto láska však nie je odpoved'ou na preukázanú láskavosť, ale je zásadou konania. Formuje povahu, ovláda pohnútky, potláča nepriateľstvo a zušľacht'uje city.

Je rozsiahla ako vesmír a zhoduje sa s láskou anjelov. Pestovaná v srdci spríjemní celý život a vo svojom okolí šíri požehnaný vplyv. [45]
 Len ona nás môže urobiť soľou zeme.

„Vy ste svetlo sveta.“ Matúš 5,14.

Ježiš vždy učil ľuďi názorne. Záujem svojich poslucháčov upútal najmä príkladmi z blízkej prírody. Ľudia sa zišli hneď zrána. Jagavé slnko začalo majestátne vystupovať po belasej oblohe a pozvoľna vyhánalo tieň z údolí a horských tiesňav. Ešte stále však pretrvávala nádhera rannej oblohy. Žiarivý svit zaplavoval zem a pokojná hladina jazera odzrkadľovala zlatistý jas slnečných lúčov. Na každom púčiku, kvietku či lístku sa ešte chveli kvapky rosy. Príroda úsmevne vítala nový deň. V korunách stromov ľúbne spievali vtáci. Spasiteľ sa poďíval na zhromaždený zástup, na vychádzajúce slnko a oslovil svojich učeníkov: „*Vy ste svetlo sveta.*“, Ako slnko na svojej púti zaháňa tieň noci a prebúda svet k životu, tak majú Kristovi učeníci plniť svoje poslanie a nebeským svetlom osvecovať tých, čo žijú v temnote bludu a hriechu.

V jasnom rannom svetle bolo po okolitých kopcoch zreteľne vidieť osady a mestá, čím bol pohľad ešte zaujímavejší. Ježiš ukázal na ne a povedal: „*Mesto, ktoré leží na vrchu, sa nedá ukryť*“, a dodal: „*Ani lampu nezažihajú a nestavajú pod nádobu, ale na svietnik, aby svietila všetkým v dome.*“, **Matúš 5,14.15.**

Ježišovi poslucháči boli väčšinou roľníci a rybári. Vo svojich jednoduchých obydliach mali len po jednej miestnosti, kde na svietniku stála iba jedna lampa, ktorá svietila všetkým obyvateľom domu. Ježiš povedal: „*Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach!*“, **Matúš 5,16.**

Hriešneho človeka nikdy duchovne neosvietilo a ani v budúcnosti neosvieti iné svetlo než to, ktoré vychádza z Krista. Spasiteľ Ježiš Kristus je jediným svetlom, ktoré môže presvietiť temnotu sveta, čo leží v hriechu. O Kristovi čítame: „*V ňom bol život a život bol svetlom ľuďi.*“, **Ján 1,4.** Keď učeníci prijali Kristov život, mohli sa stať nositeľmi jeho svetla. Kristov láskyplný život zjavný v povahe urobil z nich svetlo sveta. [46]

My ľudia nemáme v sebe nijaké svetlo. Bez Krista sme ako nezapálené sviečky, ako mesiac odvrátený od slnka, bez jediného lúča, ktorý by sme mohli vyslať do temnoty sveta. Len čo sa však obrátíme k Slnku spravodlivosti a stretneme sa s Kristom, celé naše vnútro osvieti jas Božej prítomnosti.

[47] Kristovi nasledovníci majú byť medzi ľuďmi niečím viac, než len blikavým svetielkom. Sú povolaní byť žiarivým svetlom sveta. Ježiš pripomína všetkým vyznávačom jeho mena, že svojou odovzdanosťou jemu sa stali jeho vyslancami. V modlitbe k Otcovi povedal: „*Ako si ty mňa poslal do sveta, tak som aj ja ich poslal do sveta.*“, [Ján 17,18](#). Ako Kristus zjavil Otca, tak my máme zjavovať Krista. Náš Spasiteľ je zdrojom svetla. No nezabudnime, že Kristus sa zjavuje prostredníctvom ľudí. Boh pomocou nich udeľuje svoje požehnania. Aj Kristus prišiel na svet ako Syn človeka. Ľudská prirodzenosť spojená s božskou prirodzenosťou nemôže sklamať. Kristova cirkev a v nej každý Pánov učeník sú povolaní zjavovať Boha. Anjeli chcú prostredníctvom nás šíriť svetlo medzi hynúcimi a pomáhať im. Môže človek zanedbávať zverenú úlohu? Tým by bol svet ukrátený o určitú časť prisľúbeného pôsobenia Ducha Svätého.

Ježiš neprikázal učeníkom, aby sa snažili sami svietiť. On povedal: „*Nech svieti!*“, Ak v srdci prebýva Kristus, svetlo jeho prítomnosti nemožno zastrieť. Ak svetlom sveta nie sú tí, čo sa vydávajú za Kristových nasledovníkov, potom ich opustila Božia moc. Ak svetlo nešíria, nie sú spojení so Zdrojom svetla.

[48] Úprimné Božie deti sa v každej dobe stávali nositeľmi svetla a osvecovali svojich súčasníkov mocou „*Kristovho Ducha, ktorý v nich prebýval*“, [1. Petra 1,11](#). Jozef bol nositeľom svetla v Egypte. Svojou čistotou, šľachetnosťou a synovskou láskou predstavoval Krista v pohanskom prostredí. Počas putovania Izraelcov z Egypta do zaslúbenej krajiny boli verní medzi nimi svetlom okolitým národom. Prostredníctvom nich sa Boh zjavoval svetu. Daniel a jeho priatelia v Babylone a Mardocheus v Perzii osvecovali jasnými lúčmi svetla temnotu kráľovských dvorov. Podobne aj Kristovi učeníci majú byť nositeľmi svetla na ceste k nebesám. Prostredníctvom nich zjavuje Otec svoju milosť a lásku tým, čo žijú v duchovnej temnote a nedospeli k poznaniu Boha. Keď ľudiavidia ich dobré skutky, oslávia nebeského Otca, lebo si uvedomia, že na tróne vesmíru je Boh, ktorý je hoden chvály a nasledovania. Božia láska v srdci a

Kristov súlad v živote sú pre neveriacich zábleskom neba, aby mohli nahliadnuť do jeho nádhery.

To vedie ľudí, aby uverili v „lásku, ktorú má Boh k nám,..“ **1. Jána 4,16**. V ich pôvodne hriechnych a nečistých srdciach nastáva očistná zmena, aby sa mohli „nepoškvrnení postaviť s plesaním,..“ pred Božiu slávu (**Júdu 1,24**).

Spasiteľove slová: „Vy ste svetlo sveta,..“ upozorňujú na misijné poslanie, ktorým Ježiš poveril svojich nasledovníkov. Sebecko, pýcha a predsudky postavili v Kristovej dobe silný a vysoký múr oddeľujúci vyvolených strážcov Božieho slova od ostatných národov sveta. To všetko prišiel Spasiteľ zmeniť. Jeho ústa hovoria niečo úplne iné ako to, čo ľudia počúvali od kňazov a rabínov. Kristus búra deliaci múr sebecka a národnostných predsudkov. Hlása lásku k celej ľudskej rodine. Povznáša ľudí nad zúžený obzor sebeckých záujmov, ruší územné predely a umelo vytvárané rozdiely v spoločnosti. Neuznáva rozdiel medzi domácimi a cudzincami, priateľmi a nepriateľmi. Učí nás, aby sme v každom človekovi, ktorý potrebuje našu pomoc, videli svojho blížneho. Na svet sa máme dívať ako na svoje misijné pôsobisko.

Ako slnečné lúče prenikajú až do najodľahlejších kútov sveta, tak má podľa Božej vôle svetlo evanjelia osvietiť každého človeka na zemi. Keby Kristova cirkev plnila úlohu, ktorú jej Pán zveril, uskutočnili by sa slová Písma: „*Lud bývajúci v temnotách uvidel veľké svetlo a tým, čo sedeli v tmavej krajine smrti, vyšlo svetlo..*“ **Matúš 4,16**. Členovia cirkvi by nemali vytvárať uzavreté spoločenstvo, nemali by sa vyhýbať zodpovednosti či znášaniu kríža. Keby šli do všetkých krajín, keby vyžarovali Kristovo svetlo a pre záchranu hynúcich pracovali tak, ako im príkladne ukázal Spasiteľ, posolstvo „*evanjelia o kráľovstve..*“ by zanedlho počul celý svet.

Rovnakým spôsobom sa má uskutočňovať pôvodný zámer povolania vyvoleného ľudu od čias Abraháma až dodnes. Boh hovorí: „*Požehnám ťa... a staneš sa požehnaním..*“ **1. Mojžišova 12,2**. Slová starozmluvného proroka Izaiáša, ktoré v Reči na vrchu zazneli z úst Krista, platia dnes nám: „*Povstaň a zaskvej sa, pretože prichádza tvoje svetlo a sláva Hospodinova vzchádza nad tebou..*“ **Izaiáš 60,1**. Ak ťa osvietila Hospodinova sláva, ak si uzrel majestáť toho, ktorý je „*významnejší nad tisíce iných..*“ a „*prežiaduci skvost..*“ ak tvoje srdce zaplesá v jeho slávnej prítomnosti, tebe patria tieto Pánove slová.

Vystúpil si s Kristom na Vrch premenenia? V údolí žijú satanom zotročení ľudia, čakajú na slovo viery a modlitbu, ktorá ich oslobodí.

O Kristovej sláve nemáme len premýšľať, ale o jeho prednostiach máme aj hovoriť. Izaiáš Kristovu slávu nielen prorocky zahliadol, ale o Kristovi aj hovoril. Keď Dávid uvažoval o Bohu, vzbĺkol v ňom oheň nadšenia a prejavilo sa to aj v jeho reči. Keď rozmýšľal o Božej úchvatnej láske, musel hovoriť o tom, čo videl a cítil. Kto môže mlčať, ak vierou zahliadol obdivuhodný plán vykúpenia, slávu jednorodeného Božieho Syna? Nie je azda málo len obdivne meditovať o nevýslovnej láske zjavenej na golgotskom kríži, na ktorom Ježiš Kristus zomrel, aby sme nezahynuli, ale mali večný život? Možno na to hľadiet' a nenájsť ani slova vd'áčnej chvály Spasiteľovi?

[50] „V jeho chráme všetko volá: Sláva!“, [Žalm 29,9](#). Žalmický básnik Izraela o ňom spieval za sprievodu harfy: „Úchvatnú slávu tvojej veleby a tvoje predivné diela chcem ospevovať. Hovoriť budú o moci tvojich úžasných skutkov, ja chcem rozprávať o tvojich veľkých činoch.“, [Žalm 145,5.6](#).

Golgotský kríž treba vysoko vyvýšiť. Ľudia majú o ňom uvažovať a sústrediť naň svoju pozornosť. Potom všetky duchovné schopnosti posilní Božia moc. Duchovné sily sú sústredené na Kristovo dielo. Jeho nasledovníci budú vysielat' do sveta lúče svetla a ožiaria celú zem.

Kristus radostne prijíma každého človeka, ktorý sa mu odovzdá. Spoluprácou ľudí s Bohom prostredníctvom Spasiteľa sa má svetu hlásať tajomstvo vtelenej lásky. Hovorte o tom, modlite sa za to, spievajte o tom. Všade oznamujte posolstvo o jeho sláve a šírte ho vo všetkých oblastiach sveta.

Trpezlivé znášanie životných skúšok, vd'áčné prijímanie požehnaní, rázne odmietanie pokušení, miernosť, vl'údnosť, milosť, milosrdenstvo a sústavne prejavovaná láska – to sú lúče, ktoré majú vyžarovať z veriacich ľudí. Opakom týchto vlastností je temnota sebeckého srdca, do ktorého nepreniklo svetlo života.

3. kapitola — Duch zákona

[51]

[52]

„Neprišiel som zrušiť ale, naplniť.“ **Matúš 5,17.**

[53]

Bol to vlastne Kristus, kto za hromobitia na Sínaji oznamoval zákon. Božia sláva spočinula na vrchole ako spaľujúci oheň a prítomnosť Hospodina otriasala celým vrchom. Zástupy Izraelcov si s úctou a chvením vypočuli príkazy zákona. Aký to rozdiel v porovnaní s Vrchom blahoslavenstiev! Pod letnou oblohou v dojímavom tichu, ktoré občas prerušil len vtáčí spev, Ježiš objasňoval zásady svojho kráľovstva. Ten, ktorý sa v onen deň tak láskyplne zhováral s poslucháčmi, nevykladal im nič iné ako zásady zákona zo Sínaja.

Pri oznamovaní zákona bolo treba, aby na ľud dlhodobo zotročovaný a otupený v egyptskom područí zapôsobila Božia moc a sláva. Im sa však Boh zjavil ako Boh lásky.

*„Hospodin prišiel zo Sínaja
a zažiaril im zo Séiru,
zjavil sa v jase od vrchu Páran
prišiel od Mériby pri Kádeši,
po jeho pravici bol planúci oheň.
Vskutku miluješ svoj ľud.
Všetci jeho svätí sú v tvojej ruke,
kladú sa k tvojim nohám,
budú sa učiť z tvojich slov.,,*

5. Mojžišova 33,2.3.

Boh zjavil Mojžišovi svoju slávu obdivuhodným výrokom, ktorý zostal vzácnym dedičstvom vekov: „*Hospodin, Hospodin, Boh milosrdný a ľútostivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti, zachovávajúci priazeň tisícom, odpúšťaajúci vinu, priestupok a hriech.,,*“ **2. Mojžišova 34,67.**

[54]

Zákon zo Sínaja bol výrazom zásady lásky, zjavením nebeského zákona celej zemi. Bol zverený do rúk Sprostredkovateľa. Oznamil

ho ten, ktorého moc môže uviesť ľudské srdcia do súladu so zásadami tohto zákona. Boh zjavil účel zákona, keď povedal Izraelcom: „*Bud'te pre mňa svätými ľuďmi.*“, [2. Mojžišova 22,31](#) (ROH); [2. Mojžišova 22,30](#) (ECAV).

Izrael však nepostrehol duchovnú povahu zákona a jeho len ústami vyznávaná poslušnosť bola príliš často skôr obradným formalizmom než úprimnou oddanosťou srdca zvrchovanej Lásky. Keď Ježiš svojou povahou a konaním predstavoval ľudom sväté, ušľachtilé a vznešené vlastnosti Boha a poukazoval na bezcennosť obradníckej poslušnosti, židovskí predstavitelia jeho slová nepochopili a neprijali. Usúdili, že zľahčuje požiadavky zákona. Keď im objasňoval základné pravdy samej podstaty ustanovenej bohoslužby, unáhlene ho obvinili, že chce zrušiť zákon.

Aj keď Kristus hovoril pokojne, jeho slová pôsobili tak závažne a mocne, že uchvátili srdce každého poslucháča. Prítomní očakávali, že zopakuje bezduché tradičné výroky a rabínske požiadavky, no toho sa nedočkali. „*Žasli nad jeho učením. Učil ich totiž ako taký, ktorý má moc, a nie ako ich zákonníci.*“, [Matúš 7,29](#). Farizeji si všimli veľký rozdiel medzi tým, ako učili sami a ako učil Kristus. Videli, že majestátna čistota a krásna pravda vedia svojím hlbokým a ušľachtilým vplyvom osloviť mysle mnohých poslucháčov. Spasiteľova láskyplná vľúdnosť bola prít'azlivá. Rabíni videli, že jeho učenie [55] marí všetko ich výchovné úsilie. Ježiš búral deliaci múr, ktorý bol výtvorom ich sebeckej, povýšeneckej výlučnosti a oni sa obávali, že ak to dovoľia, Ježiš odvráti od nich celý národ. Preto chceli pri vhodnej príležitosti podnieť proti nemu odpor zástupov a umožniť Veľrade, aby ho odsúdila a vydala na smrť.

Ježiša na Vrchu blahoslavenstiev pozorne sledovali špehovia a pri vysvetľovaní zásad spravodlivosti farizeji šírili v zástupe názor, že jeho učenie odporuje Božím príkazom zo Sínaja. Spasiteľ nepovedal nič také, čo by podrývalo zbožnosť a ustanovenia, ktoré dostali prostredníctvom Mojžiša, pretože každý lúč nebeského svetla od Boha prijal tento veľký vodca Izraela vlastne od Božieho Syna. Aj keď sa mnohí nazdávajú, že Kristus prišiel odstrániť zákon, Ježiš jednoznačne zjavuje svoj postoj voči Božím ustanoveniam. Povedal: „*Nemyslite si, že som prišiel zrušiť zákon, alebo prorokov.*“, [Matúš 5,17](#).

Sám Stvoriteľ človeka a Zákonodarca tu oznamuje, že zo zákona nehodlá odstrániť nijaký príkaz. Celá príroda od nepatrného prášku v slnečnom lúči až po svety vesmírneho priestoru podlieha zákonu a od platnosti zákona závisí predsa poriadok a súlad v prírode. Podobne od veľkých zásad spravodlivosti usmerňujúcich život všetkých rozumných bytostí a od súladu s týmito zásadami závisí blaho vesmíru. Boží zákon existoval už pred stvorením našej planéty. Jeho zásadám sa podriad'ujú aj nebešť'ania a ak zem má byť v súlade s nebom, potom aj človek musí poslúchať božské ustanovenia. Bol to vlastne Kristus, kto prvým ľ'ud'om v raji oznámil príkazy zákona „*vtedy, keď ranné hviezdy zvučne plesali a jasali všetci nebešť'ania*„ [Job 38,7](#). Pozemským poslaním Krista nebolo zrušiť zákon, ale milosť'ou priviesť človeka späť k poslušnosti jeho požiadaviek.

Milovaný učeník, ktorý na Vrchu blahoslavenstiev počúval Ježišove slová, oveľ'a neskôr pod vplyvom Ducha Svätého napísal, že zákon je trvale záväzný. Hovorí, že „*hriech je predsa prestúpením zákona*„ a „*každý, kto pácha hriech, koná aj proti zákonu*„. [1. Jána 3,4](#). Boh jasne hovorí, že ide o „*staré prikázanie, ktoré máte od počiatku*„. [1. Jána 2,7](#). Vraví o zákone, ktorý existoval už pri stvorení a znova zaznie zo Sínaja.

V zmienke o zákone Ježiš povedal: „*Neprišiel som zrušiť, ale naplniť*„. Použil tu slovo „*naplniť*„, v takom istom zmysle, ako keď Jánovi Krstiteľ'ovi oznámil svoj zámer, že chce „*naplniť všetku spravodlivosť*„, ([Matúš 3,15](#)), to znamená naplniť mieru, ktorú požaduje zákon a dať príklad dokonalého prispôsobenia Božej vôli.

Kristovým poslaním bolo „*zvelebiť zákon a osláviť*„, [Izaiáš 42,21](#). Mal ukázať duchovný význam zákona, predstaviť jeho d'alekosiahle zásady a objasniť jeho večnú záväznosť.

Ježiš Kristus je zosobnením povahy Božieho zákona. Tí najšľ'achetnejší a najúctyhodnejší ľ'udia sú len slabým odbleskom nebeskej krásy jeho povahy. Duchom Svätým inšpirovaný Šalamún o ňom napísal: „*Vyniká medzi desaťtisícami... Všetko na ňom je vábne*„, [Pieseň Šalamúnova 5,10.16](#). Keď ho Dávid zahliadol v prorockom videní, povedal: „*Ty si najkrajší z ľ'udských synov*„, [Žalm 45,3](#). Ježiš je presným obrazom Otca, žiarou jeho slávy a sebazapieravým vykupiteľ'om. Svojím životom ukázal, že podstatou zákona večnej spravodlivosti je nebeská láska a kresť'anské zásady.

[56]

Ježiš povedal: „*Pokiaľ nepominie nebo a zem, nepominie ani jediné písmenko, ani jediná čiarka zo zákona, kým sa všetko nestane.*“, [Matúš 5,18](#).

[57] Kristus svojou poslušnosťou potvrdil nezmeniteľnosť Božieho zákona. Ukázal, že v moci Božej milosti ho môžu zachovávať všetci Adamovi potomkovia. Na Vrchu blahoslavenstiev oznámil, že zo zákona nepominie ani jediné písmenko, kým sa nezavrší všetko, čo sa týka ľudského rodu, všetko, čo súvisí s plánom vykúpenia. Kristus neučil, že zákon bude niekedy zrušený. Pri pohľade do najvzdialenejšej budúcnosti nás ubezpečil, že bude platiť stále. Nikto sa teda nemohol nazdávať, že Kristovým poslaním bolo zrušiť zákon. Kým nepominie nebo a zem, posvätné zásady Božieho zákona budú platiť. Jeho spravodlivosť je ako „*Božie vrchy*“, [Žalm 36,7](#). Zákon zostáva prameňom požehnania, ktorý svojimi prúdmi občerstvuje zem.

Hriešni ľudia nie sú schopní vlastnými silami plniť požiadavky Božieho zákona, pretože Hospodinov zákon je dokonalý, a teda nemenný. Preto prišiel Ježiš ako vykupiteľ. Prišiel na svet, aby ľudí naučil žiť podľa zásad Božieho zákona tým, že ich poučal o vlastnostiach Božej povahy. Keď sa zriekneme hriechov a prijmeme Ježiša Krista ako svojho záchrancu, uznáme tým platnosť zákona. [58] Apoštol Pavel sa pýta: „*Či azda vierou pozbavujeme zákon platnosti? Vôbec nie! Naopak, potvrdzujeme ho.*“, [Rimanom 3,31](#).

Zasľúbenie novej zmluvy znie: „*Svoje zákony vložím do ich srdca a vpíšem im ich do mysle.*“, [Židom 10,16](#). Symboly a predobrazy Krista ako Božieho Baránka, ktorý sníme hriech sveta, zanikli jeho smrťou. Zásady spravodlivosti vyjadrené v Desatore sú však stále a nemenné ako Božia vláda. Nezanikol ani jediný príkaz, nezmenilo sa ani jediné písmenko, ani najmenší znak. Zásady, ktoré človek poznal už v raji ako veľký zákon života, budú platiť bez zmeny aj v novom raji. Po obnovení raja na zemi sa budú všetci vykúpení správať podľa zásad Božieho zákona lásky.

„*Hospodine, naveky pevne stojí v nebesiach tvoje slovo.*“, „*Dávno viem z tvojich nariadení, že si ich ustanovil naveky.*“, „*Pravda a právo sú diela jeho rúk, všetky jeho príkazy sú spravodlivé.*“, [Žalm 119,89; 119,152; 111,7](#).

„Kto by teda zrušil čo len jedno z týchto najmenších prikázaní a učil by tak ľuď, bude označený za najmenšieho v nebeskom kráľovstve.“ Matúš 5,19.

To znamená, že tam nebude mať miesto. Kto svojvoľne prestupuje jedno prikázanie, nezachováva z nich v duchu a v pravde žiadne. *„Ved' keby niekto zachoval celý zákon, ale poklesol by v jednom prikázaní, previnil by sa proti všetkým...“ Jakoba 2,10.*

Nezáleží na tom, o akú veľkú neposlušnosť v prípade hriechu ide. Hriechom je každý i ten najmenší odklon od jasne zjavenej Božej vôle, čo svedčí o tom, že človek má k hriechu určitý vzťah. Srdce je rozdvojené. Zapiera Boha a búri sa proti zákonom jeho vlády.

Keby ľudia mohli ľubovoľne odmietat' Božie požiadavky a vytvárať si vlastné meradlá povinností, stanovili by si také kritériá, ktoré by zodpovedali rozmanitým názorom a prevzali by vládu z Božích rúk. Vôľa ľudí by sa stala zvrchovanou. Tým by znevážili a zneuctili jedinečnú svätú vôľu – plán lásky s celým stvorenstvom.

[59]

Len čo sa ľudia rozhodnú ísť vlastnou cestou, vždy sa dostanú do rozporu s Bohom. Pre svoj odpor proti najzákladnejším zásadám neba sa vylučujú z Božieho kráľovstva. Zľahčovaním Božej vôle sa dostávajú na stranu satana, nepriateľa Boha i ľudí. Človek nevyžije z jedného slova, ba ani z mnohých slov, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst. Ak chceme byť bezpeční, nemôžeme prehliadať ani jedno slovo, hoci by sa nám mohlo javiť ako celkom bezvýznamné. Všetky prikázania Božieho zákona majú na zreteli dobro a šťastie človeka v časnom i večnom živote. Zachovávanie zákona je ako múr, ktorý chráni pred zlom. Kto túto Božiu ohradu kdekoli prelomí, zničí jej ochrannú moc. Tým otvára cestu nepriateľovi a pomáha mu pustošiť a zabíjať.

Keďže naši prví rodičia výslovnú vôľu Božiu v jednom bode neposlúchli, otvorili bránu, ktorou na svet vnikol prívál bied. Ktokoľvek nasleduje ich príklad, vystavuje sa podobným následkom. Základom všetkého je Božia láska, z ktorej vychádza každé prikázanie Pánovho zákona a kto opúšťa prikázania, pripravuje si vlastné nešťastie a záhubu.

„Vravím vám, že nikdy nevojdete do nebeského kráľovstva, ak vaša spravodlivosť neprevýši spravodlivosť zákonníkov a farizejov.“ Matúš 5,20.

[60] Podľa mienky zákonníkov a farizejov nielen Kristus, ale aj jeho učeníci boli hriešnikmi, pretože nezachovávali rabínske obrady a predpisy. Učeníkov často znepokojovalo a miatlo, keď ich napomínali a obviňovali tí, ktorých si vážili ako náboženských učiteľov. Ježiš odhalil pokrytectvo týchto zvodcov. Oznamil, že spravodlivosť farizejov akokoľvek zdôrazňovaná nemá vlastne nijakú cenu. Židovský národ o sebe tvrdil, že je zvláštnym, Bohu verným a jeho priazňou obdareným ľuďom. Kristus však Židom jasne ukázal, že sa im z náboženstva vytratila spásna viera. Predstieraná zbožnosť, čisto ľudské výmysly a obrady, ba ani formálne plnenie vonkajších požiadaviek zákona ich nemohli posvätiť. Nemali čisté srdce ani šľachetnú, Kristovi podobnú povahu.

Zákonnícke náboženstvo neprivedie človeka do súladu s Bohom. Tvrdá, strohá zbožnosť farizejov bez pokory, súcitu a lásky bola hriešnikom len kameňom úrazu. Farizeji boli ako soľ, ktorá stratila svoju slanú chuť. Ich vplyv nemohol ochrániť svet pred skazenosťou. Pravá viera je len tá, ktorá je „*činná skrze lásku*“, (Galat'anom 5,6) a očisťuje dušu. Je ako kvas, ktorý mení povahu.

To všetko mali Židia vedieť z učenia prorokov. Slová proroka Micheáša vyjadrovali už pred stáročiami túžbu ľudského srdca po zmierení s Bohom a zároveň dávali aj odpoveď: „*S čím mám predstúpiť pred Hospodina a skloniť sa pred Bohom výsosti? Mám predstúpiť pred neho so zápalmi a s jednoročnými telcami? Má Hospodin záľubu v tisícoch baranov a desaťtisícoch potokov oleja? ...Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: Len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom.*“, Micheáš 6,6-8.

[61] Pravú podstatu farizejstva vystihol prorok Hozeáš slovami: „*Izrael je bujný vinič, nasadil ovocie.*“, Hozeáš 10,1. Židia svojou predstieranou bohoslužbou slúžili vlastne iba sebe. Ich spravodlivosť spočívala v zachovávaní zákona podľa vlastných predstáv a pre vlastný prospech. Nemohla byť teda lepšia než oni sami. V snahe o dosiahnutie svätosti chceli z nečistého získať niečo čisté. Boží zákon je svätý a dokonalý ako sám Boh. Ukazuje ľuďom Božiu

spravodlivosť. Človek nemôže zachovávať tento zákon vlastnou silou, pretože ľudská povaha je porušená, skazená a vôbe sa nepodobá Božej povahe. Prejavy sebeckého srdca sú „*nečisté*“, a „*všetka naša spravodlivosť je ako poškrvnené rúcho*“, [Izaiáš 64,6](#) (ROH); [Izaiáš 64,5](#) (ECAV).

Keď že zákon je svätý, Židia nemohli dosiahnuť spravodlivosť tým, že sa ho snažili zachovávať vlastnými silami. Ak chcú Kristovi nasledovníci vojsť do nebeského kráľovstva, musia dosiahnuť inú spravodlivosť, než akú mali farizeji. Boh im vo svojom Synovi ponúkol dokonalú spravodlivosť zákona. Ak otvoria svoje srdce dokorán a prijmú doň Krista, bude v nich prebývať Boh a jeho láska ich zmení na jeho obraz. Týmto Božím darom získajú spravodlivosť, ktorú požaduje zákon. Farizeji však zavrhlí Krista, „*pretože nepoznajú Božiu spravodlivosť a snažia sa uplatniť svoju spravodlivosť*“, [Rimanom 10,3](#). Nechceli sa podriaďovať Božej spravodlivosti.

Ježiš svojim poslucháčom ukázal, že zachovávať Božie prikázania znamená spodobovať v sebe povahu Krista. V ňom sa im totiž Boh zjavoval každodenne.

„Každý, kto sa hnevá na brata, musí ísť pred súd.“ [Matúš 5,22](#).

Hospodin prostredníctvom Mojžiša povedal: „*Neprechovávaj v srdci nenávisť voči svojmu bratovi... nepomsti sa a neprechovávaj hnev voči príslušníkom svojho ľudu, ale miluj blížneho ako seba samého*“, [3. Mojžišova 19,17.18](#). Kristus hovoril o tých istých pravdách, ktoré hlásali už proroci, ktoré však pre tvrdosť srdca a záľubu v hriechu boli zatemnené.

[62]

Spasiteľ upozornil poslucháčov na to, že síce odsudzujú iných ako priestupníkov, no sami majú také isté nedostatky, pretože v srdci nosia zlobu a závisť.

Na druhom brehu jazera oproti miestu, kde sa zhromaždili, ležala osamelá krajina Bášan. V jej hlbokých preliačinách a zalesnených vrchoch boli oddávna skrýše zločincov. Ľudia si dobre pamätali lúpeže a vraždy, ktoré sa tam stali a mnohí týchto násilníkov vášnivo odsudzovali. Pritom však sami boli prudkí a neznášaliví. Hnevali sa na rímskych utláčateľov a nazdávali sa, že môžu nenávidieť všetky ostatné národy a opovrhovať nimi, ba že smú pohrdáť aj vlastnými

krajanmi, ktorí vo všetkom s nimi nesúhlasili. Tým prestupovali zákon, ktorý vraví: „*Nezabiješ.*„

- [63] Pomstychtivá nenávisť, ktorej pôvodcom je satan, ich zviedla k tomu, že nakoniec zabili aj Božieho Syna. Kto pestuje závisť a zlobu, podnecuje v sebe to, čoho následkom býva smrť. Ako sa v rastline skrýva semeno, tak je v myšlienke na pomstu skrytý zločin. „*Každý, kto nenávidí svojho brata je vrah; a viete, že ani jeden vrah nemá v sebe večný život.*„, [1. Jána 3,15](#).

„*Kto by povedal bratovi: Hlupák, musí ísť pred Veľradu.*„, Boh dal svojho Syna, aby nás vykúpil. Tým vyjadril vysokú cenu každého človeka. Nikomu nedovoľuje hovoriť o iných pohrdavo. Je možné, že na ľuďoch, s ktorými sa stretávame, pozorujeme určité nedostatky a slabosti. Boh však v každom človekovi vidí svoje vlastníctvo, ktoré mu patrí nielen právom stvorenia, ale aj právom vykúpenia drahou Kristovou krvou. Všetci ľudia sú stvorení na Boží obraz. Aj s tými, ktorí padli najhlbšie, máme zaobchádzať úctivo a milosrdne. Bohu sa budeme zodpovedať za každé opovržlivé slovo o ktoromkoľvek človekovi, za ktorého Kristus zomrel.

„*Ved' kto ti prisudzuje prednosť? Čo máš, čo by si nebol dostal? Keď si teda dostal, prečo sa chváliš, akoby si nebol dostal?*„, „*Kto si ty, že súdiš cudzieho sluhu? On vlastnému Pánovi stojí alebo padá.*„, [1. Korint'anom 4,7](#); [Rimanom 14,4](#).

„*Kto by povedal: Blázon, musí ísť do ohnivého pekla.*„, [Matúš 5,22](#). Stará zmluva slovom „*blázon*„, označuje odpadlíka alebo toho, kto celkom prepadol zlu. Podľa Ježišových slov každý, kto svojho brata odsudzuje ako odpadlíka alebo človeka, ktorý pohŕda Bohom, dokazuje, že sám zasluhuje rovnaké odsúdenie.

- [64] Keď Kristus „*bojoval s diablom o Mojžišovo telo, neodvážil sa vyniesť nad ním rúhavý súd.*„, [Júdu 1,9](#). Keby to bol urobil, bol by sa postavil na stranu satana, pretože zatracovanie patrí medzi jeho zbrane. Písmo ho nazýva „*žalobcom našich bratov*„, [Zjavenie Jána 12,10](#). Ježiš nechcel použiť nijakú satanovu zbraň. Odpovedal slovami: „*Nech ťa Pán potresce!*„, [Júdu 1,9](#).

Ježiš je nám príkladom. V prípade sporu s Kristovými nepriateľmi by sme nemali povedať nič s náznakom odvety či odsúdenia. Kto vystupuje ako Boží hovorca, nemal by používať slová, aké v spore so satanom nepoužil ani nebeský Vládca. Súdenie a odsúdenie máme prenechať Bohu.

„Najprv sa zmier so svojím bratom.“ Matúš 5,24.

Božia láska je viac než len zákaz páchať zlo. Je to kladná, čino-rodá zásada, zdroj požehnania pre iných. Ak v nás prebýva Kristova láska, nebudeme nenávidieť svojich blížnych, ale všemožne sa vynasnažíme prejavovať im lásku.

Ježiš povedal: *„Keby si teda prinášal dar na oltár a tam by si sa rozepamätal, že tvoj brat má niečo proti tebe, nechaj tam svoj dar pred oltárom a odíď“*; najprv sa zmier so svojím bratom a až potom príď a obetuj svoj dar., Matúš 5,23.24. Obetné dary boli prejavom viery, že ten, kto obetuje, stáva sa v Kristovi účastníkom Božej milosti a lásky. Bolo by celkom nezmyselné, keby niekto tvrdil, že verí v Božiu odpúšťajúcu lásku, no pritom by mal srdce plné nenávisti.

Ten, kto vraví, že slúži Bohu, no krivdí a ubližuje svojmu bratovi, nesprávne mu predstavuje Božiu povahu. Ak sa chce s Bohom zmieriť, musí vyznať spáchanú krivdu a uznať, že zhešil. Je možné, že náš brat nám ublížil viac než my jemu, ale našu zodpovednosť to nijako nezmenšuje. Keď si pri modlitbe spomenieme, že niekto má [65] niečo proti nám, máme prerušiť modlitbu či obeť chvály, alebo prejav vd'áčnosti, vyhl'adať brata, s ktorým sme sa nepohodli, pokorne vyznať svoj hriech a žiadať o odpustenie.

V prípade, že sme svojho brata akýmkoľvek spôsobom poškodili alebo mu nejako ublížili, mali by sme sa postarať o nápravu. Ak sme o ňom neúmyselne krivo svedčili, nesprávne tlmočili jeho slová alebo sa dotkli jeho cti, mali by sme ísť za tými, s ktorými sme sa o ňom zhovárali, a odvolať všetky nesprávne výroky.

Keby sa bratia a sestry o svojich nedorozumeniach nezmieňovali pred inými ľuďmi, ale otvorene v duchu kresťanskej lásky hovorili o nich medzi sebou, predišlo by sa mnohému zlu. Odstránilo by sa tým veľá trpkosti, ktorá mnohých poškrňuje. Ako pevne a srdečne by mohla nasledovníkov Krista pospájať jeho láska.

„Každý, kto sa žiadostivo pozerá na ženu, už s ňou scudzoložil v srdci.“ Matúš 5,28.

Židia boli pyšní na svoju morálku a opovržlivo hl'adeli na zmyselné zvyklosti pohanov. Prítomnosť rímskych úradníkov, ktorí boli

v Palestíne na cisárov príkaz, Židov stále pohoršovala, pretože s týmito cudzincami vtrhla do krajiny záplava pohanských neprístojností, pôžitkárstvo a hýrivosť. V Kafarnaume sa rímski úradníci verejne prechádzali so svojimi milenkami. Ticho Genezaretského jazera často narúšal roztopašný krik zo zábavných člnov, ktoré brázdili jeho pokojné vody. Ľudia očakávali, že Ježiš rázne odsúdi týchto výstredníkov. Veľmi sa divili, keď počuli slová, ktoré odkrývali nepravosti ich vlastného srdca.

[66] Z Ježišových slov je zrejmé, že keď sa niekto hoc v najtajnejších záhyboch mysle zaoberá nejakou zlou myšlienkou a pohráva sa s hriechnou predstavou, v srdci takého človeka ešte vládne hriech. Stále je pod jeho vplyvom a zotročuje ho nepravosť. Kto rád premýšľá o nečistých veciach a má zmyselné predstavy, možno postrehne skutočnú podstatu zla skrytú v záhyboch svojho srdca, keď zväži spáchaný hriech a jeho následky, hanbu a srdcervúci žiaľ. Zlo nevzniká len vo chvíli mimoriadneho pokušenia, keď človek spácha nejaký veľký hriech. Je to len vonkajší prejav toho, čo v skrytosti srdca už dávno klíčilo. O čom človek rozmýšľá, to ho nakoniec utvára, pretože zo srdca „pramení život,„ [Príslovia 4,23](#).

„Ak ťa zvädza na hriech pravá ruka odsekni ju a zahod’.“

[Matúš 5,30](#).

Človek by si iste nechal amputovať aj pravú ruku, keby tým zastavil šírenie nákazy, ktorá by mu ohrozovala život. Oveľa ochotnejšie by sa mal vzdať všetkého, čo mu ohrozuje život večný.

Poslaním evanjelia je vykúpiť spútaných a zotročených satanom, aby mohli prežívať slávnú slobodu Božích detí. Boh ich chce ochrániť nielen pred utrpením, ktoré je nevyhnutným následkom hriechu, ale aj pred hriechom samým. Hriechom ochromený človek má byť očistený a premenený, aby bol podobný „obrazu jeho Syna,„ „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo a čo ani len do ľudského srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, ktorí ho milujú,„ [Rimanom 8,28](#); [1. Korint’anom 2,9](#). Len večnosť vyjaví, aký slávny cieľ môže dosiahnuť človek obnovený na Boží obraz.

[67] Ak chceme dospieť k tomuto vznešenému ideálu, musíme sa zrieknuť všetkého, čo by nám mohlo pripraviť pád. Od nás závisí, či sa necháme zotročiť hriechom. Vylúpnutím oka či odseknutím

ruky sa tu rozumie podriadenie vlastnej vôle Bohu. Dobrovoľné podriadenie vôle Stvoriteľovi nám často pripadá ako vedomé poškodzovanie a mrzačenie vlastného života. Ježiš však povedal, že je lepšie, ak tvoje ja v záujme vstupu do večného života bude hoc aj zmrzačené. To, čo pokladáš za pohromu, môže byť bránou k najväčšiemu duchovnému zisku.

Boh je zdroj života, a preto skutočný život môžeme mať len vtedy, keď sme spojení s ním. Nejaký čas môžeme síce žiť aj bez Boha, ale skutočný život nemáme. V Písme čítame: „*Rozkošnica je zaživa mŕtva.*“, 1. Timoteovi 5,6. Boh nám môže predlžovať život len vtedy, keď mu podriadime svoju vôľu. Ježiš naznačil, že nad skrytými hriechmi, o ktorých sa zmienil, zvíťazíme len vtedy, keď sa mu bezvýhradne odovzdáme, a tým prijmeme jeho život. Svoje hriechy sa síce môžeš snažiť pochovať v hĺbinách vlastného srdca v úsilí odstrániť ich z dohľadu ľudí, ale ako chceš obstáť pred Bohom?

Ak sa spoliehaš len na seba a svoju vôľu nechceš podriaďiť Bohu, rozhoduješ sa pre smrť. Boh je pre hriech, nech by sa vyskytol kdekoľvek, spaľujúcim ohňom. Ak sa rozhodneš pre hriech a nezriekneš sa ho, potom Božia prítomnosť, ktorá spaľuje hriech, musí zničiť aj teba.

Pritom však ide o obetovanie niečoho nízkeho v záujme niečoho vznešeného, o zavrnutie pozemského kvôli duchovnému, časného kvôli večnému. Boh nechce zničiť našu vôľu, pretože uplatnením vôle môžeme splniť to, čo od nás očakáva. Máme mu podriaďiť svoju vôľu, aby nám ju vrátil očistenú a zušľachtenú. Má byť zapojená do Božej služby, aby Boh mohol cez nás šíriť lásku a duchovnú moc. Aj keď sa toto podriadenie vôle môže javiť zatvrdilému srdcu ako trpké a bolestné, predsa je pre teba užitočné.

Jákob pochopil víťazstvo premáhajúcej viery len vtedy, keď sa ako ochromený a bezmocný vrhol na hrud' Anjela zmluvy a získal titul Božieho kniežat'a. Len vtedy, keď začal kulhať, zastavili sa pred ním Ézavove ozbrojené zástupy a len potom sa pred ním sklonil faraón, pyšný dedič kráľovského trónu, aby si vyprosil jeho požehnanie. Tak sa aj Pôvodca nášho spasenia stal „*dokonalým cez utrpenie.*“, (Židom 2,10), a synovia viery sa „*zo slabých stávali mocnými.*“, a „*zahánali šíky cudzincov.*“, Židom 11,34. Podobne „*aj*

[68]

chromí si ulúpia lup., (Izaiáš 33,23) a slabý bude „ako Dávid a dom Dávidov bude ako... anjel Boží„, Zachariáš 12,8.

„Dovolené je mužovi prepustiť svoju manželku pre akúkoľvek príčinu?“ Matúš 19,3.

V židovskej spoločnosti sa mohol muž rozviesť so svojou manželkou aj pre tú najmenšiu príčinu a žena sa potom mohla vydat'. Následkom tohto zvyku bola veľká bieda a hriech. Ježiš v Reči na vrchu jasne oznámil, že rozviazanie manželského zväzku je neprípustné. Jedinou výnimkou môže byť porušenie manželského sľubu. Povedal: „Kto prepustí manželku, ak len nie pre smilstvo, a vezme si inú, cudzoloží., Matúš 19,9.

Keď sa neskôr farizeji pýtali Ježiša, či Boží zákon pripúšťa a rozvod, pripomenul im ustanovenie manželstva pri stvorení. „Mojžiš vám dovolil prepustiť manželku pre tvrdosť svojho srdca, ale od počiatku to nebolo tak., Matúš 19,8. Pripomenul im štyri dny v raji. Boh vtedy povedal, že všetko je „veľmi dobré., Z raja pochádza manželstvo a sobota, dve ustanovenia, ktoré majú slúžiť na oslavu Boha a na prospech ľudstva. Stvoriteľ spojil ruky bezhrišneho páru a povedal: „Muž opustí svojho otca a svoju matku a pril'ne k svojej žene a budú jedným telom., 1. Mojžišova 2,24. Tým ustanovil manželský zväzok pre všetkých Adamových potomkov do konca času. To, čo sám večný Otec vyhlásil za dobré, bol zákon vrcholného požehnania a rozvoja človeka.

Hriech narušil manželstvo aj ostatné dobré Božie dary, ktoré ľudstvo dostalo. Poslaním evanjelia je obnoviť čistotu a krásu manželstva. Ako Stará tak aj Nová zmluva používajú manželský zväzok ako príklad úzkeho a svetlého spojenia medzi Kristom a jeho ľudom, medzi Spasiteľom a tými, ktorých vykúpil svojou smrťou na Golgote. Pán povedal: „Neboj sa... lebo tvoj Tvorca je tvojím manželom, jeho meno je Hospodin mocností, tvoj vykupiteľ, svätý Izraela., „Navráťte sa, odvrátení synovia, hovorí Hospodin, lebo ja som sa oženil s vami., Izaiáš 54,4,5; Jeremiáš 3,14. V Piesni Šalamúnovej počuť hlas nevesty, ktorá hovorí: „Môj milý patrí mne, ja patrím jemu., Ten, o ktorom ona vraví, že „vyniká medzi desaťtisícami., odpovedá svojej vyvolenej: „Celá si krásna, moja milovaná, a škvrny na tebe niet., Pieseň Šalamúnova 2,16; 5,10; 4,7.

Z Pavlovho listu kresťanom v Efeze sa dozvedáme, že Boh ustanovil muža za hlavu ženy. Muž mal byť žene ochrancom a mal spájať všetkých členov rodiny tak, ako aj Kristus je hlavou cirkvi a Spasiteľom tajomného tela. Apoštol píše: „*Ako je cirkev poddaná Kristovi, tak vo všetkom aj ženy mužom. Muži, milujte svoje ženy tak, ako aj Kristus miloval svoju cirkev a vydal za ňu seba samého, aby ju posvätil, očistiac ju kúpeľom vody so slovom; aby sám sebe pripravil cirkev slávnou, na ktorej niet poškrvny ani vrásky, ani nič podobné, aby bola svätá a bezúhonná. Tak aj muži majú milovať svoje ženy ako vlastné telá.*“, [Efezským 5,23-28](#).

Jedine Kristova milosť môže urobiť z manželstva to, čím podľa Božej vôle má byť – sprostredkovateľom šťastia a rozvoja ľudstva. Pozemské rodiny môžu svojou súdržnosťou, pokojom a láskou predstavovať nebeskú rodinu.

Podobne ako za čias Krista možno aj dnes pozorovať už len žalosťný obraz pôvodného nebeského ideálu tohto posvätného zväzku. Kristovo evanjelium ponúka útechu aj tým, ktorí sa sklámali tam, kde očakávali úprimné spoločenstvo a radosť. Ich trpký úděl môže zmierniť trpezlivosť a láskavosť ako dar Ducha Svätého. Srdce, v ktorom prebýva Kristus, je plné jeho lásky a spokojnosti, a preto vôbec netúži pútať na seba pozornosť iných ľudí. Keď sa človek odovzdá Bohu, Božia múdrosť môže vykonať to, na čo ľudská schopnosť nestačí. Kristova láska môže spojiť dve srdcia, ktoré sa odcudzili a ochladli, niečím pevnejším a trvalejším, než sú pozemské putá – sú to zlaté putá lásky, ktoré odolajú aj tomu najsilnejšiemu pokušeniu.

„Ja vám však hovorím, aby ste vôbec neprisahali.“ [Matúš 5,34](#). [71]

Z ďalších Ježišových slov vyplýva, že nemáme prisahať „*ani na nebo, lebo je Božím trónom, ani na zem, lebo je podnožou jeho nôh, ani na Jeruzalem, lebo je mestom veľkého Kráľa. Neprisahaj ani na svoju hlavu, lebo nemôžeš ani jeden vlas urobiť bielym alebo čiernym.*“, [Matúš 5,34-36](#).

Všetko pochádza od Boha. Všetko, čo máme, sme dostali od neho. Ba treba dodať, že nám to získal Kristus svojou krvou. Všetko, čo vlastníme, nesie pečať kríža, pretože to bolo vykúpené tou najd-

rahšou krvou, Božím životom. Splnenie svojho slova nemôžeme ničím zaručiť, pretože nám vlastne nič nepatrí.

Židia chápali, že tretie prikázanie zakazuje zneužívať Božie meno, no pritom si mysleli, že môžu prisahať na čokoľvek iné. Prísahu pokladali za niečo celkom bežné. Prostredníctvom Mojžiša mali zakázanú falošnú prísahu. Poznali mnoho spôsobov, ako obísť záväzky vyplývajúce z prísahy. Nebáli sa páchať bezbožnosti a nehanbili sa krivo prisahať, ak sa z toho dalo vykľúčkovať nejakým formálnym výkladom zákona.

Ježiš odsúdil ich správanie. Povedal, že svojimi prísahami prestupujú Boží príkaz. To sa však netýka prísahy pri súde, kde Boha slávnostne voláme za svedka, že všetko, čo povieme, je čistá pravda. Sám Ježiš neodmietol výpoveď pod prísahou, keď stál pred Veľradou. Veľkňaz ho vyzval: „Zaprisahávam ťa na živého Boha, aby si nám povedal, či si ty Kristus, Boží Syn. Ježiš mu odvetil: Ty si to povedal.,, [Matúš 26,63.64](#). Keby bol Kristus vo svojej Reči na vrchu zavrhol súdnu prísahu, bol by pri svojom výsluchu veľkňaza pokarhal. Tým by bol túto zásadu zdôraznil svojim nasledovníkom.

[72] Priveľa je takých, čo sa neboja klamať svojich blížnych, no boli poučení a Duch Svätý ich presvedčil, aké strašné je luhat' Stvoriteľovi. Keď sú vyzvaní na prísahu, uvedomujú si, že nesvedčia len pred ľuďmi, ale aj pred Bohom. Keby svedčili falošne, luhali by tomu, ktorý číta zámery srdca a pozná skutočnú pravdu. Predstava strašných následkov takého hriechu im bráni spáchať ho.

Ak vôbec niekto, tak práve kresťan môže byť spoľahlivým prisažným svedkom. Stále si uvedomuje blízkosť Božej prítomnosti a vie, že Boh pozná každú myšlienku. Na výzvu, aby prisahal podľa zákona, môže sa teda oprávnene odvolávať na Boha ako na svedka, že to, čo vraví, je čistá pravda.

Ježiš stanovil pravidlo, podľa ktorého sa prísaha stáva zbytočnou. Učí, že pravdovravnosť by mala byť zákonom našej reči: „Vaša reč nech je: Áno – áno, nie – nie. Čo je navyše, pochádza zo zlého.,, [Matúš 5,37](#).

[73] Tieto slová odsudzujú všetky bezvýznamné frázy a pojmy hraničiace so zneužívaním reči. Odsudzujú všetky neúprimné zdvorilostné výrazy, polopravdy, lichotivé výroky, nadsádzky, prekrúcanie, čo býva v medziľudských vzťahoch i pri služobnom styku celkom bežné. Podľa Ježišových slov nemožno pokladať za pravdovravného

toho, kto sa chce javiť inak, než v skutočnosti je, alebo kto vraví niečo iné, než cíti v srdci.

Keby ľudia pamätali na tieto Kristove slová, dobre by uvážili, či vyslovia určitú pochybnú mienku alebo neláskavú kritiku. Kto môže pri posudzovaní správania a pohnútok niekoho iného s istotou tvrdiť, že vraví čistú pravdu? Názory ľudí bývajú príliš často ovplyvnené pýchou, hnevom a osobnými pocitmi. Falošne možno svedčiť aj pohľadom, slovom či tónom hlasu. Ba aj skutočnosti možno oznámiť tak, že vyvolajú nesprávny dojem. „*Čo je navyše,*“, teda nad pravdu, „*pochádza od zlého,*“, [Matúš 5,37](#).

Každý skutok kresťana by mal byť jasný ako slnečný lúč. Pravda je z Boha, lož v každej zo svojich nespočetných podôb pochádza zo satana. Kto sa nejakým spôsobom odchyľuje od priamej línie pravdy, podlieha moci zla. Hovoriť však vždy čistú pravdu nebýva ľahké ani jednoduché. Predsudky, jednostranný pohľad, neúplná znalosť a chybný úsudok nám pričasto znemožňujú správne pochopiť veci, s ktorými sa stretávame. Nemôžeme hovoriť pravdu, ak sa nenecháme viesť tým, ktorý je sám Pravdou.

Prostredníctvom apoštola Pavla nás Kristus vyzýva: „*Vaše slovo nech je vždy milé,*“, „*Nech z vašich úst nevyjde nijaké zlé slovo, ale iba dobré, na budovanie, kde treba, aby počúvajúcim prinášalo požehnanie,*“, [Kološanom 4,6](#); [Efezským 4,29](#). Kristove slová na Vrchu blahoslavenstiev sú vo svetle týchto biblických výrokov odsúdením nerozvážnych, posmešných a nemravných rečí. Žiada sa, aby naše slová boli nielen pravdivé, ale aj čisté.

Tí, čo sa učia od Krista, nebudú mať účasť na neplodných „*skutkoch tmy,*“, [Efezským 5,11](#). V reči i v živote sú jednoduchí, priami a pravdiví, pretože sa pripravujú na spoločenstvo svätých, teda tých, ktorým sa „*v ústach nenašla lož,*“, [Zjavenie Jána 14,5](#).

„Ja vám však hovorím: Neprotivte sa zlému! Naopak: tomu, kto ťa udrie po pravom líci, nastav aj ľavé.“ [Matúš 5,39](#).

Častý kontakt s rímskymi vojakmi bol stálou príčinou podráždenosti Židov. Na rôznych miestach v celom Judsku a v Galilei sídlili vojenské posádky a ich prítomnosť pripomínala ľuďom poníženie národa. S roztrpčením počúvali prenikavé zvuky poľníc a sledovali, ako sa vojenské oddiely radia pod rímsku zástavu a vzdávajú

poctu tomuto symbolu moci Ríma. Nenávisť ľudu roznecovali časté nedorozumenia medzi obyvateľmi a vojakmi. Neraz sa stávalo, že rímsky úradník, ktorý sa v sprievode vojenskej stráže ponáhlal z jedného miesta na druhé, zvolal židovských roľníkov pracujúcich na poli a prinútil ich, aby mu náklad vytiahli do kopca alebo mu poskytlí nejakú inú pomoc či službu. Bolo to v súlade s rímskym právom a zvyklosťami. Odmietnuť takú žiadosť znamenalo vystaviť sa hrubým nadávkam a násilnostiam. Každým dňom sa v ľuďoch prehlbovala túžba zvrhnúť rímske jarmo. Vzburá rezonovala najmä medzi drsnými a smelými Galilejčanmi. V blízkom pohraničnom meste Kafarnaume sídlila rímska posádka. Pri Reči na vrchu si Ježišovi poslucháči všimli skupinu rímskych vojakov a zatrpknuto si uvedomovali pokorenie Izraela. Ľud túžobne hľadel na Krista v nádeji, že on je povoláný pokoriť pýchu Ríma.

Keď Ježiš videl tváre tých, čo od neho čakali pomoc, zosmutnel. Všimol si, ako ich ovláda duch pomsty a neskrotná túžba po moci, aby mohli rozdrviť svojich utláčateľov. S bôľom ich napomínal, aby sa k nepriateľovi nesprávali tak, ako sa nepriateľ správa k nim, ale aby tomu, kto ich *„udrie po pravom líci, nastavili aj ľavé„*.

Ježiš im pripomenul starozmluvný výrok. Je síce pravda, že v Božom zákone, ktorý dal Boh svojmu ľudu prostredníctvom Mojžiša, je aj zásada *„oko za oko, zub za zub„*, ([3. Mojžišova 24,20](#)), ale tento príkaz platil pre súdy a nikto nemal právo pomstiť sa, pretože Pán prikázal: *„Nehovor: Odplatím sa za zlé!„*, *„Nehovor: Ako mne spravil on, tak ja spravím jemu„*, *„Neteš sa, ak padne tvoj nepriateľ„*, *„Keď je tvoj nepriateľ hladný, nakrm ho chlebom, ak je smädný, napoj ho vodou„*, [Príslovia 20,22; 24,29.17; 25,21](#).

[75] Celý pozemský život Krista bol stelesnením tejto zásady. Náš Spasiteľ opustil nebeský domov, aby priniesol chlieb života svojim nepriateľom. Hoci ho ľudia hanili a prenasledovali od narodenia až po hrob, odplácal sa im len svojou odpúšťajúcou láskou. Vo výroku proroka Izaiáša čítame vlastne Ježišove slová: *„Telo som nastavil tým, ktorí ma bili, a líca tým, ktorí mi trhali bradu; tvár som si neukryl pred potupou a slinou„*, *„Strápený pokorne trpel a neotvoril ústa ako baránok vedený na zabitie a neotvoril ústa ako ovca, ktorá umlkuje pred svojimi strihačmi„*, [Izaiáš 50,6; 53,7](#). Z golgotského kríža znela vo všetkých vekoch jeho modlitba, ktorou sa prihovárал

u Otca za svojich vrahov, spolu so slovami nádeje umierajúcemu lotrovi.

Kristus žil v stálej prítomnosti Otca, a preto všetko, čo ho v živote stretlo, pochádzalo z večnej Lásky a svetu bolo požehnaním. V tom bol zdroj jeho útechy a v tom máme nachádzať útechu aj my. V kom je Duch Kristov, ten vlastne prebýva v Kristovi. Úder namierený proti veriacemu v Krista dostáva Spasiteľ, ktorý ho chráni svojou prítomnosťou. Nemusí odporovať zlu, pretože jeho ochranou je Kristus. Nech naňho doľahne čokoľvek, Kristus to dovolil. Kresťana nemôže zasiahnuť nič, čo nedovolí náš Pán; „všetko,, čo dopustí on, „slúži na dobro tým, ktorí milujú Boha,,. [Rimanom 8,28](#).

„Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti spodné rúcho, nechaj aj plášť. Ak ťa bude dakto nútiť k službe na jednu míľu, chod s ním dve,,. [Matúš 5,40.41](#).

Ježiš radil svojim učeníkom, aby sa nebúrili proti požiadavkám vrchnosti, ale aby urobili viac, než sa od nich požaduje. Majú splniť povinnosť, na ktorú stačia, aj keby presahovala požiadavky zákonov krajiny. Zákon, ktorý dal Boh prostredníctvom Mojžiša, žiada ohľaduplnosť voči chudobným. Keď chudobný človek sľúbil dať svoj odev ako záloh alebo záruku na dlh, veriteľ nesmel vojsť do jeho domu a odev vymáhať. Musel naň počkať na ulici, kam mu dlžník záloh prinesie a pri západe slnka mu ho musel bezpodmienečne vrátiť (pozri [5. Mojžišova 24,10-13](#)). V Kristovej dobe sa málo dbalo o tieto humánne ustanovenia. Spasiteľ však radil svojim učeníkom, aby rozhodnutia súdu prijali, aj keby presahovali rámec Mojžišovho zákona. Mali sa podriaďovať aj vtedy, keby súd žiadal časť ich odevu. Mali dať veriteľovi nielen to, čo mu patrí, ale viac, než mohol podľa súdneho rozhodnutia žiadať. Ježiš povedal: „Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti spodné rúcho, nechaj aj plášť,,. [Matúš 5,40](#). Keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním šiel míľu, chod s ním dve.

Ježiš potom pokračoval: „Kto ťa prosí, tomu daj a neodvracaj sa od toho, kto si chce od teba požičať,,. [Matúš 5,42](#). Podobne učil aj Mojžiš: „Nezatvrdzuj svoje srdce a nezatváraj ruku pred svojim chudobným bratom, ale štedro mu otvor svoju ruku a požičaj mu nadostač toho, v čom má nedostatok!,. [5. Mojžišova 15,7.8](#). Tieto slová objasňujú zmysel Spasiteľovho výroku. Kristus nás neučí dávať bez rozdielu všetkým, čo prosia o pomoc, ale hovorí: „Požičaj

nadostač toho, čoho má nedostatok!., Ide však skôr o dar než o požičku. Ved' máme „*požičiavat' a nič za to nečakat'.*“, [Lukáš 6,35](#).

„Milujte svojich nepriateľov...“ [Matúš 5,44](#).

Spasiteľov príkaz: „*Neproivte sa zlému!*“, Židia ťažko prijímali a medzi sebou proti nemu reptali. Ježiš však vyhlásil niečo ešte naliehavejšie:

[77] „Počuli ste, že bolo povedané: Milovať budeš svojho blížneho a nenávidieť svojho nepriateľa. Ja vám však hovorím: Milujte svojich nepriateľov a modlite sa za tých, ktorí vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca v nebesiach.,“ [Matúš 5,44.45](#).

Taký bol vlastný duch zákona, ktorý zákonníci nepochopením vykladali ako zbierku bezduchých a prísnych požiadaviek. Pokladali sa za lepších, než sú ostatní ľudia. Verili, že Boh ich zahŕňa zvláštnou priazňou, pretože sa narodili ako Izraelci. Ježiš však jasne ukázal, že jediným dôkazom ich prednosti pred opovrhovanými publikánmi a hriešnikmi môže byť len to, ak ich pohnútky budú pochádzať z odpúšťajúcej lásky.

Ježiš upriamil pozornosť svojich poslucháčov na Vládcu vesmíru a nazval ho novým menom: „*Náš Otec*.,“ Chcel, aby pochopili, ako veľmi Boh po nich túži. Poučil ich, že Boh sa stará o každého hynúceho človeka ako o svoje stratené dieťa. „*Ako sa otec zmilováva nad synmi, tak sa Hospodin zmilováva nad tými, čo sa ho boja.*“, [Žalm 103,13](#). Okrem Písma svätého sa s predstavou Boha ako otca nestretávame v nijakom inom náboženstve. V náboženstvách pohanov ľudia pristupujú k najvyššej Bytosti skôr zo strachu než z lásky, lebo ju pokladajú za zlé božstvo, ktoré treba zmierovať obet'ami, a nie za Otca, ktorý miluje svoje deti. Sami Izraelci boli natoľko zaslepení, že nechápali jedinečnú zvesť prorokov o Bohu a toto zjavenie Božej otcovskej lásky im pripadalo ako niečo celkom nové, ako nový dar svetu.

Židia sa nazdávali, že Boh miluje len tých, čo mu slúžia. Podľa ich názoru to boli tí, čo plnili príkazy rabínov. Boli presvedčení, že Boh sa na ostatných ľuďoch hnevá a zlorečí im. Podľa Ježišových slov to tak nie je. Na výslni Božej lásky je celý svet, ľudia dobrí aj zlí. O tejto pravde nás poučá sama príroda, pretože Boh „*dáva vychádzať*“

[78]

slnko nad zlými aj dobrými a zosiela dážd' na spravodlivých aj nespravodlivých,, Matúš 5,45.

Zem každoročne poskytuje hojnosť svojich plodov a obieha okolo slnka nie vlastnou silou. Na pravidelnej obežnej dráhe vesmírom drží obežnice Božia ruka. Len Božou mocou po lete prichádza zima a obdobie sejby vystrieda čas žatvy práve tak, ako v pravidelnom slede po noci prichádza deň. Na príkazné Božie slovo sa rozzelenáva rastlinstvo, pučia listy a rozvíjajú sa kvety. Darom Božej lásky je všetko dobré, čo máme, každý slnečný lúč, každá kvapka osviežujúcej vlahy, každé sústo potravy, každý okamih života.

Hoci sme sa správali neláskavo a svárливо, že sme „*nenávideli jedni druhých,,* nebeský Otec sa nad nami zľutovával. „*Ale keď sa zjavila dobrota nášho Spasiteľa, Boha, a jeho láska k ľuďom,* zachránil nás nie pre skutky spravodlivosti, ktoré sme my urobili, ale podľa svojho milosrdenstva., Títovi 3,3-5. Len Božia láska nás môže zmeniť na láskavých a prívetivých nielen k tým, čo sa nám páčia, ale aj k tým, čo robia chyby, blúdia a hrešia.

[79]

Božie deti sú ľudia so zjavnými rysmi Božej povahy. Dôkazom, že patríme do Božej rodiny, nie je ani spoločenské postavenie, ani pôvod, ani národnosť a farba pleti, ba ani náboženská príslušnosť. O tom môže svedčiť len láska zahrňajúca všetkých ľudí. Prívetivé správanie sa stretne s ozvenou ešte aj u hriešnikov, ktorých srdce sa celkom neuzavrelo Božiemu Duchu. Možnože odplácajú nenávisť nenávisťou, na láskavosť však odpovedia láskavo. Len Boží Duch robí človeka schopným na nenávisť odpovedať láskou. Láskavosť voči nevďačným a zlým ľuďom a dobré skutky konané bez nároku na odmenu patria k hlavným rysom členov nebeskej rodiny. To je spoľahlivé znamenie Božieho kráľovstva a Božie deti ním svedčia o svojom vznešenom poslaní.

„Bud'te teda dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.“

Matúš 5,48.

Slovo „*teda,,* naznačuje, že ide o dôsledok predchádzajúcich myšlienok. Ježiš práve objasnil svojim poslucháčom neskonajú Božiu milosť a lásku a vyzval ich, aby boli dokonalí. Keď že váš nebeský Otec je „*dobrý aj k nevďačným a zlým,,* (Lukáš 6,35), pretože

sa znížil, aby vás povzniesol, vaša povaha sa môže podobat' jeho povahe, takže sa môžete bez chyby postaviť pred ľuď i anjelov.

[80] Podmienky večného života ako daru Božej milosti sú rovnaké, ako boli v raji: žiada sa dokonalá spravodlivosť, súlad s Bohom a bezvýhradná poslušnosť zásadám Božieho zákona. Cieľ starozmluvnej úrovne povahy je rovnaký, ako predstavuje aj Nová zmluva a nie je nedosiahnuteľný. V každom Božom prikázaní či ustanovení sa skrýva aj určitý prísl'ub. Boh sa predsa postaral o to, aby sme sa mu mohli podobat'. On vykoná toto dielo v živote každého človeka, ktorý sa proti tomu nevzpiera svojou zvrátenou vôľou a nemarí jeho milosť.

Boh nás miluje nevýslovnou láskou. Naša láska voči nemu sa prebúdza vtedy, keď začíname chápať skutočnú dĺžku a šírku, hĺbku a výšku Kristovej lásky, ktorá presahuje každé poznanie. Naše stvrdnuté srdce sa stane prístupnejším a pokornejším. Keď sa nám ukáže Kristova úchvatná dobrota a poznáme, ako nás miloval už vtedy, keď sme boli ešte hriešnikmi, naše srdce sa obmäkčí a poddá nebeskej láske, takže z hriešnika sa stáva Božie dieťa. Boh pri tejto zmene nepoužíva nijaké násilie, ale hriech v ľudskom srdci nahrádza láskou. Takto sa z pýchy stáva pokora, nepriateľstvo ustúpi vzájomnej láske a nedôveru nahradí dôvera.

[81] Márna bola snaha Židov získať dokonalosť vlastným úsilím. Kristus ich však už predtým upozornil, že vlastnou spravodlivosťou nikdy nevojdu do nebeského kráľovstva. Teraz im pripomenul, akú spravodlivosť budú mať tí, čo do tohto kráľovstva prídu. V celej svojej Reči na vrchu predstavoval ovocie spravodlivosti, aby nakoniec jednou vetou poukázal na jej zdroj a podstatu: Bud'te dokonalí, ako je dokonalý Boh. Zákon je prejavom Božej povahy. Sledujte teda dokonalé zásady svojho nebeského Otca, ktoré sú základom jeho vlády! Boh je láska. Ako zo slnka vychádzajú svetelné lúče, tak Boh osvecuje všetky stvorené bytosti svetlom svojej lásky a radosti. Štedrosť je prirodzená Božia vlastnosť. Nezištná láska je základnou črtou Božej povahy. Zmyslom slávy Boha je blaho jeho detí a jeho radosťou je nežná otcovská starostlivosť. On nás vyzýva, aby sme boli takí dokonalí ako on. Sme povolání šíriť svetlo a požehnanie v malom okruhu svojej pôsobnosti, tak ako je Boh zdrojom svetla a požehnania v celom vesmíre. Keďže sami v sebe svetlo nemáme, osvecuje nás svetlo Božej lásky a my máme odzrkadľovať jeho jas.

Ak prijmemo ponúknutú dokonalosť, môžeme sa stať vo sfére svojej pôsobnosti podobne dokonalými, ako je Boh dokonalý vo svojej.

Ježiš povedal: „*Bud'te dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.*“, Ak ste totiž Božími deťmi, máte „*účasť na Božej prirodzenosti.*“, (2. Petra 1,4) a nie je možné, aby ste sa mu nepodobali. Život dieťať a sa podobá životu jeho otca. Ak ste Božími deťmi narodenými z jeho Ducha, žijete životom pochádzajúcim z Boha. V Kristovi „*telesne prebýva celá plnosť božstva.*“, (Kološanom 2,9) a Ježišov život sa ukáže „*na našom smrteľnom tele.*“, 2. Korint'anom 4,17. Boží život stvárni vo vás rovnakú povahu, akú mal Kristus, čo sa prejaví rovnakými skutkami, akými sa vyznačoval jeho život. Tak budete žiť v súlade s každým prikázaním Božieho zákona, lebo „*Hospodinov zákon je dokonalý, občerstvuje dušu.*“, Žalm 19,8. Láskou sa „*splní požiadavka zákona v nás, ktorí žijeme nie podľa tela, ale podľa Ducha.*“, Rimanom 8,4.

[82]

[83]

4. kapitola — Pravá pohnútka k službe

[84]

[85]

„Varujte sa preukazovať svoju zbožnosť pred ľuďmi len preto, aby vás obdivovali.“ **Matúš 6,1.**

Kristove slová na Vrchu blahoslavenstiev boli výrazom učenia, ktoré zvestoval bez slov svojím životom, čomu však ľudia nerozumeli. Nevedeli pochopiť, prečo na dosiahnutie toho, čo pokladali za zvrchované dobro, nepoužil svoju veľkú moc. Ich duch, pohnútky a metódy sa celkom rozchádzali s Kristovou povahou. Tvrdili síce, že horlia za slávu zákona, ale v skutočnosti im šlo o vlastnú slávu. Kristus ich upozornil, že každý, kto miluje len seba, prestupuje zákon.

Zásadami, na ktorých farizeji najviac lipli, sa ľudia vyznačovali v každej dobe. Farizejstvo je teda prirodzenou črtou ľudskej povahy a keď Spasiteľ poukázal na rozdiel medzi svojím duchom a svojimi metódami na jednej strane a metódami preniknutými rabínskym duchom na druhej strane, bolo zrejmé, že jeho učenie sa rovnako vzťahuje na ľudí všetkých čias.

V dobe Ježiša Krista si farizeji stále chceli nakloniť priazeň neba, a tým si zabezpečiť svetské počty a blahobyť, v čom videli odmenu za svoje cnosti. Honosili sa skutkami milosrdenstva, aby na seba upúťali pozornosť a dosiahli povest' svätosti.

Ježiš im vyčítal ich správanie vyrátané na obdiv a oznámil, že Boh takú službu neprijíma. Lichotenie a pochvaly ľudu, po čom farizeji tak veľmi túžili, mali byť ich jedinou odmenou.

[86]

„Ked' ty dávaš almužnu, nech nevie tvoja ľavica, čo robí tvoja pravica, aby tvoja almužna zostala skrytá. Tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.“, **Matúš 6,3.4.**

Ježiš nechcel týmito slovami povedať, že skutky lásky majú vždy zostať utajené. Apoštol Pavel pri písaní pod vplyvom Ducha Svätého pripomenul šľachetnú obetavosť makedónskych kresťanov a poukázal na Kristovu milosť, ktorá v nich pôsobila. To potom ovplyvnilo aj iných, aby sa nechali obdarit' rovnakým duchom.

Korintskému zboru apoštol napísal: „*Vaša horlivosť povzbudila mnohých.*“, [2. Korint'anom 9,2](#).

Z Kristových slov jasne vyplýva, že cieľom skutkov lásky nemá byť obdiv a pochvala. Skutočná zbožnosť sa ničím nevystatuje. Kto túži po chvále či lichotení a živí sa tým ako sladkým nektárom, je kresťanom len podľa mena.

Ježišovi nasledovníci nemajú dobrými skutkami oslavovať seba, ale Spasiteľa, ktorý ich posilňuje svojou milosťou v konaní dobra. Pôvodcom každého dobrého skutku je Duch Svätý. Tento neprichádza osláviť človeka, ktorý ho prijíma, ale Boha, ktorý ho posiela. Keď sa v srdci rozsvieti svetlo Ježiša Krista, ústa budú plné chvály a vďačnosti Bohu. Prestaneme uvažovať a hovoriť o svojich modlitbách, splnených povinnostiach, o svojej dobročinnosti a sebaza-pieraní. My ustúpime do pozadia a Kristus vynikne ako „*všetko vo všetkom*„.

Máme dávať úprimne a svoje dobré skutky nemáme robiť na obdiv, ale zo súcitu a lásky k trpiacim. Úprimnosť úmyslu a srdečná láskavosť sú pohnútky, ktoré si nebo cení. Človeka úprimného vo svojej láske a Bohu bezvýhradne oddaného si Boh váži viac než najrýdzejšie zlato z Ofíru.

Nemáme uvažovať o odmene, ale o svojej službe, hoci láskavosť prejavená v tomto duchu nezostane bez odmeny. „*Tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.*“, [Matúš 6,4](#). Aj keď je pravdou, že tou najväčšou odmenou, v ktorej je obsiahnuté všetko ostatné, je sám Boh. Človek ho prijíma a teší sa z neho len vtedy, keď sa mu začína podobať povahou. Ako ľudia väčšinou oceňujeme len tie vlastnosti, ktoré máme sami. Ak sa odovzdáme Bohu a službe blížnym, aj Boh sa odovzdá nám.

Hojnú odmenu získa len ten, kto umožní, aby jeho srdcom a životom pretekal prúd Božieho požehnania pre blaho iných. Stráne a roviny tým neschudobnejú, že poskytujú riečisko, aby sa voda z vrchov dostala k moru. Stonásobne sa im to vynahradí. Prúd, ktorý preteká korytom, zúrodňuje údolia a všetko pokrýva zeleňou. Tráva na jeho brehoch býva sviežejšia, stromy majú viac lístia a kvety sú bohatšie. Keď pálava letného slnka vysuší a nahnedo sfarbí zem, rieku lemuje pruh pôvabnej zelene. Aj rovina, ktorá umožnila horským riavam tiecť k moru, býva krajšia a úrodnejšia. Božia

milosť obdarúva tých, ktorí jej dovoľia, aby sa cez nich šírila do sveta.

[88] Podobné požehnanie získajú všetci, čo preukazujú milosrdenstvo chudobným. Prorok Izaiáš napísal: „*Neznamená to lámať svoj chlieb hladnému a biednych bezprístrešných voviesť do svojho domu? Keď vidíš nahého, priodej ho a neskrývaj sa pred svojím príbuzným. Potom vyšľahne tvoje svetlo ako zore a rýchlo sa uzdravíš... Hospodin ťa ustavične povedie, ukojí tvoju túžbu aj vo vyprahnutom kraji; ...budeš ako zavlažovaná záhrada, ako vodný prameň, ktorého vody nesklamú.*“, [Izaiáš 58,7-11](#).

Dobročinnosť je dvojnásobne požehnaná. Kto dáva chudobným, je požehnaním pre iných aj pre seba samého. Kristova milosť utvára v človekovi také povahové črty, ktoré sú opakom sebeckta. Tie zušľachtujú život, povznášajú ho a obohacujú. Skutki milosrdenstva vykonané v skrytosti spájajú srdcia a priťahujú ich bližšie k srdcu toho, ktorý je pôvodcom každej šľachetnej pohnútky. Drobné pozornosti, nenápadné prejavy lásky a obetavosti sprevádzajú a spríjemňujú život ako vôňa kvetín, lebo prispievajú k životnému požehnanu a šťastiu. Nakoniec bude zrejmé, že sebazaprenie v záujme dobra a šťastia iných, nech by bolo zdanlivo akokoľvek nepatrné a nepovšimnuté, nebo uznáva ako znamenie nášho spojenia s Kráľom slávy, ktorý, hoci bol bohatý, kvôli nám schudobnel.

Skutki milosrdenstva možno konať v skrytosti, ale ich vplyv na povahu toho, kto ich koná, nemožno skryť. Keď nás ako Kristových nasledovníkov budú k práci viesť úprimné pohnútky, naše srdce bude s Bohom úzko spojené a Boží Duch pôsobiaci na nášho ducha vyvolá v nás posvätný súlad ako ozvenu na Boží dotyk.

[89] Boh štedro obdarúva tých, čo múdro zúročujú zverené dary, vysoko si cení službu svojich verných, ktorú konajú jeho milosťou a mocou v mene jeho milovaného Syna. Tí, čo sa usilujú o rozvoj a zdokonalenie kresťanskej povahy tým, že svoje sily a schopnosti venujú dobročinnnej službe, zožnú v budúcom živote to, čo tu zasiali. Dielo začaté na zemi dosiahne vrchol v onom vyššom, svätejšom živote a potrvá večne.

„Ked' sa modlíte, nebud'te ako pokrytci.“ [Matúš 6,5](#).

Farizeji sa zvykli modliť v určité hodiny. Neraz sa stávalo, že čas modlitby ich zastihol na ulici alebo na tržnici. Nech už boli kdekoľvek, hoc aj uprostred davu, zastavili sa a nahlas odriekali naučené modlitby. Ježiš prísne pokarhal tento prejav vystatovačnej zbožnosti. Modlitbu na verejnosti neodsúdil, lebo aj on sa s učeníkmi modlil pred zástupmi ľuďí. Učil však, že súkromná modlitba nepatrí na verejnosť. Je vyjadrením osobného vzťahu k Bohu, má ju teda počuť len Boh, a nie zvedavé uši ľuďí.

„Ked' sa ty modlíš, vojdí do svojej izbičky.“, [Matúš 6,6](#). Nájdi si miesto na súkromnú modlitbu. Aj Ježiš mal miesta, kde sa dôverne zhováral s Bohom a podobne ich smieme mať i my. Ba neraz cítime potrebu byť osamote s Bohom.

„Modli sa k svojmu Otcovi, ktorý je v skrytosti.“, [Matúš 6,6](#). V Ježišovom mene smie každý z nás dôverne prísť k Bohu ako dieťa. Nepotrebujeme človeka ako sprostredkovateľa. V mene Ježiša Krista môžeme otvoriť svoje srdce Otcovi ako tomu, kto nás pozná a miluje.

Na skrytom mieste, kde nás vidí a počuje len Boh, môžeme vyrozprávať svoje najtajnejšie priania a túžby neskonale zľutovnému Otcovi. Keď sa v samote stíšime, osloví naše srdce hlas, ktorý sa ozve vždy, keď človek volá z hĺbky svojej biedy.

„Pán je milosrdný a ľútostivý.“, [Jakoba 5,11](#). Vo svojej trpezlivej láske je vždy ochotný vypočuť vyznania zblúdených a prijať ich pokánie. Čaká od nás vd'ačnosť, podobne ako matka čaká úsmev od svojho milovaného dieťaťa. Chce, aby sme pochopili, ako úprimne a vrúcne po nás túži. Radí nám, aby sme v každej tiesnivej situácii hľadali útočisko v jeho súcite a náš zármutok zverili jeho láske. Naše bolesti a rany smieme zveriť jeho uzdravujúcej moci, našu slabosť jeho sile a našu prázdnotu jeho plnosti. Nech prišiel k nemu ktokoľvek, nikoho nesklamal. „Tí, čo ho uzrú, budú žiarit', ich tváre sa nezapýria.“, [Žalm 34,6](#).

Tí, čo prichádzajú k Bohu v skrytosti súkromia a v tiesni volajú k nemu o pomoc, neprosia nadarmo. „Tvoj Otec, ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí.“, [Matúš 6,4](#). Ak si Krista zvolíme za svojho každodenného sprievodcu, cítime pôsobenie moci neviditeľného sveta. Tým, že hľadáme na Ježiša, stávame sa mu podobnými. Pohl'ad

naňho spôsobuje našu vnútornú premenu. Povaha sa nám zjemňuje a zušľachtuje pre nebeské kráľovstvo. Spoločenstvo s Pánom nepochybne prehľbuje zbožnosť, utvrdzuje čistotu a zvrúcňuje nadšenie. Naša modlitba bude účinnejšia. Božia výchova sa v našej výchove prejaví novou usilovnosťou a horlivosťou.

Človek, ktorý dennodenne úprimne prosí Boha o pomoc, oporu a silu, bude mať šľachetné túžby, rozvážne správanie a stály hlad po spravodlivosti. Trvalé spojenie s Bohom nám pomôže šíriť svetlo pokoja a súladu medzi tými, s ktorými sa stretávame. Sila získaná modlitbou a vytrvalé úsilie dosiahnuť povahu ozdobenú ohľaduplnosťou a pozornosťou nám zmenia každodenné povinnosti na radosť a naplnia nás pokojom za všetkých okolností.

[91] Keď sa priblížime k Bohu, vloží nám do úst svoje posolstvo, ba priam slová, ktorými budeme o ňom svedčiť a velebiť jeho meno. Naučí nás melódiu piesne anjelov, ktorá oslavuje nášho nebeského Otca. Z každého skutku bude vyžarovať svetlo a láska Spasiteľa, ktorý v nás prebýva. Keď človek žije vierou v Božieho Syna, starosti ho príliš netrápia.

„Pri modlitbe nevravte priveľa ako pohania...“ [Matúš 6,7](#).

Pohania sa nazdávali, že už ich modlitby sú záslužným odčinením hriechu. Čím bola teda modlitba dlhšia, tým väčšie boli jej údajné zásluhy. Keby sa mohli stať svätými vlastným úsilím, bolo by v nich niečo, z čoho by sa mohli tešiť a chváliť sa tým. Takéto chápanie modlitby vychádza z predpokladu, že odpustenie možno získať vlastnými zásluhami. To je však základ všetkých falošných náboženstiev. Farizeji si osvojili túto pohanskú predstavu o modlitbe, ktorá prežíva dodnes, dokonca aj medzi tými, čo sa pokladajú za kresťanov. Opakovanie ustálených, tradičných viet bez skutočnej túžby po Bohu možno označiť za pohanskú veľavravnosť.

Modlitba v nijakom prípade neznamená odčinenie hriechu, sama nie je nijakou cnosťou či zásluhou. Tisíc kvetnatých slov sa nevyrovná jedinej posvätej túžbe. Aj tie najkrajšie modlitby môžu byť prázdnu rečou, ak nevyjadrujú skutočné pocity srdca. Ak ale modlitba vychádza z úprimného vnútra a vyjadruje jednoduché priania človeka, akoby žiadal priateľa o pomoc v očakávaní, že mu ju poskytne, potom ide o modlitbu viery. Boh nestojí o naše obradné

poklony. Cestu k milostivému Otcovi však nachádza mlčanlivé volanie zarmúteného srdca tiesneného vedomím vlastného hriechu a úplnej bezmocnosti.

„Ked' sa postíte, netvárite sa zachmúrene, ako pokrytci.“

[92]

Matúš 6,16.

Pôst podľa Písma znamená viac než nejakú formálnu záležitosť. Neznamená len odmietat' stravu, obliecť si vrecovinu a sypať si popol na hlavu. Kto sa postí s úprimným zármutkom nad hriechom, nebude to nikdy vystavovať na obdiv.

Zmyslom Božej výzvy na pôst nie je trýznenie tela kvôli hriechu. Pôst nám pomáha poznať závažnosť hriechu, vedie srdce k pokore pred Bohom i k prijatiu jeho odpúšťajúcej lásky. Boh prikázal Izraelcom: „Roztrhnite si srdcia, a nie šaty, vráťte sa k Hospodinovi, svojmu Bohu.,, [Joel 2,13](#).

Pokánie nám vôbec nepomôže, ak si budeme navrávať, že svojimi skutkami si môžeme zaslúžiť alebo získať dedičstvo medzi svätými. Ked' sa ľudia Krista spýtali: „Čo robíte, aby sme konali Božie skutky?“, odpovedal: „Božím skutkom je, keď veríte v toho, ktorého on poslal.,, [Ján 6,28.29](#). Pokánie znamená obrat od seba ku Kristovi. Dobré skutky budeme konať vtedy, keď prijmemo Krista, aby v nás mohol vierou žiť.

Ježiš povedal: „Ked' sa však ty postíš, natri si hlavu olejom a tvár si umy, aby nie ľudia videli, že sa postíš, ale tvoj Otec, ktorý je v skrytosti.,, [Matúš 6,17.18](#). Všetko, čo konáme na Božiu slávu, máme konať radostne, nie zamračené. V Kristovom náboženstve nie je nič pochmúrne. Ked' kresťania svojím smutným vzhľadom vzbudzujú dojem, akoby sa sklámali vo svojom Pánovi, potom naozaj nesprávne predstavujú Kristovu povahu a v nepriateľoch vyvolávajú pochybnosti a výčitky. Slovanami sa síce môžu hlásiť k Bohu ako k svojmu Otcovi, ale podľa svojho zovňajšku zdajú sa byť skôr sirotami.

Kristus chce, aby sme službu v jeho diele predstavovali takú prít'azlivú, aká skutočne je. Súcitnému Spasiteľovi však povedzte o svojom sebazaprení a skrytých zápasoch srdca. Zložte svoje bremeno pri Ježišovom kríži, napredujte a tešte sa z lásky toho, ktorý vás prvý miloval. Ľudia sa nemusia vôbec dozvedieť, čo sa odohráva medzi

[93]

človekom a Bohom, ale výsledky pôsobenia Ducha Svätého na srdce budú zjavné všetkým, pretože ten, „*ktorý vidí aj to, čo je skryté, ti odplatí*“, [Matúš 6,4](#).

„**Nezhromažďujte si poklady na zemi...**“ [Matúš 6,19](#).

Pozemské poklady nie sú trvanlivé. Rozkrádajú ich zlodeji, zožierajú ich mole a hrdza, ničia ich požiare a záplavy či iné živelné pohromy. „*Kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce*“, Pozemské poklady vedia tak zaujať ľudskú myseľ, že pre nebeské veci niet už v nej miesta.

Aj v dejinách Židov neraz bývala honba za peniazmi hlavným záujmom. Sebeckto im vyhnalo zo srdca Boha a udusilo zbožnosť. Podobne je to aj dnes. Túžba po bohatstve zotročuje život, potláča v človekovi šľachetnosť a rozvracia samu podstatu ľudskosti, až ju celkom zničí. Služba satanovi je úmorná, bolestná a zmätená. Radosť z pokladu, ktorý si ľudia na zemi zhromaždili, trvá len krátky čas.

Ježiš povedal: „*Zhromažďujte si poklady v nebi, kde ich nezožiera ani hrdza, ani mole a kde sa zlodeji nevlamujú a nekradnú. Ved' kde je tvoj poklad, tam bude aj tvoje srdce*“, [Matúš 6,20.21](#).

[94] Rada teda znie, aby sme si ukladali poklady v nebi. Vo vlastnom záujme by sme mali získavať nebeské bohatstvo. Z toho, čo vlastnime, je len ono skutočne naše. Poklad uložený v nebi je nehynúci. Nemôže ho zničiť požiar ani záplava, nemôže ho ukradnúť zlodej ani znehodnotiť hrdza, pretože sa oň stará Boh.

Týmto pokladom, ktorý si Kristus cení nadovšetko, je „*bohatstvo slávy jeho dedičstva medzi svätými*“, [Efezským 1,18](#). Kristus nazýva učeníkov svojimi klenotmi. Svojím drahocenným a jedinečným pokladom. Hovorí: „*Budú žiarit' ako drahokamy v čelenke*“, [Zachariáš 9,16](#). „*Človeka urobím zriedkavejším ako rýdze zlato a ľudí ako zlato ofírske*“, [Izaiáš 13,12](#). Kristus, zdroj všetkej slávy, vidí vo svojom očistenom a dokonalom ľude odmenu za všetko utrpenie, poníženie a lásku a pokladá to za doplnenie svojej slávy.

Smieme s ním spolupracovať na veľkom diele vykúpenia a smieme mať aj podiel na bohatstve, ktoré získal svojím utrpením a smrťou. Tesalonickým kresťanom apoštol napísal: „*Ved' kto je naša nádej alebo radosť alebo veniec chvály pred naším Pánom Ježišom,*

ak nie vy? Lebo vy ste naša sláva i radosť.,, 1. Tesaloničanom 2,19.20. Podľa Kristovho príkazu máme zhromažďovať práve tento poklad. Povaha človeka je výsledkom celoživotného úsilia. Poklad v nebi zhromažďujeme každým slovom a skutkom, ktorý Kristovou milosťou prebudí hoci len v jednom človekovi túžbu po nebeskom kráľovstve. Poklad v nebi zhromažďujeme aj každým úsilím o vytvorenie kresťanskej povahy.

Kde je poklad, tam je aj srdce. Snahou pomôcť iným pomáhame aj sebe. Kto venuje svoje prostriedky a čas šíreniu evanjelia, ten svoje záujmy a modlitby venuje dielu a ľuďom, ktorí majú byť zachránení. Láska veriaceho človeka má na zreteli záchranu hynúcich, čím sa prehlbuje jeho oddanosť Kristovi, ktorá mu umožňuje preukazovať blížnemu najvyššie dobro.

Človek spozná hodnotu pokladu, ktorý si celý život ukladal v nebi, len v posledný deň, keď všetko pozemské bohatstvo stratí cenu. Ak sme sa v živote riadili slovami Ježiša Krista, pri zhromaždení okolo Božieho trónu uvidíme tých, čo boli zachránení naším pričinením. Vtedy poznáme, že jeden človek priviedol k spáse iných a tí zas ďalších. Ukáže sa, že ten veľký zástup ľudí zakotvil v prístave pokoja aj naším úsilím. Vykúpení potom zložia svoje koruny k Ježišovým nohám a budú ho večne oslavovať. Akú radosť bude mať Kristov spolupracovník pri pohľade na vykúpených, ktorí budú mať účasť na oslave Vykupiteľa! Ako si bude nebo vážiť tých, čo verne pracovali pre záchranu hynúcich!

„Ak ste teda boli spolu s Kristom vzkriesení, hľadajte to, čo je hore, kde Kristus sedí po pravici Boha.,, Kološanom 3,1.

**„Ak teda bude tvoje oko čisté, celé tvoje telo bude plné svetla.“
Matúš 6,22.**

Podľa Spasiteľových slov je všetko podmienené čistotou našich úmyslov a bezvýhradnou odovzdanosťou Bohu. Osvietenie od Boha prichádza v ústrety úprimnej, vytrvalej snahe poznať pravdu a žiť podľa nej za každú cenu. Pravá zbožnosť znamená, že sa nebudeme dobrovoľne poddávať hriechu. Vtedy sa pri nás splní výrok apoštola Pavla: „Jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a snažím sa o to, čo je predo mnou. Bežím k cieľu za víťaznou cenou, totiž za Božím

[95]

povolaním, do neba, v Kristu Ježišovi. Pre neho som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal .,, [Filipským 3,8.13.14](#).

[96] Komu zrak zaslepilo sebestvo, zostáva v tme. „Ak tvoje oko bude zakalené, celé tvoje telo bude plné tmy.,, [Matúš 6,23](#). Táto nepreniknuteľná temnota zatvrdila Židov v nevere a znemožnila im poznať povahu a poslanie toho, ktorý ich prišiel vyslobodiť z hriechu.

Prehra v pokušení sa začína vtedy, keď dovoľíme, aby v našej mysli vyklíčila pochybnosť a naša dôvera v Boha ochabla. Kým sa bezvýhradne neodovzdáme Bohu, zostávame v tme. V prípade akejkol'vek pochybnosti nechávame satanovi otvorené dvere, aby nás mohol zvádzať. Len čo nám zatemní zrak a znemožní výhľad viery v Boha, strácame ochranu pred hriechom.

Duchovne zaslepení sme vtedy, keď nás ovláda nejaká hriešna túžba. Kedykoľvek jej podľahneme, umocňuje sa v nás odpor voči Bohu. Na satanovej ceste nás obklopia tiene zla a každým ďalším krokom sa dostávame do hlbšej tmy a väčšej duchovnej slepoty.

[97] V duchovnej oblasti platí rovnaký zákon ako v prírode. Kto trvale zostáva v tme, nakoniec celkom oslepne. Obklopí ho tá najhustejšia tma, ktorú nepresvieti ani poludňajšie slnko. Kto „chodí v tme, ani nevie, kam ide, lebo tma mu zaslepila oči.,, [1. Jána 2,11](#). Povoľnosťou zlu a zámerným prehliadaním Božej lásky hriešnik stráca zmysel pre dobro, prestáva túžiť po Bohu a nevie vnímať nebeské svetlo. Pozvanie milosti je stále rovnako láskyplné. Božie svetlo svieti tak jasne, ako keď človeka osvietilo prvýkrát, ale hlas naráža na hluché uši a slepé oči svetlo nevnímajú.

Kým je čo len iskrička nádeje na záchranu, Boh sa nikoho nezrieka a nikoho neopúšťa. Boh sa neodvracia od človeka, ale človek sa odvracia od Boha. Naš nebeský Otec volá každého, vo svojej veľkej láske ho napomína a ubezpečuje, kým jeho spásny vplyv na hriešnika má ešte zmysel. Človek je zodpovedný sám za seba. Keď dnes odmieta vplyv Ducha Svätého, neskôr odmietne aj väčšie svetlo. Jeho odpor voči Bohu sa bude stále zväčšovať, až nakoniec svetlo prestane vnímať a voči vplyvu Ducha Svätého zostane ľahostajný. Potom sa v ňom aj zvyšok svetla premení na tmu.

„Nikto nemôže slúžiť dvom pánom.“ **Matúš 6,24.**

Kristus nehovorí, že človek nechce alebo nesmie slúžiť dvom pánom, ale že nemôže. Záujem o Boha nemožno zosúladiť so ziskuchtivosťou. Tam, kde kresťana svedomie navádza k trpezlivosti, sebazapieraniu a sebaovládaniu, neveriaci človek v záujme uspokojenia sebeckých túžob prekračuje medzu. Na jednej strane deliacej čiary je sebazapieravý nasledovník Krista, na druhej strane márnratný pôžitkár holdujúci módnym výstrelkom a hriešnym zábavám. Kresťan nemôže prekročiť deliacu čiaru medzi týmito stranami.

Keďže strednej cesty nie je, nikto nemôže zostať neutrálny. Nieto človeka, ktorý neslúži ani Bohu, ani nepriateľovi spravodlivosti. Kristus chce žiť vo svojich nasledovníkoch a konať svoje spásne dielo prostredníctvom ich schopností. Svoju vôľu majú podriaďovať jeho vôli a spolupracovať s jeho Duchom. Potom však už nežije ich ja, ale žije v nich Kristus. Kto sa bezvýhradne neodovzdá Bohu, toho ovláda iná moc. Poslúcha hlas niekoho, koho zámery sú celkom opačné. Polovičatá služba vedie človeka na stranu nepriateľa a ako úspešného spojenca zástupcov temnosti. Keď sa k satanovi pripoja a začnú s ním spolupracovať aj tí, čo sa hlásia za nasledovníkov Krista, nakoniec sa prejavia ako jeho nepriatelia. Zrádzajú svoje posvätné poslanie. Stávajú sa spojovacím článkom medzi satanom a pravými stúpenkami Spasiteľa a nepriateľ sa pomocou nich stále snaží zaujať Kristových nasledovníkov.

Jednou z najspôhlivejších satanových opôr na svete nie je nemravný život tvrdohlavého hriešnika, ale zdanlivo cnostne, čestne a ušľachtile žijúci kresťan, ktorý podlieha hoc aj jedinému hriechu alebo je otrokom možno jedinej neresti. Pre iného človeka, ktorý v skrytosti bojuje proti nejakému silnému pokušeniu a chveje sa na samom okraji priepasti, je taký príklad najmocnejším zvodcom k hriechu. Ten, kto má ušľachtilé predstavy o živote, pravde a cti, no napriek tomu zámerne prestupuje niektoré z prikázaní Božieho zákona, znehodnocuje svoje vznešené dary, ktoré sa mnohým stávajú príčinou pádu do hriechu. Mimoriadne nadanie, vlohy, schopnosti, cit, ba aj ušľachtilé a láskavé skutky sa môžu stať satanovým osídlením, ktoré strhne ľudí dočasnej i večnej záhuby.

„Nemilujte svet, ani to, čo je vo svete. Ak niekto miluje svet, nie je v ňom Otcova láska, lebo nič z toho, čo je vo svete – žiadostivosť

[98]

[99]

tela, žiadostivosť očí a vystatovanie sa blahobytom – nie je z Otca, ale zo sveta,,. 1. Jána 2,15.16.

„Nebud’te ustarostení o svoj život...“ Matúš 6,25.

Ten, ktorý vám dal život, vie, že potrebujete potravu, aby ste mohli žiť. Stvoriteľ vie, že svoje telo musíte zaodiat. Ten, ktorý vám dal svoj najväčší dar, nedá vám azda aj všetko ostatné, čo potrebujete?

Ježiš upozornil svojich poslucháčov na vtáctvo, ktoré si nôti svoje chválospevy a nezať ažuje sa starosťami. Hoci vtáky „nesejú, nežnú,, Stvoriteľ sa im o všetko postaral. Ježiš sa poslucháčov spýtal: „Či vy nie ste oveľa viac ako oni?,, Matúš 6,26.

Svahy kopcov a polia hýrili pestrými farbami. Ježiš ukázal na kvety v sviežej rannej rose a povedal: „Pozorujte poľné l’alie, ako rastú,, Matúš 6,28. Lahodné tvary a pôvabné sfarbenie lúčnych kvetov môže síce človek napodobniť svojou umnosťou, ale v jeho moci nie je vdýchnuť život čo len jedinému kvietku či stebielku trávy. Každý kvet pri ceste oživila tá istá Moc, ktorá stvorila hviezdnu oblohu. V celom stvorenstve pulzuje život vychádzajúci z Boha. Božia ruka odieva poľné kvety krajším rúchom, než aké kedy nosili pozemskí králi. „Ked’ teda Boh takto oblieka trávu na poli, ktorá je dnes tu a zajtra ju hodia do pece, či neoblečie oveľa skôr vás, vy maloverní?,, Matúš 6,30.

[100] Ten, ktorý stvoril kvety a vtáctvo obdaril ľubozvučným hlasom, povedal: „Pozorujte poľné l’alie,, „pozrite sa na nebeských vtákov,, Lepšie než poznanie učencov vás môžu o Božej múdrosti presvedčiť nádherné prírodné javy. Boh napísal na listy kvetov ľalie posolstvo, ktorému rozumie len srdce zbavené nedôvery, sebeckta a tiesnivých starostí. Nedal azda Boh spevavé vtáctvo a pestré kvety zo svojej nesmiernej a otcovskej lásky preto, aby vám ozdobil životnú cestu a obšťastnil vás? Na svete by ste mohli žiť aj bez kvetov a vtáctva, ale Boh vám chce dať viac než len to, čo by stačilo na holý život. Zem i oblohu naplnil krásou, ktorá svedčí o jeho láske k vám. Krása celého stvorenstva je však len slabým zábleskom jeho slávy. Ked’ nešetril v prírode svojím úchvatným umením v záujme vášho šťastia a radosti, prečo by ste mali pochybovať, že vám dá všetko potrebné požehnanie?

„*Pozorujte pol'né l'alie.*„ Každý kvet, ktorý roztvára svoj kalich slnečným lúčom, riadi sa tými istými zákonmi, ktorým podliehajú aj hviezdy, a aký jednoduchý, krásny a pôvabný je jeho život. Boh nás chce prostredníctvom kvetov upozorniť na krásu rýdzej kresťanskej povahy. Boh, ktorý obdaril kvet toľkou nádherou, si oveľa viac praje, aby ľudia boli zaodeni krásou Kristovej povahy.

Ježiš povedal: „*Podívajte sa, ako rastú l'alie.*„ ako vyrastajú z chladnej čiernej zeme či z riečneho bahna, ako rozvíjajú svoju krásu a šíria vôňu. Kto by tušil pri pohľade na nevzhľadnú hnedú cibuľku, že sa z nej vyvinie taká nádhera? Keď však Boh pôsobením vlahy a slnečného svetla prebudí život v nej ukrytý, človek musí užasnúť nad pôvabom kvetu. Práve tak sa Boží život rozvíja v každom človekovi, ktorý neodporuje pôsobeniu Božej milosti. Táto milosť prináša ľuďom požehnanie tak štedro ako dážď a slnečné lúče prírode. Kvety stvoril Boh svojím Slovom a jeho stvoriteľské Slovo rozvinie vo vás dary jeho Ducha.

Boží zákon je zákon lásky. Boh vás obklopil krásou, aby vás naučil, že na zemi nežijete len pre seba, aby ste kopali, stavali a umárali sa lopotou a starosťami. Chce, aby sa vám Kristovou láskou život vyjasnil, obšťastnil a skrásnel. Chce, aby ste službou lásky obšťastnili život iných.

Otcovia a matky, dbajte o to, aby sa vaše deti poučili z kvetov. Zaveďte ich do záhrady, na pole, pod košaté stromy a z prírody ich učte čítať posolstvo Božej lásky. Pri rozmýšľaní o vtákoch, kvetoch a stromoch im nezabudnite pripomenúť toho, ktorý to všetko stvoril. Rozvíjajte ich vnímavosť, aby v každej príjemnej a krásnej veci videli prejav Božej lásky k nim. Upozornite ich na duchovný pôvab viery, ktorú sami vyznávajú.

Vysvetlite deťom, že veľká Božia láska môže zmeniť ich povahu tak, že sa bude podobat' Božej povahe a že Boh chce, aby ich život bol podobne pôvabný, ako pôvabné sú kvety. Pri zbieraní rozkvitnutých púčikov im pripomeňte, že majestátny Tvorcu neporovnateľne prevyšuje nádheru aj tých najkrajších kvetov. Tým sa úponky ich srdca tesnejšie primknú k Bohu. Láskyplný nebeský Otec sa im stane každodenným spoločníkom a dôverným priateľom. Ich život sa bude pozvoľna meniť podľa obrazu jeho čistoty.

[101]

[102]

„Hľadajte však najprv kráľovstvo Božie...“ Matúš 6,33.

Tí, čo počúvali Kristove slová, dychtivo čakali, že sa niečo dozvedia aj o Ježišovom pozemskom kráľovstve. Kým pred nimi Spasiteľ odkrýval duchovné poklady, mnohí uvažovali, aké pozemské výhody im prinesie spojenie s Ježišom. On ich však upozornil, že svojím prílišným záujmom o svetské ciele sú na úrovni okolitých pohanských národov a žijú tak, akoby vôbec nebolo Boha, ktorý sa láskavo stará o celé stvorenstvo.

Ježiš povedal: *„Toto všetko zháňajú národy celého sveta. Váš Otec predsa vie, že to potrebujete. Hľadajte však jeho kráľovstvo a toto vám bude pridané.“*, Lukáš 12,30; Matúš 6,33. Prišiel som vám priblížiť kráľovstvo lásky, spravodlivosti a pokoja. Otvorte srdce, aby ste toto kráľovstvo mohli prijať a slúžte predovšetkým jemu. Aj keď ide o duchovné kráľovstvo neobávajte sa, že vaše časné potreby budú zanedbané. Ak sa budete bezvýhradne venovať Božej službe, o vaše potreby sa postará ten, ktorý má všetku moc na nebi i na zemi.

Ježiš neznehodnocuje naše úsilie, ale učí, že mu patrí prvé i posledné miesto vo všetkom. Nemáme sa púšťať do nijakého podnikania, nemáme vyhľadávať zábavy, či sledovať také ciele, ktoré by mohli brániť rozvoju Božej spravodlivosti v našej povahe a živote. Čokoľvek robíme, máme konať celým srdcom ako Pánovi.

[103] Za svojho pôsobenia na zemi povzniesol Ježiš každú stránku života tým, že ľuďom zjavoval Božiu slávu a vo všetkom sa podriaďoval vôli svojho Otca. Ak žijeme podľa jeho vzoru, aj nám patrí prísľub, že všetko, čo tu potrebujeme, nám *„bude pridané.“* Prísľub Božej milosti neobchádza nijakú okolnosť, berie do úvahy chudobu i bohatstvo, chorobu i zdravie, prostotu i múdrosť.

Ruka večného Boha sa vystiera aj k tomu najslabšiemu človekovi, ktorý uňho hľadá pomoc. Aj tie najväčšie hodnoty sveta pominú, kto však žije pre Boha, bude žiť s Bohom. *„Svet hynie aj so svojou žiadostivosťou, kto však koná Božiu vôľu, zostáva naveky.“*, 1. Jána 2,17. Zlaté brány Božieho mesta sa otvoria tým, čo sa na zemi spoliehali na Božie vedenie a múdrosť, útechu a nádej v biede a súžení. Tam ich privíta spev anjelov a strom života im poskytne svoje plody. *„Lebo keby sa aj vrchy pohli a pahorky sa klátili, moja milosť sa nepohne od teba, ani moja zmluva pokoja sa neskláti, hovorí Hospodin, ktorý sa zmilúva nad tebou.“*, Izaiáš 54,10.

„Nebud’te teda ustarostení o zajtrajšok...Každý deň má dost’ vlastného trápenia.“ Matúš 6,34.

Ak ste sa odovzdali Bohu a jeho dielu, nemusíte byť ustarostení o zajtrajšok. Ten, ktorému slúžite, pozná koniec od začiatku. Neviete, čo pred vami skrýva nasledujúci deň, ale všemohúci Boh to vie.

Ak záležitosti svojho života hodláme vziať do vlastných rúk a chceme sa spoliehať len na svoju múdrosť, berieme na seba bremeno, ktoré nám Boh nekázal niesť. Snažíme sa ho uniesť bez jeho pomoci. Preberáme na seba zodpovednosť, ktorá patrí Bohu, čím vlastne chceme zaujať jeho miesto. V takom prípade by sme mohli byť ustarostení a obávať sa nebezpečenstiev a strát. No ak veríme, že milujúci Boh chce len naše dobro, potom sa o budúcnosť prestaneme obávať. Vtedy budeme Bohu dôverovať tak, ako dieťa dôveruje milujúcim rodičom. Len čo sa naša vôľa stotožní s vôľou Božou, naše starosti a obavy sa rozplynú.

[104]

Kristus nám nesl’úbil pomoc nato, aby sme bremeno zajtrajška niesli už dnes. Povedal: „*Stačí ti moja milosť.*“, **2. Korint’anom 12,9**. Podobne ako kedysi dával svojmu ľudu mannu na púšti každý deň, aj nám každodenne dáva dostatok svojej milosti. Rovnako ako izraelský národ počas putovania púšťou aj my môžeme každé ráno prijímať nebeský chlieb.

Keď že len dnešok je náš, dnes máme žiť pre Boha. Dnes máme teda Kristovi a jeho službe podriaďovať všetky naše zámery a plány, odovzdať mu všetky naše starosti, pretože on sa o nás stará. „*Lebo ja poznám úmysly, ktoré mám s vami – znie výrok Hospodinov – úmysly smerujúce k blahu, nie k nešťastiu.*“, „*V obrátení a upokojení bude vaša záchrana.*“, **Jeremiáš 29,11; Izaiáš 30,15**.

Keď budete hľadať Pána a prežívať obrátenie každý deň, keď sa dobrovoľne rozhodnete pre slobodu a radosť v Pánovi, keď radostne prijmete jeho milostivé volanie a vezmete na seba jeho jarmo – jarmo poslušnosti a služby – Pán stíši váš nárek, odstráni všetky vaše ťažkosti a vyrieši všetky problémy, s ktorými sa stretávate.

[105]

5. kapitola — Modlitba Pánova

[106]

[107]

„Vy sa teda modlite takto...“ **Matúš 6,9.**

O modlitbe, ktorú nazývame Pánovou, sa Spasiteľ zmienil dvakrát. Prvý raz to bolo v Reči na vrchu a o niekoľko mesiacov neskôr v rozhovore s učeníkmi. Vtedy sa totiž učeníci po krátkom čase vrátili a našli svojho Pána pohrúženého do modlitby. Akoby si ich prítomnosť ani neuvedomoval, nahlas sa modlil ďalej. Jeho tvár osvecoval nebeský jas. Zdalo sa, že je v prítomnosti Neviditeľného a moc jeho slov svedčila o tom, že sa skutočne zhovára s Bohom.

Táto modlitba hlboko dojala učeníkov. Všimli si, že ich Pán často a dlho zotrváva v modlitebnom spoločenstve so svojim Otcom. Celé dni slúžil tým, ktorí sa tiesnili okolo neho a odhaľoval klamné názory rabínov. Toto neprestajné vypätie ho neraz tak vyčerpalo, až sa jeho matka, bratia i učeníci obávali, že mu to môže ohroziť život. Keď sa však vracal z modlitebného stíšenia, ktorým zakončieval deň plný námahy, z tváre mu vyžaroval pokoj a v jeho prítomnosti bolo cítiť zvláštnu sviežosť. Chvíle spoločenstva s Bohom mu boli posilou pri každodennej službe šírenia nebeského svetla. Učeníci zbadali súvis medzi časom venovaným modlitbe a mocou jeho slov a skutkov. Teraz počuli jeho modlitbu, ktorá ich naplnila posvätnou úctou a pokorou. Uvedomili si svoju duchovnú úbohosť, a preto zvolali: „*Pane, nauč nás modliť sa.*“, **Lukáš 11,1.**

[108]

Ježiš im nedal nijakú novú formu modlitby. Zopakoval len to, čo im povedal už predtým, akoby im naznačoval, že majú pochopiť to, čo počuli. Hlboký význam Pánovej modlitby dosiaľ totiž nechápali.

Spasiteľ nám však nekázal opakovať vždy len tie isté slová. Ako ten, ktorý sa stotožnil s ľuďmi, Kristus uviedol vlastnú predstavu modlitby. Pritom volil jednoduché slová, ktorým môže rozumieť aj malé dieťa, no obsahovo také bohaté, že ľudská myseľ nikdy celkom nepochopí ich hlboký význam. Jeho modlitba nás učí, že k Bohu máme prichádzať s vdáčným srdcom, rozpovedať, čo potre-

bujeme, vyznať mu svoje hriechy a prosiť ho o milosť podľa jeho zasľúbenia.

„Keď sa modlíte, hovorte: Otče náš...“ Lukáš 11,2.

Ježiš nás učí volať nebeského Otca naším Otcom. Nehanbí sa nazývať nás bratmi (Židom 2,11). Spasiteľovo srdce je také pripravené a tak túži privítať nás ako členov Božej rodiny, že už v úvodných slovách pred prístupom k Bohu nás uistí uje o našom príbuzenstve s nebeským Otcom.

Hneď na začiatku sa dozvedáme úchvatnú pravdu plnú povzbudení a útechy, že Boh nás miluje tak, ako miluje svojho Syna. Práve o tom sa zmieňuje Ježiš vo svojej poslednej modlitbe za učeníkov: Ty „si si ich zamiloval, ako si si zamiloval mňa...“ Ján 17,23.

Svet, na ktorý si satan robil nárok a ktorý kruto ovládol, zahrnul Syn Boží jediným rozsiahlym zásahom do svojej lásky a znova ho spojil s Božím trónom. Po zabezpečení tohto víťazstva cherubi a serafi spolu s nespočítanými zástupmi všetkých nepadlých svetov spievali chválospevy Bohu a Baránkovi. Tešili sa, že padlému ľudstvu bola pripravená cesta spásy a že zem bude vykúpená zo zlorečenia hriechu. O čo viac by sa mali tešiť tí, ktorých sa táto úžasná láska týka!

Ako môžeme ešte pochybovať, žiť v neistote alebo si myslieť, že sme siroty? Ved' Ježiš práve v záujme priestupníkov zákona vzal na seba ľudskú prirodzenosť, stotožnil sa s nami, aby sme mohli mať trvalý pokoj a istotu. V nebi máme Obhajcu a ktokoľvek ho prijíma za svojho Spasiteľa, nie je s bremenom svojich hriechov opustenou sirotou.

„Milovaní, teraz sme Božími deťmi...“ „Ale ak sme deti, sme aj dedičia; Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení...“ „Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je...“ 1. Jána 3,2a; Rimanom 8,17; 1. Jána 3,2b.

Prvým krokom k Bohu je poznať lásku, ktorou nás Stvoriteľ miluje, a dôverovať jej (1. Jána 4,16), pretože len z podnetu tejto lásky smieme prísť k nemu.

Poznanie Božej lásky nás zbavuje sebeckva. Keď Boha nazývame naším Otcom, uznávame aj všetky Božie deti za svojich bratov a

sestry. Každý z nás je vláknom rozsiahleho pradiava ľudstva, všetci sme členmi jednej rodiny. V modlitbe pamätáme nielen na seba, ale aj na svojich blížnych. Človek, ktorý prosí o požehnanie len pre seba, nemodlí sa správne.

[110] Ježiš povedal, že večný Boh nám prednostne dovoľuje nazývať ho Otcom. Pouvažujme o tom, čo to všetko znamená! Nijakí rodičia nikdy neobhajovali svoje zblúdené dieťa a tak naliehavo, ako sa o záchranu hriešnika usiluje náš Stvoriteľ. Nikto z ľudí sa o nekajúcného priestupníka nezaujímal tak vytrvalo a nepozýval ho k sebe s takou láskou ako on. Boh prebýva v každom príbytku a počuje každé slovo. Vypočuje každú modlitbu a každému trpiacemu pomáha znášať starosti a bolesti. Vie o tom, kto ako zaobchádza s otcom, matkou, so sestrou, s priateľom i s ostatnými ľuďmi. Stará sa o to, čo nevyhnutne potrebujeme. Svojou láskou, milosrdenstvom a milosťou pamätá na každú z našich potrieb.

Ak Boha nazývate Otcom, hlásite sa za jeho deti, ktoré chcú, aby ich viedla jeho múdrosť a pomáhala im byť vo všetkom poslušnými. Utvrdte sa vo vedomí, že jeho láska sa nikdy nemení. Prijmite jeho zámer s vaším životom. Ako Božie deti sa budete predovšetkým zaujímať o Božiu česť a povahu, o jeho pozemskú rodinu a o jeho dielo. Bude vám ctou a potešením stále viac poznávať svoj vzťah k nebeskému Otcovi a ku každému z jeho rodiny. Poteší vás i ten najmenší skutok, ktorý vykonáte na Božiu slávu a obšťastnenie blížnych.

„*Ktorý si na nebesiach.*“, Ten, ktorého máme podľa Kristovho príkazu pokladať za svojho Otca, je „*na nebesiach, všetko robí podľa svojej vôle.*“, Na jeho starostlivosť sa môžeme bezpečne spoľahnúť a bez obáv vyznať: „*V deň, keď som prestrašený, spolieham sa na teba.*“, [Žalm 115,3](#); [56,4](#).

„Posväť sa meno tvoje...“ [Matúš 6,9](#).

Posvätiť Božie meno vyžaduje, aby sme výrazy, ktorými označujeme zvrchovanú Bytosť, vyslovovali s úctou. „*Jeho meno je sväté a hrozné.*“, [Žalm 111,9](#). Božie meno nesmieme nikdy a nijakým spôsobom brať do úst ľahkovážne. Modlitbou vchádzame do prijímacej siene Najvyššieho, a preto by sme mali k nemu pristupovať s posvätnou bázňou. V jeho prítomnosti si aj anjeli zakrývajú tvár.

Svätí cherubi a serafi sa približujú k jeho trónu s najväčšou úctou. O čo úctivejšie by sme mali prichádzať k nášmu Stvoriteľovi a Pánovi my, smrteľní a hriešni ľudia! [111]

Posvätiť Božie meno znamená oveľa viac. Navonok môžeme podobne ako Židia v Kristovej dobe prejavovať Bohu veľkú úctu, a predsa pritom jeho meno znesväcovať. Toto sväté meno znamená, že Boh je „*milosrdný a ľútostivý, zhovievavý a hojný v milosti a vernosti... odpúšťajúci vinu, priestupok a hriech.*“, [2. Mojžišova 34,6.7](#). Podľa proroctva sa Kristova cirkev bude volať: „*Hospodin je naša spravodlivosť.*“, [Jeremiáš 33,16](#). Toto meno nech nosí každý Kristov nasledovník. Ono je dedičstvom Božích detí. Rodina sa predsa volá po otcovi. Prorok Jeremiáš sa počas veľkého súženia Izraela modlil: „*Tvoje meno nosíme, neopúšťaj nás!*“, [Jeremiáš 14,9](#).

Božie meno posväcujú nebeskí anjeli a obyvatelia bezhriešnych svetov. Keď sa modlíte: „*Posväť sa meno tvoje,*“, prosíte, aby bolo posvätené na tomto svete i vo vás. Boh sa k vám priznal pred ľuďmi aj anjelmi ako k svojim deťom. Modlite sa, aby ste nezneuctili „*vznešené meno, ktoré sa vzývalo nad vami,*“, [Jakoba 2,7](#). Boh vás posielal do sveta ako svojich zástupcov. Každým skutkom, ktorý v živote vykonáte, máte vyvýšiť Božie meno. Táto prosba Pánovej modlitby vás vyzýva, aby ste prejavovali črty jeho povahy. Nemôžete posvätiť Božie meno ani byť predstaviteľmi Boha na svete, kým svojím životom a povahou nepredstavujete život a povahu Boha. To bude možné, len ak prijmete Kristovu milosť a spravodlivosť.

„Príd' kráľovstvo tvoje...“ [Matúš 6,10](#).

Boh je náš Otec, ktorý nás miluje a stará sa o nás ako o svoje deti. On je zvrchovaný Vládca vesmíru. Keďže záujmy jeho kráľovstva sú aj našimi záujmami, máme sa všemožne snažiť o jeho rozmach. [112]

Kristovi učeníci dúfali, že kráľovstvo jeho slávy sa uskutoční v najbližšej budúcnosti, ale Ježiš im vo svojej modlitbe naznačil, že tak skoro to nebude, ale za jeho príchod ako budúcu udalosť sa majú modliť. Táto prosba im bola uistením. Aj keď Ježiš vedel, že učeníci za svojho života príchod slávy Božieho kráľovstva neuvidia, predsa ich vyzval, aby sa zaň modlili. To je dôkaz, že v čase, ktorý určil Boh, jeho kráľovstvo iste príde.

Kráľovstvo Božej milosti sa rozmáha už dnes, pretože Božej láske sa dennodenne poddávajú tí, čo predtým žili hriешným životom. Kráľovstvo Božej slávy sa stane skutočnosťou pri druhom príchode Ježiša Krista na tento svet. „*Kráľovstvo však a moc i veľkosť kráľovstva pod celým nebom je odovzdané ľudu svätých Najvyššieho*„, (Daniel 7,27). Oni zedia kráľovstvo pripravené pre nich „*od založenia sveta*„, Matúš 25,34. Kristus sa potom ujme svojej zvrchovanej moci a bude vládnuť.

Nebeské brány sa znova otvoria a Spasiteľ s nespočítateľným zástupom spasených vojde ako najvyšší Kráľ a Pán. Ježiš Kristus „*bude Kráľom nad celou zemou. V ten deň bude Hospodin jediný a jeho meno jediné*„. „*Stánok Boha*„, bude uprostred ľudí a Boh „*bude prebývať s nimi a oni budú jeho ľuďmi a sám Boh, ich Boh bude s nimi*„, Zachariáš 14,9; Zjavenie Jána 21,3.

[113] Ježiš povedal, že pred jeho druhým príchodom „*toto evanjelium o kráľovstve sa bude hlásať po celom svete na svedectvo všetkým národom*„, Matúš 24,14. Jeho kráľovstvo nepríde, kým sa radostná zvesť o jeho milosti neoznami celému svetu. Príchod jeho kráľovstva urýchlíme tým, že sa odovzdáme Bohu a získavame preňho aj iných. Prosbu: „*Príď kráľovstvo tvoje*„, sa môžu úprimne modliť len tí, čo vstupujú do Božej služby s úprimným vyznaním: „*Tu som, pošli mňa!*„, Izaiáš 6,8. Oni pomáhajú vracať duchovný zrak tým, čo nevidia a obracať ľudí „*od tmy k svetlu... od satanovej moci k Bohu... aby dosiahli odpustenie hriechov a podiel medzi posvätenými*„, Skutky apoštolov 26,18.

„Bud' vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi.“ Matúš 6,10.

Božia vôľa je vyjadrená v prikázaniach svätého Božieho zákona a jeho zásady sú zásadami neba. Vrcholné poznanie, aké môžu anjeli dosiahnuť, je poznanie Božej vôle a splňať ju je ich najvyššou službou, ktorej venujú svoje sily.

V nebi nikto neslúži zákonnícky. Existenciu Božieho zákona si anjeli uvedomili len vtedy, keď sa proti nemu vzbúril satan. Dovtedy na to vôbec nepomysleli. Anjeli neslúžia ako otroci, ale ako synovia. Medzi nimi a ich Stvoriteľom je dokonalá zhoda a jednota. Poslušnosť im nie je bremenom. Z lásky k Bohu slúžia radostne. Podobne aj v srdci obráteného človeka, v ktorom je Kristus, nádej

slávy, znejú jeho slová: „*Rád plním tvoju vôľu, môj Bože, rád ju konám, tvoj zákon vo svojom vnútri nosím.*„ [Žalm 40,9](#).

Prosba: „*Bud' vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi.*„ je modlitbou, aby sa navždy skončila vláda zla na tejto zemi, aby bol hriech nenávratne odstránený a aby Boh ustanovil svoje kráľovstvo. Potom Spasiteľ mocne zavříši vo vás „*každý dobrý zámer a dielo viery.*„ [2. Tesaloničanom 1,11](#).

„Chlieb náš každodenný daj nám dnes...„ [Matúš 6,11](#).

[114]

Prvá polovica modlitby, ktorú nás naučil Ježiš, sa týka Božieho mena, jeho kráľovstva a jeho vôle. Máme sa modliť, aby ľudia ctili Božie meno, aby prišlo Božie kráľovstvo a aby všetci konali Božiu vôľu. Ak kladiete Božiu službu na prvé miesto, môžete s dôverou žiadať, aby Boh uspokojil vaše potreby. Ak ste sa zriekli vlastného ja a odovzdali sa Kristovi, ste členmi Božej rodiny a všetko, čo patrí Otcovi, patrí aj vám. Boh vám sprístupnil všetky poklady nielen súčasného, ale aj budúceho sveta. Služba anjelov, dar Božieho Ducha a úsilie Božích služobníkov – to všetko je pre vás. Svet so všetkým, čo je v ňom, patrí vám do takej miery, do akej vám to môže prospieť. Aj nepriateľstvo svojvoľných ľudí vám môže pomôcť, pretože vás vychováva pre nebeské kráľovstvo. Ak „*ste Kristovi.*„ „*všetko je vaše.*„ [1. Korint'anom 3,23.21](#).

Ste ako dieťa, ktoré ešte nenadobudlo svoje dedičské právo. Boh vám ešte neodovzdal sľúbené dedičstvo, aby vás satan nemohol oň ľstivo pripraviť ako kedysi prvú rajskú dvojicu. Kristus vám toto dedičstvo bezpečne chráni pred zničením. Ako Božie deti každodenne dostávate, čo potrebujete. Denne sa teda máte modliť: „*Chlieb náš každodenný daj nám dnes.*„ Nestrácajte odvahu, ak nemáte dostatočné zásoby na zajtra. Boh vás predsa uistí uje zaslúbením: „*Ne nechám ťa, ani neopustím.*„ [Židom 13,5](#). Dávid napísal: „*Bol som mladý a zostarol som, no spravodlivého som nevidel opusteného ani jeho potomstvo žobrat' o chlieb.*„ [Žalm 37,25](#). Boh, ktorý poslal krkavce, aby pri potoku Karit krmili Eliáša, neopustí žiadne zo svojich verných a obetavých detí. O človekovi, ktorý žije podľa Božej vôle, čítame: „*Dostane svoj chlieb a jeho voda bude stála.*„ „*Nebudú zahnaní v zlých časoch, v dňoch hladu sa nasýtia.*„ „*Ako by nám ten, ktorý neušetril vlastného Syna, ale vydal ho za nás všetkých, nedaro-*

[115]

val s ním všetko?., [Izaiáš 33,16](#); [37,19](#); [Rimanom 8,32](#). Ježiš, ktorý pomáhal niest' bremeno starostí svojej ovdovenej matke v Nazarete a postaral sa o jej domácnosť, cíti s každou matkou zápasiacou o chlieb pre svoje deti. Ten, ktorý súcitil so zástupom ľuďí, čo boli „zbedačení a skleslí“, ([Matúš 9,36](#)), má súcit s chudobnými a chce ich stále požehnávať. Práve v modlitbe, ktorú dal svojim učeníkom, nám pripomína, aby sme nezabúdali na chudobných.

Prosbou: „Chlieb náš každodenný daj nám dnes,, žiadame oň nielen pre seba, ale aj pre iných. Uznávame, že Božie dary nie sú určené len nám. Boh nám ich dáva s tým, že nasýtime aj hladných. Boh sa „vo svojej добрote,, stará o „biednych,,. [Žalm 68,11](#). Hovorí: „Ked' dávaš obed alebo večeru, nepozývaj svojich priateľ'ov, bratov, príbuzných alebo bohatých susedov... Ked' robíš hostinu, pozvi chudobných, mrzákov, chromých a slepých. Budeš blahoslavený, lebo oni sa ti nemajú čím odplatiť, a tak dostaneš odplatu pri vzkriesení spravodlivých.,, [Lukáš 14,12-14](#).

„Boh má moc rozhodnúť vo vás všetku milosť, aby ste mali vždy a vo všetkom všetkého dostatok na každý dobrý skutok.,, „Kto skúpo seje, skúpo bude aj žať, kto však seje štedro, štedro bude aj žať.,, [2. Korint'anom 9,8.6](#).

Prosba o každodenný chlieb nezahrňa v sebe len modlitbu za pokrm na zachovanie tela, ale aj za duchovný chlieb na večný život. Ježiš nás vyzýva: „Usilujte sa nie o pominutel'ný pokrm, ale o pokrm, ktorý zostáva pre večný život.,, ([Ján 6,27](#)). Potom o sebe hovorí: „Ja som ten živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Ak niekto je z tohto chleba, bude žiť naveky.,, [Ján 6,51](#). Náš Spasiteľ je chlieb života. Jest' chlieb, ktorý zostúpil z neba, znamená zaujímať sa o Kristovu lásku a prijímať ju do svojho srdca.

Krista prijímame prostredníctvom Božieho slova. Boh nám posielal Ducha Svätého, aby sme pochopili Božie slovo a aby nám jeho pravdy prenikli do srdca. Denne sa máme modliť, aby nám Boh pri čítaní jeho Slova poslal Ducha Svätého. On nám objasní pravdu a posilní nás pri plnení každodenných povinností.

Boh nás deň čo deň učí prosiť o to, čo potrebujeme pre časný i večný život. Sleduje tým naše dobro. Máme si uvedomiť svoju závislosť od jeho stálej starostlivosti, pretože potrebujeme byť s ním v ustavičnom spojení. V modlitebnom spoločenstve s Kristom a

pri štúdiu dôležitých a vzácnych právd Božieho slova sa naše hladné srdce nasýti a pri zdroji života sa stíši aj jeho smäd.

„Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom...“ Lukáš 11,4.

[117]

Ježiš učí, že Božie odpustenie môžeme prijať len vtedy, keď sme sami ochotní odpustiť viny iným. Boh nás k sebe priťahuje svojou láskou. Len čo sa táto láska dotkne nášho srdca, prebudí v nás lásku k ostatným ľuďom.

Po skončení modlitby Ježiš dodal: *„Ak vy odpustíte ľuďom ich poklesky, aj vám odpustí váš nebeský Otec. Ale ak vy neodpustíte ľuďom, ani váš nebeský Otec neodpustí vaše poklesky.“* Matúš 6,14.15. Kto nie je ochotný odpúšťať, pretrháva jediné spojenie, ktorým môže dostať milosť od Boha. Nesmieme sa nazdávať, že ľuďom, ktorí nám ublížili, sme oprávnení odmietnuť odpustenie, kým sa nám neospravedlnia. Či sa pokoria, vyznajú a prežijú pokánie, to je nepochybne ich vec, my však máme byť milosrdní k všetkým, čo sa voči nám previnili, či svoju vinu uznajú, alebo nie. Nech nás akokoľvek ranili, nemali by sme byť zatrpknutí ani nad ublížením príliš ubolení. Keď však očakávame, že Boh nám odpustí všetko, čím sme proti nemu zhrešili, aj my máme odpustiť všetkým, ktorí sa previnili voči nám.

Odpustenie má však širší význam. Keď Boh hovorí, že *„hojne odpúšťa“*, dodáva niečo, čo presahuje naše chápanie: *„Moje myšlienky nie sú vaše myšlienky a vaše cesty nie sú moje cesty, znie výrok Hospodinov, ale ako nebesá prevyšujú zem, tak moje cesty prevyšujú vaše cesty a moje myšlienky vaše myšlienky.“* Izaiáš 55,7-9. Božie odpustenie neznamena len úkon, ktorým nás Boh zbavuje trestu. Nie je to len odpustenie hriechu, ale aj vyslobodenie z neho. Je to dar spásnej lásky, ktorá pretvára srdce. Dávid správne chápal odpustenie, a preto prosil: *„Stvor mi čisté srdce, Bože, obnov vo mne pevného ducha!“* Žalm 51,12. Pri inej príležitosti povedal: *„Ako je vzdialený východ od západu, tak vzdal' uje od nás naše neprávosti.“* Žalm 103,12.

[118]

V Kristovi sa Boh obetoval za naše hriechy. Na kríži podstúpil strašnú smrť, trest za hriech namiesto nás, spravodlivý za nespravodlivých, aby nám dokázal svoju lásku a pritiahol nás k sebe. V Písme

čítame: „*Bud'te k sebe dobrí, milosrdní, odpúšť'ajte si navzájom, ako aj Boh odpustil vám v Kristovi.*“, [Efezským 4,32](#). Dovoľte, aby vo vás prebýval Kristus, Boží život, a aby prostredníctvom vás prejavoval nebeskú lásku, ktorá zúfalým vdýchne nádej a hriešnikom prinesie nebeský pokoj. Od samého začiatku našej cesty k Bohu nás musí viesť zásada, že ak prijímame milosť od Boha, musíme ju zjavovať aj iným.

Ak chceme prijať Božiu odpúšť'ajúcu lásku, musíme ju poznať a veriť jej ([1. Jána 4,16](#)). Satan sa všemožne snaží oklamať nás a zabrániť nám v tom. Pripomína nám, že naše chyby a priestupky sú také závažné, že Boh nemôže vypočúť naše modlitby, ani nás požeňať či spasiť. Sami osebe sme bezmocní a pred Bohom nemáme nijaké zásluhy. Nepriateľ nás presviedča, že nám už nič nepomôže a každé úsilie o nápravu je márne. Proti našej snahe utiecť sa k Bohu satan pohotovo namieta: Zbytočne sa modlíš. Nespáchal si azda dosť zlých skutkov? Nehrešil si proti Bohu a neprevinil si sa proti vlastnému svedomiu? My však môžeme nepriateľ'a umlčať uistením samého Boha, že „*krv Ježiša, jeho Syna, nás očist'uje od každého hriechu.*“, [1. Jána 1,17](#). Keď si uvedomujeme svoju hriešnosť a neodvažujeme sa modliť, práve vtedy modlitbu najviac potrebujeme. Musíme sa modliť a veriť, aj keď sme zahanbení a hlboko pokorení. „*Verná je to reč a hodná plného prijatia, že Kristus Ježiš prišiel na svet spasiť hriešnikov. Ja som prvý z nich.*“, [1. Timoteovi 1,15](#). Odpustenie a zmierenie s Bohom nie je odmenou za naše skutky. Boh nám to dáva nie za naše zásluhy, ale ako dar na základe Kristovej dokonalej spravodlivosti.

[119]

Nikdy sa nesnažme zmenšovať svoju vinu ospravedlňovaním hriechu. Vžime sa do Božieho pohľadu na hriech. Boh posudzuje zlo veľmi vážne. Len Golgota nám môže zjaviť ohavnosť hriechu. Keby sme mali sami znášať ťarchu svojich vín, neuniesli by sme ju. Toto preťazké bremeno vzal na seba Boží Syn. Hoci bol bez hriechu, ochotne znášal naše neprávosti. „*Ak vyznávame svoje hriechy, on je verný a spravodlivý, odpustí nám naše hriechy a očistí nás od všetkej neprávosti.*“, [1. Jána 1,9](#). Aké veľkorysé posolstvo! Spravodlivý Boh ospravedlní každého, kto uverí v Ježiša Krista. „*Kto je Boh ako ty, ktorý odpúšť'a viny, ktorý prehliada priestupky zvyšku svojho dedičstva? Netrvá navždy na svojom hneve, lebo rád udel'uje milosť.*“, [Micheáš 7,18](#).

„Neuvod’ nás do pokušenia, ale zbav nás zlého.“ **Matúš 6,13.**

Pokúšenie je zvädzanie na hriech. Neprichádza od Boha, ale od satana a od zlých náklonností v nás. „Boha nemožno pokúšať na zlé a ani on sám nikoho nepokúša.“, **Jakoba 1,13.**

Do pokušenia nás uvádza satan, aby sa ľuďom i anjelom ukázali zlé stránky našej povahy a aby si na nás mohol nárokovať. V symbolickom obraze proroka Zachariáša stojí satan po pravici Božieho anjela a obviňuje veľkňaza Józua oblečeného v špinavom rúchu. Satan bráni anjelovi, ktorý chce Józuovi pomôcť. Takto zaobchádza Boží nepriateľ s každým, koho chce Kristus zachrániť. Pokúšiteľ zvädza na hriech a potom pred celým vesmírom vyhlasuje, že nie sme hodní Božej lásky. „*Hospodin povedal satanovi: Nech ťa pokarhá Hospodin, satan! Nech ťa pokarhá Hospodin, ktorý si vyvolil Jeruzalem. Či tento nie je hlavňou vyrvanou z ohňa?... Józuovi povedal: Pozri, sňal som z teba tvoju vinu a oblečiem ťa do slávnostného rúcha.*“, **Zachariáš 3,1-4.**

[120]

Boh zo svojej veľkej lásky chce v nás rozvíjať jedinečné dary svojho Ducha. Dovoľuje, aby sme sa stretávali s prekážkami, prenasledovaním a ťažkosťami. Tie by nám nemali byť kliatbou, ale požehnaním. Keď nepodľahneme pokušeniu a obstojíme v skúškach, získame nové skúsenosti a naša povaha sa zdokonalí. Kto s Božou pomocou odolá pokušeniu, stáva sa svetú i celému vesmíru svedkom moci Kristovej milosti.

Skúšky akokoľvek trpké by nás nemali vyl’akat’. Smieme prosiť o Božiu ochranu, aby nás zlé žiadosti srdca nezviedli na scestie. Modlitbou podľa Ježišovho vzoru sa zverujeme Bohu a prosíme ho, aby nás bezpečne viedol. Úprimnosť tejto prosby by však bola spochybnená, keby sme svojhlavo chceli ísť vlastnou cestou. Čakajme teda, ako nás povedie Božia ruka, počúvajme Boží hlas, ktorý hovorí: „*Toto je cesta, chod’te po nej!*“, **Izaiáš 30,21.**

Bolo by nebezpečné uvažovať o výhodách, ktoré nám ponúka satan. Hriech zneuctí a zničí každého, kto mu to povolí. Zvädza nás totiž príjemnými predstavami, zatemňuje nám výhľad viery a zákerne klame. Pri vstupe na satanovu pôdu nemôžeme mať nijakú záruku Božej ochrany pred mocou nepriateľa. Všetmožno by sme mali zahatať každú prístupovú cestu, ktorou by sa k nám mohol pokúšiteľ dostať.

[121] Prosba „*neuvod' nás do pokušenia,*“ je súčasne prísl'ubom. Ak sa odovzdáme Bohu, smieme mať istotu Božej ochrany, pretože je napísané, že „*Boh je verný. On nedopustí, aby ste boli skúšaní nad svoje sily, ale so skúškou dá aj východisko, aby ste ju vládali zniest'.*“, [1. Korint'anom 10,13](#).

Jedinou ochranou pred zlom je Kristus, prebývajúci v srdci človeka, ktorý verí v jeho spravodlivosť. Pokušeniu podliehame preto, lebo je v nás ešte stále priveľa sebeckta. Keď pochopíme rozsah Božej lásky, spoznáme jeho odpornosť a ohavnosť a vynasnažíme sa zbaviť sa ho. Pod vplyvom Ducha Svätého získame predstavu o Kristovej sláve a staneme sa prístupnejšími a ochotnejšími podriaďiť sa jeho vôli. Pokušenie stratí svoju moc a Kristova milosť zmení našu povahu.

Kristus nikdy neopustí človeka, za ktorého zomrel. Človek ho síce môže opustiť a podľahnúť pokušeniu, Kristus sa však neodvráti od hriešnika, ktorého vykúpil svojím životom. Keby sme mohli nahliadnuť do ľudských srdc, poznali by sme, že mnohých tiesnia ich vlastné problémy, zvierajú žiaľ, depcú ťažkosti, takže strácajú odvahu ďalej žiť. Videli by sme aj nebeských poslov, ktorí pokúšaným ľuďom nachádzajúcim sa takmer na pokraji priepasti prichádzajú na pomoc. Útočia na nich mocnosti zla, ale Boží anjeli ich chránia a vedú ich do bezpečia. Tieto dva duchovné tábory bojujú spolu tak skutočne ako pozemské armády a v tomto spore sa rozhodne o večnom určení sveta.

To, čo Ježiš povedal Petrovi, platí aj nám: „*Satan si vás vyžiadal, aby vás preosial ako pšenicu, ale ja som za teba prosil, aby tvoja viera nezanikla.*“, [Lukáš 22,31.32](#). Vďaka Bohu, že sme nezostali osamotení. Ved' „*tak Boh miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nik nezahynul, ale aby večný život mal každý, kto uverí v neho.*“, [Ján 3,16](#). Tento Boh nás neopustí v boji s nepriateľom spasenia. Ježiš povedal: „*Dal som vám moc šliapať po hadoch a škorpiónoch, i po všetkých nepriateľoch. Nič vám neuškodí.*“, [Lukáš 10,19](#).

[122] Udržujte spojenie so živým Kristom. On vás povedie a nikdy neopustí. Poznajte Božiu lásku a verte, že Boh vás miluje. Potom budete v bezpečí. Táto láska je nedobytnou pevnosťou proti všetkým zvodom a útokom satana. „*Meno Hospodinovo je pevnou vežou, spravodlivý sa do nej utieka a je chránený.*“, [Príslovia 18,10](#).

„Lebo Tvoje je kráľovstvo i moc i sláva na veky.“ Matúš 6,13.

Prvá aj posledná veta modlitby Pánovej hovoria o našom Otcovi, ktorý je najvyššou mocou a autoritou. Jeho meno je nad každé iné meno. (Pozri [Filipským 2,9](#).) Spasiteľ poznal budúcnosť svojich učeníkov. Nebude však taká, o akej snívali – na výslni svetského blahobytu a pôct. Ich budúcnosť bude pochmúrna, plná ľudskej zloby, nenávisťi a satanovho hnevu. Počas pustošiacich bojov a záhuby národa budú učeníkom hroziť rôzne nebezpečenstvá a srdcia im často zovrie strach. Uvidia spustošený Jeruzalem a zborený chrám. Musia byť svedkami neodvratného konca chrámových bohoslužieb a rozohnania Izraelcov do všetkých krajín, ako keď na pustom pobreží rozmetá víchor kusy stroskotaného plavidla. Ježiš povedal: *„Budete počuť vojnový ryk a chýry o bojoch. Hľadajte, aby ste sa neprelakli, lebo to musí byť, ale ešte nie je koniec. Lebo povstane národ proti národu a kráľovstvo proti kráľovstvu, miestami budú hladomory a zemetrasenia. Ale to všetko je začiatok útrap.*“, [Matúš 24,6-8](#). Kristovi nasledovníci sa nemali obávať, že Boh ponechá zem jej vlastnému osudu. Moc a sláva patria Pánovi, ktorý nezvratne uskutočňuje svoje vznešené zámery a dovedie ich ku koncu. Ježiš v modlitbe, v ktorej prosí o každodenné potreby, vedie svojich učeníkov k tomu, aby nehľadeli na moc a vládu zla, ale na Pána, svojho Boha. On je ich Otcom a večným priateľom, aj keď je vládcom nad všetkým. [123]

Zrúcaniny Jeruzalema sú predobrazom konečného zničenia sveta. Proroctvá, ktoré sa spustošením Jeruzalema naplnili len čiastočne, sa v poslednom čase naplnia v celom rozsahu. Stojíme na prahu veľkých a vážnych udalostí. Prichádza kríza, akú svet dosiaľ nezažil. Ako prví učeníci, tak aj my môžeme mať istotu, že nad všetkým vládne Boh. Postup budúcich udalostí riadi náš Stvoriteľ. Nebeský Kráľ určuje osudy národov práve tak, ako usmerňuje svoju cirkev. Všetkým, čo sú povolaní splniť jeho zámery, vraví to isté, čo Kýrovi: *„Opasoval som ťa, hoci si ma neznal.*“, [Izaiáš 45,5](#).

Prorok Ezechiel rozoznal vo videní pod krídlami cheruba podobu ruky. Pre Božích služobníkov je to znamením, že všetok úspech pochádza z Božej ruky. Boží poslovia sa nesmú nazdávať, že úspech Božieho diela závisí od nich. Boh nezveril ľuďom túto zodpovednosť. Stále sleduje uskutočnenie svojich zámerov a sám zavŕši svoje [124]

dielo. Zvráti úmysly bezbožných ľuďí a zmaří úklady proti Božiemu ľudu. Pán a Kráľ zástupov, ktorý tróni nad cherubmi, chráni svoje deti aj počas bojov a chaosu medzi národmi. Náš Záchranca je vládcom vesmíru. Sleduje každú prichádzajúcu skúšku a pozoruje ohnivú pec, v ktorej sa má vyskúšať rýdzosť každého charakteru. Keď padnú pevnosti kráľov a odporcov zasiahne Boží hnev, vykúpení spočinú v Božích rukách.

„Tvoja je, Hospodine, veľkosť, moc, dôstojnosť, sláva i velebnosť; ved’ tvoje je všetko na zemi i na nebi... vo svojej ruke máš silu a moc, v tvojej ruke je, či urobíš niekoho veľkým a mocným.,, 1. Paralipomenon 29,11.12.

6. kapitola — Nesúd'te, ale pracujte

[125]

[126]

„Nesúd'te, aby ste neboli súdení.“ **Matúš 7,1.**

[127]

Tí, čo chcú dosiahnuť spásu vlastnými skutkami, zvyčajne vy-
nachádzajú určité príkazy ako hradbu proti hriechu. Keď poznajú,
že nie sú schopní zachovávať zákon, vymyslia si svoje pravidlá a
ustanovenia, ktorými sa chcú donútiť poslúchať. To všetko odvracia
mysel' od Boha a upriamuje ju na vlastné ja. Zo srdca sa potom
vytráca láska k Bohu a s ňou aj láska k blížnemu. Tí, čo si tvoria
svoj systém mnohorakých predpisov, stávajú sa nakoniec prísnymi
kritikmi každého, kto ich predpisy nezachováva. Takéto sebecké
a úzkoprsé hodnotenie potláča všetky šľachetné a veľkorysé city.
Ľudia sa nakoniec menia na samozvaných sudcov a špehov života
iných.

Farizeji patrili k takejto skupine. Z bohoslužieb neodchádzali
pokorení s vedomím vlastných nedostatkov ani s vd'ačnosťou za
veľké prednosti, ktoré dostali od Boha. Vracali sa plní duchovnej
pýchy a uvažovali len o sebe, o svojich pocitoch, vedomostiach a
plánoch. Ich úspechy sa stali meradlom, podľa ktorého súdili iných.
Vo svojej samol'úbosti si nárokovali súdiť, kritizovať a odsudzovať.

Niet sa čo diviť, že podobne zmýšľala väčšina ľudí. Jedni dru-
hým zasahovali do svedomia a vzájomnému odsudzovaniu neunikol
ani vzt'ah človeka k Bohu. Práve tieto názory a zvyky mal na mysli
Ježiš, keď povedal: „*Nesúd'te, aby ste neboli súdení.*“, To znamená,
podľa seba neposudzujte iných. Svoje názory či chápanie povinností
alebo svoj výklad Písma nepokladajte za všeobecne platnú normu.
Neodsudzujte v srdci tých, čo sa nesprávajú podľa vašich predstáv.
Nekritizujte iných, nespochybňujte ich pohnútky a neodsudzujte ich.

[128]

„*Nesúd'te nič predčasne, kým nepríde Pán, ktorý vynesie na
svetlo, čo je skryté v tme, a odhalí zámery srdc.*“, **1. Korint'anom 4,5.**
Nevieme čítať v srdci ľudí. Keďže sme sami chybujúci, nemáme
právo odsudzovať iných. Môžeme posúdiť iba zovňajšok. Právo

rozhodovať o človekovi má jedine Boh, lebo len on pozná jeho pohnútky a vie s každým zaobchádzať láskavo a súciteľne.

„Preto ktokoľvek súdiš, človeče, nemáš ospravedlnenie. Lebo v čom súdiš iného, v tom odsudzuješ seba samého, ved' ty, ktorý súdiš, robíš to isté.,, [Rimanom 2,1](#). Tí, čo posudzujú alebo kritizujú iných, odhaľujú vlastné viny. Keď odsudzujú iných, odsudzujú sami seba a Boh toto odsúdenie pokladá za spravodlivé. Uznáva rozsudok, ktorý vyniesli sami nad sebou.

„Prečo vidíš triesočku v oku svojho brata...?“ [Matúš 7,3](#).

Ani slová „ty, ktorý súdiš, robíš to isté.,, nevystihujú závažnosť hriechu toho, kto sa opovažuje kritizovať a odsudzovať svojho brata. Ježiš povedal: „Prečo vidíš triesočku v oku svojho brata a nezbadáš brvno vo vlastnom oku?.,,

Kristus opisuje človeka, ktorý pohotovo odhaľuje chyby iných. Keď sa nazdáva, že v povahe alebo živote iného človeka našiel škvrnu, veľmi horlivo sa snaží na ňu upozorniť. Ježiš hovorí, že práve povahová črta, ktorá sa utvára takýmto nekresťanským správaním, je oproti kritizovanej chybe ako brvno oproti triesočke. Kto rád robí z komára ťavu, nie je znášateľný ani láskavý. Tvárny vplyv Spasiteľovej lásky sa neprejavuje u tých, čo sa úplne neodovzdali Kristovi, a preto sa nenaučili pokore. Neodzrkadľujú vplyv evanjelia, ktoré vedie človeka k láskavosti a zdvorilosti. Zraňujú tých, za ktorých Kristus zomrel. Podľa Spasiteľovho prirovnania kritik hreší viac než kritizovaný, pretože sám sa dopúšťa rovnako závažných hriechov a okrem toho je domýšľavý a ponížuje iných.

[129]

Jediným pravým vzorom povahy je Kristus. Kto dáva za vzor seba, stavia sa na Kristovo miesto. Keďže Otec „celý súd odovzdal Synovi.,, ([Ján 5,22](#)) každý, kto sa opovažuje súdiť pohnútky iných ľudí, privlastňuje si výsadné právo Božieho Syna. Samozvaní sudcovia a kritici sa stavajú na stranu antikrista, „ktorý sa protiví a povyšuje nad všetko, čo sa nazýva Bohom alebo čo sa uctieva, tak, že sa posadí do Božieho chrámu a bude sa vydávať za Boha.,, [2. Tesaloničanom 2,4](#).

Hriechom s najžalostnejšími dôsledkami, ktorým sa vyznačovalo farizejstvo, bol duch tvrdej, bezohľadnej a nezmierlivej kritiky. Náboženstvu bez lásky chýba Kristus, nieto v ňom tepla ani svetla jeho

prítomnosti. Tento nedostatok nenahradí ani najhorlivejšia aktivita. Niektorí ľudia sú priam nadaní pohotovo odhaľovať nedostatky iných. Každému z nich Ježiš hovorí: „*Pokrytec, vyber najprv brvno z vlastného oka a potom uvidíš, ako vybrať triesočku z oka svojho brata.*“, [Matúš 7,5](#). Kto sa sám dopustil niečoho zlého, obyčajne prvý podozrieva iných. Chce tým zakryť alebo ospravedlniť svoje vlastné chyby. Ľudia po páde do hriechu poznali zlo a len potom sa začali navzájom obviňovať. Podobne sa správa každý, kto nie je pod vplyvom Kristovej milosti.

Kto rád obviňuje, tomu nestačí len poukázať na niečo, čo pokladá za nesprávne. Vnucuje ľuďom svoje názory, a keď to nejde po dobrom, uchyluje sa aj k hrubším prejavom, aby prijali jeho meradlá dobra. Podobne to robili Židia za čias Ježiša Krista a tak sa správala neraz aj cirkev, keď stratila Kristovu lásku – používala moc štátu na presadenie svojho učenia a svojich nariadení. V tom spočíva tajomstvo všetkých náboženských zákonov, ktoré kedy vyšli, a v tom je aj tajomstvo každého prenasledovania od čias Ábela dodnes.

Kristus nepripútava k sebe ľudí násilím, ale ich pritahuje. Používa jedine moc lásky. Keď cirkev začína hľadať oporu v svetskej moci, je to dôkaz, že jej chýba Kristova moc.

Problém sa však začína u jednotlivých členov cirkvi, preto sa s nápravou musí začať práve tu. Ježiš vyzýva, aby si žalobca najprv vybral brvno z vlastného oka, prestal kritizovať, vyznal svoj hriech a zriekol sa ho, než sa pokúsi naprávať iných. „*Taký strom, ktorý prináša plané ovocie, nie je dobrý, a nie je planý strom, čo prináša dobré ovocie.*“, [Lukáš 6,43](#). Obviňovanie je zlým ovocím a svedčí o tom, že aj strom je zlý. Pestovanie vlastnej spravodlivosti nikomu nijako neosoží. Potrebná je zmena srdca. Keď to dosiahnete, potom môžete usmerňovať iných, „*lebo ústa hovoria to, čím je naplnené srdce.*“, [Matúš 12,34](#).

Keď sa niekto ocitne v kritickej situácii a vy mu chcete poradiť alebo ho napomenúť, vaše slová budú mať blahodarný vplyv, len ak sa zhodujú s vašim príkladom a postojom. Skôr než budete môcť vykonať niečo dobré, musíte byť sami dobrí. Svojím vplyvom nemôžete meniť iných, kým Kristova milosť neočistí vaše srdce a nenaplní ho pokorou a súcitom. Po takej zmene bude váš život požehnaním aj pre iných tak prirodzene, ako ker prináša ruže a vinič hrozno.

[131] Ak je Kristus v tebe „*nádejou slávy*“, nebudeš vyhľadávať nedostatky iných a šíriť ich medzi ľuďmi. Namiesto obviňovania a odsudzovania sa im vynasnažíš pomôcť, aby si im bol užitočný a viedol ich k spáse. Pri styku s blúdiacimi sa budeš správať tak, „*aby si aj ty nepadol do pokušenia*“, Galat'anom 6,1. Stále budeš pamätať na to, koľkokrát si sám poblúdil a ako ťa ťažko si nachádzal správnu cestu. Nezavedieš svojho brata do ešte väčšej tmy, ale súcitne ho upozorníš na nebezpečenstvo, ktoré mu hrozí.

Kto často hľadá na kríž a predstavuje si, že jeho hriechy priviedli Spasiteľa na Golgotu, nikdy nebude porovnávať závažnosť svojej viny s hriechmi iných ľudí. Nebude ich obviňovať a súdiť. Kto žije v tieni golgotského kríža, nemôže kritizovať ani sa vyvyšovať.

[132] Ak si ochotný na záchranu blúdiaceho brata obetovať svoju dôstojnosť alebo položiť zaňho život, vybral si si brvno z oka a si pripravený pomôcť mu. Môžeš pristúpiť k nemu a osloviť jeho srdce. Karhaním a kritizovaním sa ešte nikto nenapravil, naopak srdce nejedného sa pri takomto prístupe zatvrdilo a oni opustili Krista. Blúdiacich môže zachrániť a „*prikryť množstvo hriechov*“, len láskavé a prívetivé správanie. Obraz Krista vyžarujúci z tvojej povahy môže ovplyvniť tých, s ktorými prichádzaš do styku. Dovoľ, aby sa prostredníctvom teba mohol každodenne prejavovať Spasiteľ a aby si sa stal dôkazom stvoriteľskej moci jeho Slova – toho ušľachtilého, presvedčajúceho a mocného vplyvu, ktorý v ľuďoch tvorí krásu povahy Pána, nášho Boha.

„**Nedávajte svätú vec psom...**“ **Matúš 7,6.**

Ježiš tu hovorí o ľuďoch, ktorí nechcú uniknúť z otroctva hriechu. Zálubou v tom, čo je zvrátené a zlé, sa im povaha tak skazila a zlo ich natoľko opantalo, že sa ani nesnažia s ním rozlúčiť. Kristových služobníkov nesmú odradiť tí, čo opovrhujú evanjeliom a zosmiešňujú ho.

Spasiteľ však nikdy neobišiel človeka akokoľvek hriešneho, ak bol ochotný prijať Božiu pravdu. Pod vplyvom jeho slov začali mnohí publikáni a mnohé neviestky žiť novým životom. Mária Magdaléna, z ktorej Ježiš vyhnal sedem démonov, zostala posledná pri jeho hrobe a Spasiteľ ju v deň svojho zmŕtvychvstania pozdravil ako prvú. Zo Saula z Tarzu, jedného z najzúrivejších nepriateľov evan-

jelia, sa stal Pavel, oddaný Kristov služobník. Spasiteľova milosť môže zachrániť aj človeka zdanlivo nevraživého, plného nenávisti, ba i zločinca, ktorý sa nakoniec zaskvie ako klenot v korune Vykupiteľa.

„Proste a dostanete, hľadajte a nájdete, klopte a otvorí sa vám.“ Matúš 7,7. [133]

Trojaká podoba Pánovho zaslúbenia mala vylúčiť akúkoľvek možnosť nedôvery, nepochopenia či nesprávneho výkladu obsahu uvedených slov. Pán chce, aby tí, čo hľadajú Boha, uverili v neho, že je všemohúcim Bohom. Preto dodáva: *„Ved' každý, kto prosí, dostáva, a kto hľadá, nachádza, a tomu, kto klope, sa otvorí.“*, Matúš 7,8.

Ježiš neuvádza nijaké ďalšie podmienky, chce však, aby sme vyhľadávali jeho rady a túžili po jeho milosti. *„Proste!“*, Prosbou dávate najavo, že niečo potrebujete. Ak prosíte s vierou, budete vypočutí. Pánovo slovo nikdy nesklame. Ak prídete k nemu úprimne, pokorne a prosíte ho o to, čo sľúbil, nekonáte nič nedovolené. Ak prosíte o požehnanie, aby sa vaša povaha utvárala podľa Kristovho vzoru, smiete mať Ježišovo uistenie, že prosíte podľa sľubu, ktorý určite splní. Keď cítite a uvedomujete si svoju hriešnosť, je to dostatočný dôvod, aby ste prosili o Božiu milosť a zľutovanie. K Bohu môžete prísť, hoci nie ste svätí. Svätosť nie je podmienkou, je ňou len túžba, aby vás očistil od každého hriechu a neprávosti. Dôvodom, prečo môžeme znova a znova prosiť, je naša úbohosť a úplná bezmocnosť, preto sa nezaobídeme bez jeho vykupiteľskej moci.

„Hľadajte!“, Máte hľadať Boha, nielen jeho požehnanie. *„Spriať sa s ním a žiť v pokoji, tým príde k tebe blaho.“*, Job 22,21. Hľadajte a nájdete. Boh vás hľadá a ak cítite túžbu priblížiť sa k nemu, je to vplyv Božieho Ducha. Neodmietnite ho. Kristus je zástancom pokúšaných, blúdiacich a neverných. On ich chce pritiahnúť k sebe. *„Ak ho budeš hľadať, dá sa ti nájsť.“*, 1. Paralipomenon 28,9.

„Klopte!“, K Bohu prichádzame na jeho zvláštne pozvanie a on nás chce privítať. Ježišovi prví učeníci sa neuspokojili s krátkym rozhovorom počas cesty. Povedali mu: *„Učiteľ, kde bývaš... Šli teda, videli, kde býva, a zostali v ten deň uňho.“*, Ján 1,39.40 [134]

(ROH); [Ján 1,38.39](#) (ECAV). Podobne aj my môžeme vstúpiť do naj dôvernejšieho spoločenstva s Bohom. „Kto býva v skryši Najvyššieho, odpočíva v tóni Všemohúceho.,“ [Žalm 91,1](#). Kto túži po Božom požehnaní, má klopať a v dôvere čakať pri dverách milosti so slovami: „*Pane, ty si povedal: Každý, kto prosí, dostáva, a kto hľadá, nachádza, a tomu, kto klope, sa otvorí.*„

Ježiš sa poďíval na zhromaždených s priáním, aby celý zástup ocenil Božiu milosť a láskavosť. Potreby ľudí a Božiu ochotu pomáhať vystihol obrazom hladujúcich detí, ktoré prosia svojich rodičov o chlieb. Povedal: „*Kto z vás je taký človek, že by dal synovi kameň, keď si prosí chleba?*„ Ježiš poukázal na úprimnú, prirodzenú lásku rodičov milujúcich svoje dieťa a potom povedal: „*Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá dobré dary váš nebeský Otec tým, ktorí ho prosia!*„ [Matúš 7,9-11](#). Milujúci otec sa neodvráti od svojho hladného syna, ktorý prosí o chlieb. Môžeme si vôbec predstaviť také kruté žartovanie s dieťaťom, že by v ňom otec vzbudil nádej a potom ho sklamal? Mohol by mu sľúbiť dobré a chutné jedlo a potom mu podať kameň? Má teda niekto právo hanobiť Boha, že ho predstaví ako toho, kto nemôže splniť prosby svojich detí?

„*Keď teda vy, hoci ste zlí, viete dávať dobré dary svojim deťom, o čo skôr dá Otec z neba Ducha Svätého tým, čo ho prosia!*„ [Lukáš 11,13](#). Duch Svätý, Boží zástupca, je najväčším zo všetkých darov. V ňom sú obsiahnuté všetky „*dobré dary*„. Stvoriteľ nám nemôže dať nič väčšie ani lepšie. Ak prosíme Boha, aby sa zľutoval nad nami biednymi a viedol nás svojím Duchom, našu prosbu nikdy neodmietne. Aj keby sa rodičia odvrátili od svojho hladného dieťaťa, Boh sa nikdy neodvráti od toho, kto k nemu volá v núdzi. Ako predivne predstavuje Boh svoju lásku! Tým, ktorým sa v tiesnivých chvíľach zdá, že Boh na nich zabudol, znie posolstvo nebeského Otca: „*Sion povedal: Opustil ma Hospodin a Pán zabudol na mňa. Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nezľutuje sa nad synom, ktorého porodila? Keby oni aj pozabudli, ja na teba nezabudnem. Pozri, aj do dlaní som si t'a vyryl.*„ [Izaiáš 49,14-16](#).

Ak sa bezvýhradne spoľahneme na Božie slovo, každý jeho prísľub sa môže stať predmetom našich modlitieb. V Ježišovom mene smieme prosiť o akékoľvek duchovné požehnanie. Spasiteľovi môžeme celkom jednoducho povedať, čo potrebujeme, prosiť ho o

chlieb a odev, ako aj o chlieb života a rúcho Kristovej spravodlivosti. Náš nebeský Otec vie, že všetky tieto veci potrebujeme, a preto nás vyzýva, aby sme o ne prosili. Každý dar milosti dostaneme len v mene Ježiša. Boh poctí to meno a dá nám všetko potrebné podľa svojej nesmiernej štedrosti.

[136]

Nezabudnite však, že príchodom k Bohu ako k Otcovi uznávate, že ste jeho deťmi. Nielenže dôverujete jeho добрote, ale vo všetkom sa aj podriadíte jeho vôli v istote, že jeho láska sa nemení. Odovzdávate sa jeho dielu. Ježiš dal svoj príslub: „*Proste a dostanete*„ (Ján 16,24) práve tým, ktorým povedal, aby najprv hľadali Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť.

Ten, ktorý má všetku moc na nebi i na zemi, má pre Božie deti pripravené dary. Sú také drahocenné, že ich dostávame len zásluhou drahej obete toho, ktorý nás vykúpil svojou krvou. Tieto dary uspokojia najhlbšie túžby srdca. Tieto večné dary dostanú a budú sa z nich tešiť všetci, ktorí prídu k Bohu ako deti. Privlastnite si Božie zaslúbenia, predložte ich Bohu ako jeho vlastné slová a vaša radosť bude úplná.

„Všetko, čo chcete, aby ľudia robili vám, robte aj vy im.“

Matúš 7,12.

K uisteniu, že Boh nás miluje, pripojil Ježiš príkaz vzájomnej lásky ako zrozumiteľnej zásady týkajúcej sa všetkých medziludských vzťahov.

Židov zaujímalo len to, čo majú dostať. Starali sa len o to, ako si zabezpečiť moc, úctu a službu. Kristus však učí, že našou starosťou nemá byť, koľko dostaneme, ale koľko my môžeme dať. Mieru našich povinností voči iným nájdeme v tom, čo pokladáme za ich povinnosti voči nám.

Vo svojom styku s inými si predstavte seba na ich mieste. Vžite sa do ich pocitov, ťažkostí, sklamaní, radostí a zármutkov. Stotožňujte sa s nimi a zaobchádzajte s nimi tak, ako by ste chceli, aby oni zaobchádzali s vami. Toto je skutočné pravidlo čestnosti a len inak vyjadrené prikázanie: „*Milovať budeš svojho bližného ako seba samého*„, Matúš 22,39. A to je podstata učenia prorokov. Je to nebeská zásada a rozvinie sa v živote každého, kto sa ňou nechá viesť.

[137]

Toto zlaté pravidlo je zásadou skutočnej zdvorilosti a jeho najvernejším zobrazením je Ježišov život a jeho povaha. Aká miernosť a krása vyžarovali v každodennom živote nášho Spasiteľa! Aká láskavosť z neho prúdila! Podobný duch sa prejaví aj v jeho nasledovníkoch. Nebeské ovzdušie bude sprevádzať všetkých, v ktorých prebýva Kristus. Ich biele rúcha čistoty budú šíriť vôňu z Pánovej záhrady. Z ich tváří bude žiariť jeho svetlo a bude osvecovať cestu unaveným nohám.

Kto nemá správnu predstavu o dokonalej povahe, nemôže prejavovať Kristov súcit a jeho prívetivosť. Vplyv milosti má obmäkčiť srdce, zjemniť a očistiť city, požičať nebeský jemnocit a zmysel pre slušnosť.

Zlaté pravidlo má však ešte hlbší význam. Každý, kto sa stal správcom mnohorakej Božej milosti, je povolaný slúžiť tým, čo sú v nevedomosti a v temnote, tak ako by si želal sám, aby jemu slúžili, keby bol na ich mieste. Apoštol Pavel povedal: „*Som dlžníkom Grékom aj Negrékom, múdrym aj nerozumným.*“, [Rimanom 1,14](#). So všetkým, čo sme smeli poznať o Božej láske, ako aj s darmi Božej milosti, ktoré nás obohatili, sme povinní rozdeliť sa s najúbohejšími a najzaostalejšími ľuďmi.

[138] Podobne je to aj s darmi a požehnaniami tohto života. Miera nášho nadbytku je však aj mierou našej podlžnosti voči tým, čo dostali menej. Dostatok životných potrieb a primerané pohodlie nás priam vyzývajú, aby sme sa nezabudli postarať o trpiacich a chorých, o vdovy a siroty práve tak, ako by sme si priali, aby sa ľudia starali o nás, keby sme sa ocitli v ich situácii.

V podstate s rovnakou pravdou, akú hlása zlaté pravidlo, sa stretávame v inom Ježišovom výroku: „*Akou mierou meriate, takou bude namerané vám.*“, [Lukáš 6,38](#). Čokoľvek dobré alebo zlé urobíme iným, vráti sa nám to v podobe požehnaní alebo kliatby. Čo rozdáme, to aj dostaneme. Požehnania, o ktoré sa podelíme s blížnymi, sa nám zvyčajne vracajú podobným spôsobom. Boh nás odmení za každú nezištnú obeť aj v tomto živote hojnými prejavmi svojej lásky, ktorá je základom všetkých duchovných pokladov a nebeskej slávy. Rovnako sa však vracia aj spáchané zlo. Kto odsudzoval alebo znechucoval iných, sám pocíti účinky toho, čo im spôsobil. Pocíti, čo museli vytrpieť, keď nemal s nimi dost' súcitu a lásky.

Boh to tak ustanovil preto, lebo nás miluje. Chce, aby sa nám sprotivila tvrdosť nášho srdca a aby sme doň prijali Spasiteľa. Namiesto zla bude z neho vychádzať dobro a čo sa zdalo byť zlorečenstvom, stane sa požehnaním.

Zásady zlatého pravidla sú pravými zásadami kresťanstva a všetko, čo nezodpovedá tejto úrovni, je klam. Falošné je každé náboženstvo, ktoré si neváži ľudí, ktorých si Kristus natoľko cenil, že za nich obetoval svoj život. Také náboženstvo zanedbáva ich časné potreby, utrpenie a práva. Zanedbávaním potrieb chudobných, trpiacich a hriešnych zrádzame vlastne Krista. Príčina malého vplyvu kresťanstva vo svete spočíva v tom, že ľudia sa ku Kristovmu menu hlásia len slovami, ale životom ho zapierajú. Tým sa zneuctieva Pánovo meno.

O apoštolskej cirkvi z čias, keď ju osvecovala sláva vzkrieseného Krista, čítame, že *„nikto nepokladal za svoje nič z toho, čo mu patrilo... nikto totiž medzi nimi netrel biedu... Apoštolovia vydávali mocné svedectvo o zmŕtvychvstaní Pána Ježiša a na nich všetkých spočívala veľká milosť...“*, *„Deň čo deň jednomyselne zotrvali v chráme, po domoch lámali chlieb a požívali pokrm s plesaním a s úprimným srdcom, chváliac Boha a tešiac sa priazni všetkého ľudu. A Pán pridával deň čo deň zachránených k tomuto spoločenstvu...“*, [Skutky apoštolov 4,32.34.33; 2,46.47.](#)

[139]

Aj keby sme preskúmali nebesá i zem, nenašli by sme mocnejšiu pravdu, než je tá, ktorá sa prejavuje skutkami milosrdenstva voči tým, čo potrebujú naše porozumenie a pomoc. To je Ježišova pravda. Evanjelium môže aj dnes sprevádzať moc apoštolského obdobia, ak sa Kristovi nasledovníci budú správať podľa zásad zlatého pravidla.

„Do života vedie tesná brána a úzka cesta...“ [Matúš 7,14.](#)

Obyvatelia Palestíny žili za čias Ježiša Krista v opevnených mestách. Väčšina z nich sa rozkladala na kopcoch a vo vyšších polohách. Pri západe slnka sa mestské brány zatvárali. Viedli k nim strmé kamenisté cesty. Kto sa chcel dostať do mesta ešte pred zotmením, musel sa poponáhľať a nakoniec prejsť najstrmší úsek cesty, aby prišiel k bráne, kým bola otvorená. Kto sa oneskoril, musel zostať vonku.

[140] Ježiš prirovnal život svojho nasledovníka k úzkej strmej ceste, ktorá viedla k domovu a odpočinku. Svojim učeníkom objasnil, že cesta, ktorú im vyznačil svojím životom, je úzka a bránou sa nedá ľahko prejsť. Zlaté pravidlo totiž vylučuje pýchu a sebeckosť. Existuje však aj široká cesta, ale tá vedie do záhuby. Kto si zvolí cestu duchovného života, musí stále napredovať, pretože cesta je strmá. Touto sa rozhodne ísť len málo ľudí, pretože väčšina si zvolí širokú a pohodlnú cestu.

Cestou smrti môžu ísť všetci, čo milujú svet so všetkým jeho sebeckosťou, pýchou, nepoctivosťou a mravným úpadkom. Na tejto ceste má priestor každý názor a každé učenie, všetci môžu na nej žiť podľa vlastných predstáv a robiť, čo sa im páči. Kto chce ísť pohodlnou cestou, nemusí ju hľadať, pretože je priestranná a široká na nej je aj brána, ktorou sa vchádza do záhuby. Človek si prirodzene volí túto cestu.

obr. 37 víťazný oblúk

[141] Cesta k životu je však úzka a brána tesná. Ak podliehame nejakému hriechu, táto cesta sa nám zdá byť naozaj príliš úzkou, než aby sme mohli po nej ísť. Ísť Božou cestou znamená vzdať sa svojich krivých chodníkov, nežiť svojvoľne a podľa vlastných zvyklostí. Kto chce slúžiť Kristovi, nemôže brať ohľad na mienku sveta alebo žiť podľa jeho zásad. Cesta do Božieho kráľovstva je príliš úzka, než aby sa po nej dalo ísť s túžbou po bohatstve či vysokom postavení, veľa mi úzka pre sebeckú ctibažnosť, neobyčajne strmá a kamenistá pre tých, čo milujú pohodlie. Kristus šiel cestou namáhavej práce, trepezlivosti, sebazapierania, pokory, chudoby a protivenstva zo strany hriešnikov. To bude aj naším údelom, kým nevojdeme do Božieho kráľovstva.

Bolo by však nesprávne uzatvárať, že Božia cesta je len namáhavá, kým tá do záhuby je iba ľahká. Na ceste smrti sa ľudia stretávajú s bolesťou, utrpením, starosťami a sklamaniami. Tieto zážitky sú pre nich Božou výstrahou, aby touto cestou ďalej nešli. Takto Božia láska varuje ľahostajných a svojvoľných ľudí, aby nepokračovali v ceste sebazáhuby. Satan sa im ju síce snaží všemožne spríjemniť, ale to je len klam. Na ceste zla trápia ľudí výčitky svedomia a mučivé obavy. Môže sa nám zdať, že život v prepychu a v uspokojovaní ctibažných zámerov je príjemný, ale na konci býva bolesť a žiaľ. Sebecké záujmy môžu byť lichotivo sľubné, nádejné,

ba rozkošné, no čoskoro zistíme, že št'astie bolo otrávené a falošné nádeje nám strpčili život. Brána širokej cesty je možno vyzdobená kvetmi, ale cesta sama je plná trnia. Svetlo nádeje na jej začiatku postupne hasne a stráca sa v temnote zúfalstva. Človek na tejto ceste skončí v tieňoch večnej smrti.

„*Cesta neverných je ich záhubou.*“, Cesty múdrosti sú však „*utešené a všetky jej chodníky sú samý blahobyť.*“, [Príslovia 13,15; 3,17](#). Každý skutok poslušnosti Kristovi, či prejav sebazaprenia alebo pokušenie, v ktorom sme obstáli, je krokom ku konečnému víťazstvu. Len spoľahlivý sprievodca Kristus nás môže bezpečne viesť. Ani najväčší hriešnik nemusí zablúdiť. Každý, kto úprimne hľadá cestu života, môže po nej ísť v jasnom a svätom svetle. Aj keď je taká úzka a svätá, že hriech na nej nemá miesto, predsa na ňu môže každý vykročiť. Koho trápia pochybnosti, nemôže povedať: „*Boh sa o mňa nestará.*“,

[142]

Možnože úzka cesta je namáhavá a výstup strmým kopcom príliš náročný. Možnože sú po oboch stranách priepasti a bude na nej treba veľa vytrpieť. Ale ak túžime po odpočinku, musíme vytrvať i napriek únave. Hoci klesáme, musíme ďalej bojovať. Ani pri ochabnutí odvahy nesmieme zúfať, pretože v sprievode Krista nakoniec dosiahneme vytýčený cieľ. On sám totiž upravil neschodnú cestu, ktorou máme ísť.

Popri ceste vedúcej k večnému životu sú svieže pramene radosti na občerstvenie unavených. Tí, čo kráčajú cestou múdrosti, zostanú radostní aj v súžení, pretože ich neviditeľne sprevádza láskyplný Spasiteľ. Pri každom ďalšom kroku zreteľnejšie spoznávajú dotyk jeho ruky a cestu im osvecujú čoraz jasnejšie lúče slávy Neviditeľného. Ich stále zvučnejšie chválospevy sa vznášajú k nebu a nakoniec pred Božím trónom splývajú s chválami anjelov. „*Chodník všetkých spravodlivých je ako úsvit, ktorého jas rastie až do bieleho dňa.*“, [Príslovia 4,18](#).

[143]

„Usilujte sa vojsť tesnou bránou...“ [Lukáš 13,24](#).

Oneskorený pútnik, ktorý sa chcel dostať k mestskej bráne ešte pred západom slnka, sa musel veľmi ponáhľať. Cestou sa nesmel ničím rozptyľovať. Musel myslieť iba na to, aby bol čím skôr v bezpečí mesta. Podľa Kristových slov aj kresťan potrebuje v živote

rovnakú cieľavedomosť. Spasiteľ nám ukázal krásu povahy, ktorá je tou pravou slávou Božieho kráľovstva. Taká povaha nemá nijaký mocensky sľubný výhľad, no napriek tomu stojí za to, aby sme po nej túžili a všemožne sa ju snažili získať. Ak nás aj nevyzýva bojovať o svetskú moc, nijako to neznamená, že o víťazstvo nebudeme musieť tvrdo zápať. Túžba vojsť do Božieho kráľovstva nám to priam prikazuje.

V tomto zmysle je život kresťana boj a vytrvalá chôdza vpred. Na víťazstvo, ktoré treba dosiahnuť, nestačí ľudská sila. Bojiskom je oblasť srdca. Odovzdať sa Božej vôli a podriaďiť sa vláde lásky si vyžaduje boj so sebou samým. Je to vlastne ten najťažší zápas, do akého sa človek môže pustiť. Naša prirodzená povaha nemôže zdediť Božie kráľovstvo. Musíme sa vzdať zlých povahových sklonov a návykov.

[144] Kto sa rozhoduje vstúpiť do duchovného kráľovstva, poznáva, že sa proti nemu búria všetky sily a sklony jeho neobrátenej povahy podporované mocnosťami zla. Sebecko a pýcha sa vzpierajú proti všetkému, čo by ich mohlo odhaliť ako hriechy. Zlé túžby a nebezpečné návyky, ktoré nás zotročujú, nepremôžeme vlastnými silami. Mocný nepriateľ nás drží vo svojich pazúroch a nedá sa ľahko poraziť. Víťazstvo nám môže zaručiť len Boh. Chce, aby sme vedeli ovládať svoju vôľu a svoje návyky. Bez nášho súhlasu a pričinenia to však nerobí. Boží Duch môže použiť naše vrodené schopnosti a možnosti, ak mu ich ochotne podriadime.

Víťazstvo nemožno dosiahnuť bez úprimnej modlitby a pokory. Našu vôľu nemožno prinútiť na spoluprácu s Bohom, tá sa mu má podriaďiť dobrovoľne. Keby nám Boh vnútil hoc aj stonásobne väčšiu mieru Ducha Svätého, to z nás neurobí kresťanov schopných žiť v nebeskom kráľovstve. Satanov odpor v nás vzdoruje a nechce povoliť moci Ducha Svätého. Naša vôľa musí prejsť na stranu Božej vôle. Sami osebe nevieme podriaďiť svoje zámery, priania a náklonnosti Božej vôli. Ak ale vrúcne túžime po potrebnej zmene v nás, Boh ju uskutoční a my *„boríme ľudské výmysly a každú povýšenosť, čo sa dvíha proti poznávaniu Boha, a nimi každú myšlienku viažeme k poslušnosti voči Kristovi.,, 2. Korint'anom 10,5. Potom budeme pracovať „s bážňou a chvením... na svojej spáse. Ved' Boh pôsobí vo vás, aby ste aj chceli, aj konali podľ a jeho dobrej vôle.,, Filipským 2,12.13.*

Mnohých prit'ahuje Kristov majestát a sláva neba, ale desia sa podmienok, za ktorých sa na nej môžu podieľať. Mnohí idú po širokej ceste, aj keď na nej nie sú celkom spokojní. Vlastnými silami sa chcú vyslobodiť z otroctva hriechu a vymaniť sa z hriechnych návykov. Vidia úzku cestu a tesnú bránu, a sebecké pôžitky, láska k svetu, pýcha a neuspokojená ctibažnosť sú prekážkami medzi nimi a Spasiteľom. L'akajú sa, cúvajú pred obeťou, ktorú by museli priniesť. Nechcú sa zrieknuť vlastného ja, ani toho, čo si obľúbili. „Mnohí sa budú snažiť vojsť, ale nebudú vládvať.“, [Lukáš 13,24](#). Túžia po Božom požehnaní, vynakladajú určité úsilie, aby ho dosiahli, no nikdy sa preň jednoznačne nerozhodnú a nestoja oň za každú cenu.

[145]

Ak chceme zvíťaziť, máme jedinou nádej – spojiť svoju vôľu s Božou vôľou a spolupracovať s Bohom deň čo deň a každú hodinu. Nemôžeme zostať takí, akí sme, a napriek tomu chcieť vojsť do Božieho kráľovstva. Svätosť dosiahneme len tak, že sa vzdáme vlastného ja a prijmemo Kristovo zmýšľanie. Musíme ukrižovať pýchu a domýšľavosť. Sme ochotní zaplatiť požadovanú cenu? Sme pripravení bezvýhradne podriaďiť svoju vôľu Božej vôli? Premieňajúca moc Božej milosti sa v nás neprejaví dovtedy, kým jej to neumožníme.

Zápas, ktorému sa ako veriaci nevyhneme, sa volá „dobrý boj viery“. Apoštol Pavel napísal: „O to sa snažím, keď bojujem v súlade s jeho mocou, ktorá vo mne mocne pôsobí.“, [Kološanom 1,29](#).

Patriarcha Jákob riešil najväčšiu krízu svojho života modlitbou. Jeho vrúcny prianím bolo dosiahnuť zmenu povahy. Keď sa ho počas modlitby ktosi dotkol, Jákob si myslel, že to bol dotyk nepriateľa. Celú noc s ním zápasil a jeho najväčšia túžba sa nezmenila, ani keď sa nazdával, že v boji o život môže podľahnúť. Už ochaboval v obrane, lebo ten, kto s ním zápasil, mal jasnú prevahu. Z dotyku protivníka Jákob poznal, s kým vlastne bojoval. Ranený a bezmocný patriarcha padol do náručia svojho záchrancu a prosil ho o požehnanie. Nevzdal sa a neprestal prosiť. Prosbu tohto bezmocného a kajúcneho človeka splnil odveký Boží Syn podľa sľubu: „Nech sa chopí mojej ochrany, nech uzavrie so mnou mier.“, [Izaiáš 27,5](#). Jákob neodbytno prosil ďalej: „Nepustím ťa, iba ak ma požehnáš.“, [1. Mojžišova 32,26](#) (ROH); [1. Mojžišova 32,27](#) (ECAV). Spasiteľ, ktorý s Jákobom zápasil,

[146] ho obdaril vytrvalosťou. Umožnil mu zvíťaziť, zmenil jeho meno Jákob na Izrael a povedal: „*Bojoval si s Bohom aj s ľuďmi a zvíťazil si.*“, [1. Mojžišova 32,28](#) (ROH); [1. Mojžišova 32,29](#) (ECAV). O čo Jákob márne zápasil vlastnými silami, to dosiahol odovzdanosťou a neochvejnou vierou. „*Tým víťazstvom, ktoré premohlo svet, je naša viera.*“, [1. Jána 5,4](#).

„Dajte si pozor pred falošnými prorokmi...“ [Matúš 7,15](#).

Vystúpia falošní učitelia, ktorí vás budú zvádzať z úzkej cesty a odrádzať od tesnej brány. Majte sa pred nimi na pozore. Hoci nosia barančie rúcho, sú to draví vlci. Ježiš učí zásade, podľa ktorej môžeme rozpoznať falošných učiteľov od pravých. „*Po ich ovocí ich poznáte. Či vari oberajú z trnia hrozno alebo z bodľáčia figy?*“,

[147] Ježiš nehovorí, že ich poznáme podľa ich pekných rečí a vznešeného správania. Treba ich posudzovať podľa Božieho slova. „*K zákonu a svedectvu! Či oni nehovoria také slovo, že mu z neho nevzide ranná zora?*“, „*Prestaň, syn môj, počúvať napomenutia a zatúlať sa od rozumných slov.*“, [Izaiáš 8,20](#); [Príslovia 19,27](#). Aké poslanstvo prinášajú títo učitelia? Nabáda nás ich učenie ctíť a milovať Boha? Prebúdza v nás lásku k nemu a vernosť jeho prikázaniam? Ak ľudia necítia závažnosť mravného zákona a zľahčujú Božie prikázania, ak prestupujú čo i len najmenšie spomedzi nich a tak učia aj iných, nebo si ich nemôže vážiť. Z toho možno poznať, že ich učenie nemá základ. Konajú vlastne dielo, ktoré začal už vládca temnoty, Boží nepriateľ.

Nie všetci patria Kristovi, čo vyznávajú jeho meno a nosia jeho zástavu. Mnohí z tých, ktorí učia v jeho mene, nakoniec nedôjdu do cieľa. Ježiš povedal: „*Mnohí mi povedia v ten deň: Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali? Nevyháňali sme v tvojom mene démonov? Nerobili sme v tvojom mene mnoho mocných činov? Vtedy im vyhlásim: Nikdy som vás nepoznal. Odíd'te odo mňa, páchatelia nepravosti!*“, [Matúš 7,22.23](#).

Niektorí ľudia sa nazdávajú, že majú pravdu, ale veľmi sa mýlia. Aj keď tvrdia, že ich pánom je Kristus a v jeho mene konajú veľké veci, predsa šíria zlo. „*Svojimi ústami prejavujú mnoho lásky, ale ich srdce túži len po zisku.*“, [Ezechiel 33,31](#). Zvestovateľ Božieho slova je pre nich „*ako ten, čo spieva o láske pekným hlasom a vie*

dobre hrať na strunovom nástroji. Počúvajú tvoje reči, ale neplnia ich.,, Ezechiel 33,32.

Samotné vyznanie, že sme Kristovými učeníkmi, nemá cenu. Spasiteľná viera v Ježiša Krista je niečo celkom iné, než mnohí tvrdia. Zvyčajne hovoria: „*Stačí len veriť, netreba zachovávať zákon.,,* No viera bez poslušnosti je nehorázna opovážlivosť. Apoštol Ján napísal: „*Kto hovorí: Poznám ho, ale jeho prikázania nezachováva, je klamár a niet v ňom pravdy.,,* 1. Jána 2,4. Nikto by si nemal myslieť, že dostatočným dôkazom a spoľahlivou obhajobou pravosti jeho skutkov sú nejaké zvláštne udalosti či zázračné javy. Ak niekto hovorí ľahkovážne o Božom slove a svoje dojmy, pocity a skúsenosti povyšuje nad Božie ustanovenia, tým len dokazuje, že nemá pravdu.

[148]

Skúšobným kameňom učeníctva je poslušnosť. Svoju úprimnú lásku k Bohu dokazujeme zachovávaním jeho prikázaní. Keď prijaté učenie vyháňa z nášho srdca hriech, keď očisťuje vnútro od nepravostí a posväcuje nás, môžeme ho pokladať za Božiu pravdu. Ak sa náš život vyznačuje dobročinnosťou, láskavosťou, pochopením iných a súcitom s nimi, vtedy je naša viera pravá. Istotu o správnosti svojej viery môžeme mať vtedy, keď nám konanie dobra robí radosť a keď namiesto seba vyvyšujeme Krista. „*Podľa toho vieme, že sme ho poznali, keď zachováваме jeho prikázania.,,* 1. Jána 2,3.

„Nezrútil sa, lebo mal základy na skale.“ Matúš 7,25.

Nebeská krása Kristových slov a zásad jeho učenia upúťali poslucháčov a zanechali v nich hlboký dojem. Varovné výzvy im zneli ako hlas Boha, ktorý skúma srdce každého z nich. Ježišova reč zasiahla korene ich doterajšieho zmýšľania a tradičných názorov. Keby chceli uviesť jeho učenie do života, musel by sa celkom zmeniť nielen navyknutý spôsob ich myslenia, ale aj ich konanie. Tým by sa dostali do sporu so svojimi náboženskými učiteľmi. Zrútila by sa totiž stavba, ktorú budovali generácie rabínov. Tak sa stalo, že ľud síce v srdci súhlasil s Kristovými slovami, no len málokto bol ochotný začať podľa nich žiť.

Ježiš zakončil svoju Reč na vrchu prirovnaním, ktorým názorne ukázal, aké je dôležité, aby ľudia prakticky prežívali to, čo im povedal. Mnohí z Kristových poslucháčov prežili svoj život pri Galilejskom jazere. Z úpätia vrchu, kde počúvali Ježišove slová, mohli

[149]

vidieť údolie a úžľabiny, ktorými si bystriny razili cesty k jazeru. V lete sa voda často celkom vytratila z riečisk a zostali po nej len vyschnuté korytá. Keď sa však nad kopcami strhli zimné búrky, voda z nich naplnila riečiská nezadržateľnými prúdmi, ktoré zaplavili údolie a strhávali so sebou všetko, čo im stálo v ceste. Neraz aj obydlia, ktoré si roľníci postavili na úrodných rovinách zdanlivo mimo nebezpečenstva. Na návršiach boli však domy postavené na skalách. V niektorých oblastiach si ľudia stavali domy len z kameňa. Mnohé z nich odolávali búrkam po tisícročia. Pri stavbe takých domov sa vynaložilo veľa námahy a prekonalo sa mnoho prekážok. Nebol k nim pohodlný prístup, ba ani ich okolie nebolo také lákavé ako úrodné roviny. Domy však stáli na skalách, preto na ne márne dorážali víchrice, búrky a záplavy.

Ježiš povedal, že človek, ktorý prijme jeho slová a podľa nich si zariadi život, sa podobá staviteľovi, čo si dom postavil na skale. Prorok Izaiáš pred storočiami napísal: „Slovo nášho Boha zostáva naveky., [Izaiáš 40,8](#). Apoštol Peter niekoľko rokov po tom, čo počul Reč na vrchu, citoval tieto slová proroka Izaiáša a dodal: „*Toto je to Slovo, ktoré vám bolo zvestované ako evanjelium pre vás.*., [1. Petra 1,25](#). Božie slovo je tou jedinou pravou istotou sveta. Je to pevný základ. Ježiš povedal: „*Nebo a zem sa pominú, ale moje slová sa nikdy nepominú.*., [Matúš 24,35](#).

[150] V slovách, ktoré v Reči na vrchu zazneli z Kristových úst, sú ukryté veľké zásady Božieho zákona a Božej povahy. Kto stavia na nich, buduje na Skale, ktorou je Kristus. Prijatím týchto slov prijímame aj Krista. Na ňom stavajú svoj duchovný dom len tí, čo prijímajú jeho slová, „*lebo nik nemôže položiť iný základ, než ten, ktorý je položený, a tým je Ježiš Kristus.*., [1. Korint'anom 3,11](#). „*Neexistuje pod nebom žiadne iné meno dané ľuďom, v ktorom by sme mali byť spasení.*., [Skutky apoštolov 4,12](#). Kristus – Slovo, zjavenie Boha, prejav jeho povahy, jeho zákona, jeho lásky a jeho života – je jediným základom, na ktorom môžeme budovať povahu, schopnú obstáť v búrkach života.

Stavíme na Kristovi, keď žijeme podľa jeho slova. Spravodlivý ešte nie je ten, kto má rád spravodlivosť, ale ten kto spravodlivo koná. Svätosť nie je nejaký blažený pocit, ale dôsledok odovzdania sa Bohu, plnenie vôle nebeského Otca. Keď sa Izraelci utáborili na hraniciach zaslúbenej krajiny, nestačilo, aby o Kanaáne len vedeli

alebo o ňom spievali. Tým by nikdy nezískali vinice a olivové háje vytúženej krajiny. Patriť im mohla len potom, keď do nej vošli. [151] Predpokladom úspechu bolo splnenie podmienok – museli osvedčiť živú vieru v Boha, privlastniť si jeho zaslúbenie a poslúchať jeho rozkazy.

Pravé náboženstvo spočíva v tom, že Kristove slová plníme nie preto, aby sme si zaslúžili Božiu milosť, ale preto, že sme už nezaslúžene dostali dar Božej lásky. Kristus nepodmieňuje spasenie človeka iba vyznaním, ale aj vierou, ktorá sa prejavuje v skutkoch spravodlivosti. Od Kristových nasledovníkov sa očakávajú nielen slová. Povahu utvárajú činy. „*Lebo všetci, ktorých vedie Duch Boží, sú Boží Synovia.*“, [Rimanom 8,14](#). Nie tí, čo len občas dovoľia Duchu Svätému, aby sa dotkol ich srdca, alebo sa chvíľkovo podriadia jeho moci, ale tí, čo sa nechajú ním viesť, to sú Boží Synovia.

Chceš sa stať Kristovým nasledovníkom, no nevieš ako začať? Obklopuje ťa temnota a nevieš ako nájsť svetlo? Ži podľa svetla, ktoré si už dostal. Vážne sa rozhodni, že budeš žiť podľa toho, čo už poznáš z Božieho slova. V Božom slove je Božia životodarná moc. Ak toto Slovo prijmeš vierou, dostaneš silu, aby si mohol podľa neho žiť. Ak budeš žiť podľa svetla, ktoré už máš, dostaneš ďalšie svetlo. Tak budeš stavať na Božom slove a získaš povahu podľa vzoru Ježiša Krista.

Kristus, pravý základ, je živým kameňom. Jeho život prechádza na všetkých, ktorí na ňom stavajú. „*Aj vy ako živé kamene, duchovný dom, budujte sa.*“, „*V ňom celá stavba pevne pospájaná rastie vo svätý chrám v Pánovi.*“, [1. Petra 2,5](#); [Efezským 2,21](#). Kamene sa spoja so základom. Všetci majú ten istý život. Túto budovu nemôže zničiť nijaká búrka, pretože všetko, čo je s Bohom spojené, s Bohom pretrváva.

Každá stavba vybudovaná na inom základe než na Božom slove sa nakoniec zrúti. Každý, kto ako Židia za čias Krista stavia na ľudských predstavách a názoroch, na vonkajších prejavoch a obradoch, ktoré sú iba ľudskými výmyslami, alebo na skutkoch, ktoré chce konať nezávisle od Kristovej milosti, stavia svoju povahu na sypkom piesku. Búrka pokušenia odplaví piesočný základ a zrútený dom mu zanechá ako trosku na brehoch času. [152]

„Takto vraví Hospodin, Pán: ...právo urobím meradlom a spravodlivosť olovnou. Kamenec zmetie potom lživé útočisko a skrýšu zaplavia vody.,, [Izaiáš 28,16.17](#).

Dnes ešte pre hriešnika platí milosť. „Ako žijem – znie výrok Hospodina, Pána – nemám záľubu v smrti bezbožného, ale v tom, že sa bezbožný odvráti od svojho spôsobu života a bude žiť. Odvráťte sa, odvráťte od svojich zlých spôsobov života! Prečo máte vymrieť?“, [Ezechiel 31,11](#). Nekajúcnych ľudí oslovuje aj dnes ten istý hlas, ktorý v úzkosti srdca nad svojím milovaným mestom zvolal: „Jeruzalem, Jeruzalem, ty vraždíš prorokov a kameňuješ tých, čo boli k tebe poslaní! Kol'ko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti ako sliepka svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste. Váš dom sa vám ponecháva pustý.,, [Lukáš 13,34.35](#). Jeruzalem sa Spasiteľovi stal symbolom sveta, ktorý odmietol a pošliapal jeho milosť. Plakal nad každým, kto ho odmietol. Vtedy, keď žialil nad Jeruzalemom, mesto malo možnosť kajati sa a uniknúť svojmu strašnému koncu. Pán ešte krátky čas čakal, aby ho prijali. Kristus sa i dnes láskavo prihovára: „Stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje môj hlas a otvorí mi, vojdem k nemu a budem stolovať s ním a on so mnou.,, „Teraz je čas príhodný, teraz je deň spasenia!“, [Zjavenie Jána 3,20; 2. Korint'anom 6,2](#).

[153] Milý čitateľ, ak svoje nádeje staviaš na sebe, budeš dom na piesku. Dnes ešte nie je neskoro, môžeš uniknúť hroziacemu nebezpečenstvu. Prejdi do bezpečia, skôr než sa strhne búrka. „Takto vraví Hospodin, Pán: Ja kladiem na Sione kameň, kameň osvedčený, vzácny uholný kameň, pevne založený. Kto verí, nebude zahanbený.,, „Obráťte sa ku mne a dajte sa zachrániť všetky končiny zeme, lebo ja som Boh, iného nieta.,, „Neboj sa, lebo ja som s tebou, nepozeraj ustrašene vôkol seba, lebo ja som Boh tvoj. Posilním ťa a pomôžem ti i povediem ťa svojou spásonosnou pravdou.,, „Nevyjde na hanbu ani na posmech na večné veky.,, [Izaiáš 28,16; 5,22; 41,10; 45,17](#).